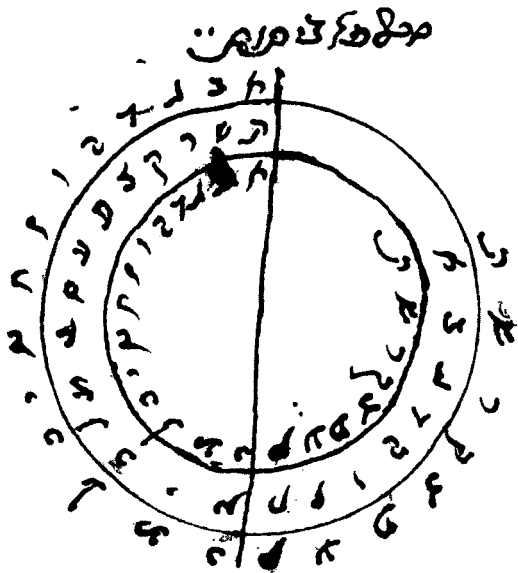

בעזרת אל ועושה כל פלאות². אני מתחיל לפרש סוד תפלות. אפרשנו בדרכי התעודות. בשם איום ונורא כל תהלות. [בעזת נורא תהלות אכתוב פירוש התפלות]³. בצדק כל אמרי פי אין בהם נפתל ועקש [משלי ה ח]. כי תורת יי' תמימה משיבת נפש [תהלים יט ח]. דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלם. ארך ימים בימינה בשמאלה עושר וכבוד [משלי ג טו-טז]. פתח ר' אליעזר בן הורקנוס וז' ואמ' מי ימלל גבורות יי' ישמיע כל תהלתו [תהלים קו ב]. פרקי דר' אליעזר ג. תיקן עזרא ובית דינו אחר חורבן בית מקדשינו מעת הוסר התמיד תפלה במקום קורבן שנא' קחו עמכם דברים ושובו אל יי' וגו' [הושע יד ג] ומפני שהכונה עולה על גבי כל מזבח תקנו כוונת המתפלל בתפלתו כנגד כל⁴ הקרבנות והמבין יבין. לכן רצתה נפשי לרבר מעט קט בענין סדר התפילות ומה יצטרך המתפלל לדעת לכיון בעת התפלה וצריך⁵ ליחד מקום לתפלה⁶ ולא ימירנו רע בטוב או טוב ברע אחר שנתכוון בו ראשונה ושם מגמתו ורצונו אליו וקרא שם בשם אדוניו שנא' וישכם אברהם בבקר אל המקום אשר עמד שם את פני יי' [בראשית יט כז]. אשר עמד שם לפני יי' אין כתיב⁷ אלא את פני יי'. לכן היודע סתרי הקבלה הקדושה יבין טעמים אלו ודברנו אליו. ואשר לא הגיע למקום זה⁸ אל⁹ יטריח עצמו מלחשוב מחשבות ומלעשות סברות כי לא יועיל ועקר דברים אלו והשגתם בצירוף אותיות [של]¹⁰ ד' אלפא ביתות כמו שאבאר מקצתן בגוירת הצור. דע כי כל אות ואות מאותיות האלפא ביתות יש לה

MS ebr. 61, fol. 3v

¹ פירוש התפילות על דרך הקבלה הקדושה [אתחיל לכתוב פירוש התפלות
² כל פלאות] נפלאות
³ M om.
⁴ om.
⁵ ואיך צריך
⁶ לתפלתו
⁷ כתיב כאן
⁸ למקום זה] אל המקום הזה
⁹ לא
¹⁰ M om.

עיקר גדול וטעם נעלם והוא¹ הר גבוה נמנע מלעלות בו ושם מעדני תענוג הנפשו' הטהורות. אך² [ב] מעין ובור מקוה מים (ויקרא יא לו) שרש כל השרשים ועיקר כל עיקרי הוויית כל הווה. אמרו רז"ל עשרים ושתים אותיות הם וכל אות ואות יש לה גוף ונשמה נר' עזרא בן שלמה, פירוש אגדות, ע' 4א ובצירוף אותיות האלפא ביתא התחתונה באותיות האלפא ביתא אשר עליה יהיו השמות (הקדושים)³. שמות השם המפורש הנכבד והנורא. שמות כל פעולה ומעשה כמו שאתה רואה בצירוף הג' פסוקי' ויסע. ויבא. ויט (שמות יד יט-כא). אך צריך שיהיה בעגול כי העגול צורה ישרה תמימה ואין הפסק ואחור ועכוב בתנועתה כמו בשאר⁴ הצורות המתנועעות וזה מבואר בספרי התכונה. ובספר הבהיר זכר מענין זה רמזים ואני אזכור מהם לפנינו כסדר די למבין. לכן צריך כל דבר ודבר שיצא מאלפא ביתא שתהא על צורת עגול והתנועה בהם כמו שאבאר והוא הצירוף וכשתבין סוד זה תהיה במדרגה העליונה ותוכל לעשות מעשים ישרים כפי הכונה והסיוע. ועגול השם היוצא מג' פסוקי' אלו הנזכרי' זה צורתו⁵. וכל שם ושם יש לו פעולה גדולה כמו שאפרש על השם הראשון בלבד ב"ה⁶.

ספר הבהיר אלו הם שבעי' ושתים שמות היוצאים ומתחלקי' לשלשה חלקים. כ"ד בכל⁷ חלק. ועל כל עשרים וארבעה שר גבוה עליהם. ועל כל חלק יש לו כחות ד' לשמר. מזרח. מערב. צפון. ודרום. ומתחלקי' ששה לכל רוח נמצאו לד' רוחות. כד' צורות⁸. וכן לשני וכן לשלישי. וכלן חתומים בשם יה' י"י אלהי ישראל אלהים חיים שדי רם ונשא שוכן עד מרום¹⁰ וקדוש שמו יהוה ברוך שם כבודו וגו'. ישב ר' אהילאי ודרש מאי דכתי' י"י מלך י"י מלך [א2] י"י ימלוך לעולם וכו' עד ואלו הן השמות היקרות והמפורשות והמפוארו'¹¹ שהם שתיים

1 ואם הוא
2 אך
3 הקדושות M
4 בשאר כל
5 צורתו למטה
6 בג"ה
7 לכל
8 קצוות
9 om.
10 om.
11 om.

עשרה לשנים עשר שבטי ישראל וכולם נכללים בלב השמים ומתחלקים לעשרים צנורות¹ ובהם כלולי' זכר ונקבה ופקודין בתלי וגלגל ולב והם מעיינות החכמה. ישב ר' חמאי² ואמ'³ מאי שנים עשר שבטי יה. מלמד ששנים עשר שבטים יש לו⁴ להב"ה ומאי ניהו. משל למלך שהיה לו מעין נאה וכל אחיו אין להם מים אחרים אלא מאותו המעיין ואינם יכולין לסבול צמא מה עשה. [עשה]⁵. למעיין י"ב צנורות וקראם על שמות בני אחיו ואמ' להם אם יהיו הבנים טובים כאבותם יזכו ואלו הצנורות ירוו אותם ופניו בניהם אחריהם ואם לא יזכו הבני' ולא יעשו דברים הגונים לפני הרי הצנורות עומדות ובענין⁶ זה אתן להם מים שלא יתנו לבניהם. ד'א⁷ שאינם עושים רצוני. ומאי לישנא דשבט דבר פשוט דאינהו⁸ מרובע. מאי טעמא דלית אפשר למרובע בגו מרובע אחר⁹ אלא עגולא בגו¹⁰ דרהטי¹¹ ואי רבוע בגו רבוע לא דהטי. מאי ניהו עגולא הדין נקודא דאורייתא דמשה דאינהו כולהו עגולא באת. ואתת¹² נשמתא¹³ דחיי בגופיה דאינשי¹⁴ דלית אפשר ליה למיתיה כל היכא דליתא המיתא¹⁵ בגויה ולא למנקט מימרא זוטרא ורבתא [בלא נשמתא כותיה הוא הדין נקודא דלית איפשר למילתא רבתא]¹⁶ או זוטרא לאתמרא¹⁷ בלא נקודא. וכל נקודא עיגולא. וכל אתיא רבועא. ומתקימי אתיא בנקודא¹⁸ ואינהון חייהון. והדין נקודא אתיא דרך הצנורות להדין

1 לעשרים צנורות] לכ"ד שמות
2 רחמאי
3 ודרש
4 M om.
5 M om.
6 ועל ענין
7 ד"א הרבה מאחר
8 דאיהו
9 אחר
10 בגו רבועא
11 רהטי
12 באת ואתת] דמי באתותא
13 כנשמתא
14 דאינשי
15 קיימא
16 M om.
17 לאיתמרא
18 כנקודתא

כל המעינינו¹ לא ישיגוה כל¹ שכל ומחשבה ולא ישלוט בה² כל עין ורעיון כי שם מאור הזוהר והחביון כי היא מורה העצם הנשלל מכל צרוף וערוב. והאלפא ביתא השנית הולכת על הסדר כמו העליונה כי שמו כשם רבו והיא שם העצם העליון. והיא השם הגדול ונקרא מדת חסד ומדת רחמים. והיא הספירה הראשונה של עשר ספירות והיא ראש לכל השבון כי ממנה תחלת המנין³. ועל כן אמרו רז"ל שמו כשם רבו [סנהדרין לה ב] מפני שהסדר אחד ולא יבא בו שנוי בשום אות משתיהם. וזאת היא האלפא ביתא הגדולה ובכל מלה ומלה שיש בה ממנה אות על פי הדבר מורה על דבר גדול וסוד נעלם והמשכיל יכין. והאלפא ביתא השנית והיא השלישית מהארבעה הולכת שלא כסדר⁴. סופה לתחלת הראשונה. וכן אמרו כשהיו האותיות עומדות ברוח הקודש היו מסודרות על סדר תשר"ק. וזאת האלפא ביתא ממנה האותיות הממוצעות בין הגדולה והקטנה שכבר אמרנו שכל אות ואות מהגדולה מורה דברים גדולי⁵ וגם כן מהקטנה להודיע כי השנית שהיא האמצעית סבת המזג והערוב שנא' מראשית עריסותיכם וגו' [במדבר טו כא] והיא כמו הפתיל הדחק בנר להאיר הבית שנא' נר י"י נשמת אדם [משלי כ כו]. וזאת הספירה השנית ונקראת מדה טובה. והאלפא ביתא השלישית [בב] והיא הרביעית מהארבעה היא הקטנה. והיא סובבת⁶ על כל אות ואות משתי האלפא ביתות. ובתנועתה יהיה הצירוף. ומהצירוף ההוא יצאו שמות הנעילה כמו שאבאר. ונקראת מדת הדין ועל צירוף זה אמ' רבי יהושע בן לוי בשעה שעלה משה למרום מצא להב"ה קושר כתרים של אותיות⁷ [שבת פט א]. ובספר הבהיר ששמותיו של הקב"ה ג' חיילים [ס' הבהיר קז] כתיב לעיל. וזאת צורת עגול האלפא ביתות⁷ [ע"י בצמוד 242 לעיל].

יש לך לדעת כי מכל אות ואות מאלפא ביתא הראשונה העליונה אשר אמרנו עליה כי היא מקור כל המעיניות סבה לכל דבר ודבר שיש בשלשה עולמות והשפע הראשון היוצא מכל אחת ואחת מהאותיות הוא עצם זך טהור קדוש דבר שאינו מושג אלא בזכות

¹ בלי
² om.
³ הבנין
⁴ על הסדר
⁵ סבת

⁶ של אותיות] לאותיות
⁷ וזאת צורת עגול האלפא ביתות] om.

אתיא על ידיה¹ דריח קורבן וכו' כתי' לפנים אחר קדושה [ס' הבהיר קי-קטז] ועוד כתיב ביה רמז לעגול שתנועתה ישנה בלי הפסק. אע"פ שהרמז על בג"ד כפר"ת. משל [בב] למלך שהיו לו ז' בנים ושם כל אחד ואחד² במקומו³. אמ' להם שבו זה על גבי זה אמ' התחתון אני לא אשב למטה ולא אתרחק ממך. אמ' להם הרינו מסובב ורואה אתכם כל היום. והינו מלא כל הארץ כבודו [ישעיהו ג' ט; ס' הבהיר קעא] [מאחר שהבאתי ראיות אלו על התנועות העגול אשוב לדברי הכוונה]. דע כי השם הראשון יוצא על סדר הפסוקים הוא. וזו יש לו עקר גדול והוא ממונה על פנות העולם. והמרוצה ממנו כגון הקפיצה ופורח באויר וכיוצא בו. ועוד הוא רומז על שלש עשרה מדות בשלשה ספרים בגימטריה של"מ ר"ל בכתיבת וא"ו שהוא עולה י"ג⁴. וזה דבר גדול מופלא ומכוסה וגם ירמוז לעניינים אשר מורה עליהם השלשה ספרים שהם ספר וספר וספור מפני שדוגמת כל מלה מהן דומה⁵ לחברתה בדוגמת כל אחת מהוויין לחברתה. אך⁶ השם הראשון היוצא משני הפסוקים על סדרן והאמצעי סופו לתחלתו הוא וה"ו. והוא השם הממונה על ההצלה ועל הישועה. לכן תקנו לומ' בענין הושענא אנ"י וה"ו הושיעה נא. וזה סוד השם המתמצע וסודו גדול ונורא מאד. חפש עליו ותמצאנו. ועוד הוא מורה על שורש עיקר⁸ ספר יצירה שהוא עולה בגימ' ל"ב. גם כן תהיה כתיבתה. וא"ו. ה"א. וא"ו. וזה תחלת הקבלה הקדושה. לכן אומ' כי צרוף האלפא ביתא יצאו ממנו שמות משתנים לכל פעולה ופעולה. ומה⁹ שאמרתי בתחלה כי האלפא ביתות ד'. דע באמת שהוא כן אבל הראשונה עליונה טהורה קדושה סבת כל האלפא ביתות שלא [בא] יתכן היות¹⁰ שלשה בתים מבלי ד' נקודות. ועל כל פנים תהיה הנקודה הראשונה סבת הוית הבית. ולעולם לא יבא בחשבון הראשונה. ועל זה נאמ' בספר יצירה ולפני אחד מה אתה סופר [ס' יצירה א] והאלפא ביתא הנזכרת העליונה מקור

¹ ידי
² om.
³ ממקומו
⁴ M om.
⁵ לייג
⁶ om.
⁷ אך
⁸ ועיקר
⁹ הוא
¹⁰ להיות

א	אחד ארון אל אור קדמון אהל מועד אורים אהבה אמת אברהם ¹ אפור ארון העדות	ת	תומים תפארת תורה תשובה תרומה תפילין תחת
ב	ברכה בינה בית המקדש ברית בשמים	ש	שלום שמים שבת שלמה המלך. שולחן שירה שכינה שמן המשחה
ג	גדולה גבורה גמילות חסדי ² גן עדן	ר	רוח רחמים רצון רום
ד	דבור דעת ² דוד המלך דודי של שיר השירים דרום	ק	קול קדושה קטורת קרבן קרח הנורא
ה	הא של השם הוד הדר הוראה הלל	צ	צדקה ציון צמח ציצית ציץ צפון
ו	ואו של השם ואו קצווים ווי העמודים	פ	פנות פרכת פאר ³ פסח
ז	זוהר זיו ⁴ זכות זמרה	ע	עוז ערבות עמוד העגן עולה ענוה עטרה עולם עצרת
ח	חכמה חיים חזיון חלום חסד חן חמל חלה חשן חשך	ס	סיני סנה סמים סס סוכה
ט	טוב והוא שם טל שעתיד להחיות בו מתים. טהרה טובה	נ	נצה נפש נשמה נבובה נר נועם נור

השכל הטהור הנשלל מכל צירוף וערוב קל וחומר מכל הרכבה. וזאת היא האלפא ביתא השנית [א4] מארבעה היושבים ראשונה במלכות. וממנה תמצא האלפא ביתא השנית והיא השלישית בחשבון. ועם כל זה תתחבר ותזדווג בה אע"פ שמציאותה ממנה. כי לא יתכן מצוא דבר משתייהם בלי התחברות והזדווגות. וכבר פירשתי ענינים עתיקים בחבור¹ קודם לזה וקראתי מישוב הדעת המפליג בשאלותיו ואשר ימצא משתייהן היא הספירה השלישית והיא מים מרוח והם המים העליונים והכל פירשנו בחבור הנזכר וזאת הספירה היא זכה טהורה בה צורות משתנות נשללות מכל גוף והרכבה והיא סבת מציאות כל אשר² רוח חיים באפיו [בראשית ז כב] שנא' ויקרא האדם את שם אשתו חוה כי היא היתה אם כל חי [בראשית ג כז] והמשכיל יבין. כמו שנאמ' בספר יצירה. שלש מים מרוח חקק וחצב בהן תוהו ובוהו רפש וטיט וכו' [ס' יצירה א א] ומזאת הספירה תמצא ספירות לתשלום המעשה כמו שביארנו. ומפני שיתברר לך מקצת דברינו אפרש לך כמין לוח מן העגול להבין הצירוף והעירוב ושם אגלה לך סתרים גדולים ותראה כי מאלף ועד כאף יהיו הנמצאים על צורה אחת ומכאף עד תיו יהיו כמותם אך העליונים תחתיים והתחתים עליונים וזהו הצירוף אם היית מבין מדעתך. ולא יתכן מצוא כל דבר זולתי זה הצירוף. ועל זה נאמ' בספר יצירה כ"ב אותיות יסוד חקקן וחצבן שקלן והמירן צרפן ויצר בהם נפש כל היצור וכל העתיד ליצור [ס' יצירה ב ג]. ועתה שים לבך לדברים אלו³ והתבונן כי הם דברי אלהים חיים ובהם תידע הכל ותבין כל מעשה ופעולה ומקום מציאות כל דבר ודבר. ופועל כל פעולה. ושמו ושם רבו. בג"ה. וזאת צורת הלוחות הנזכרו⁴ להבין ולהורות⁴.

¹ ענינים עתיקים בחבור [בחבור ענינים עתיקים

² אשר נשמת

³ om.

⁴ וזאת צורת הלוחות הנזכרו [להבין ולהורות] om.

¹ אבר

² דיעה

³ פאר פה

⁴ זין

[א5]	מחשבה ממשלה מזמה מעייין מילה מעיל מנורה מזבח משה מזרח מערב מות	י יוד של השם יוד ספירות י יושר ירושלם יצחק י ישראל	מ
	לב לוחות לחם הפני' לוי ¹ לשון חק לולב	כ כסא כבוד כרובים כפרת כ כהן	ל
		שארית לוח האלפא ביתות	
	כסא כבוד כרובים כפורים ² כהן	ל לב לוחות לחם הפני' לוי לשון חק לולב	כ
	יוד של השם יוד ספירות י יושר ירושלם יצחק י ישראל	מ מחשבה ממשלה מזמה מעייין ³ מילה מעיל מנורה מזבח משה מזרח מערב מות	י
	טוב והוא שם טל שעתיד להחיות בו מתים טהורה טובה	נ נצח נפש נשמה נבואה נר נועם נזר	ט
	חכמה חיים חזיון חלום חסד חן חמל ⁴ חלה חושן חשך	ס סיני סנה סמים סס סוכה	ח
	זוהר זיו זכות זמרה	ע עוז ערבות עמוד הענן עולה ענוה עטרה עולם עצרת	ז
	ו' של השם ואו קצות ווי העמודים	פ פנות פרוכת פאר פה פסח	ו

om. ¹
כפורת ²
מעון ³
חמלה ⁴

ה הא של השם הוד והדר הודאה הלל	ה	צ צדקה ציון צמח ציצית ציץ צפון
ד דבור דעת ¹ דוד המלך דוד ² שבשיר השירים דרום	ד	ק קול קדושה קטורת קרבן קרח הנורא
ג גדולה גבורה גמילות חסדים גן עדן ³	ג	ר רוח רצון רחמים רום
ב ברכה בינה בית המקדש ברית מילה בשמים ⁴	ב	ש שלום שמים שבת שלמה המלך שולחן שכינה שירה שמן המשחה
א אחד ארון אל אור קדמון אהל מועד אורים אהבה אפד אברהם ארון העדות ⁵	א	ת תומים תפארת תורה תשובה תרומה תפילים תחת

אמר המחבר אע"פ שרצוני לדבר בענין התפלה בלבד לא יתכן עזוב⁶
עניין גדול כמו זה ולכן אדבר בעניין הצרוף מעט מועד. אלף תאו
הוא הצירוף הראשון ובארנו שמאות האלף מציאות ידיעת האחדות
והאור הקדמון. ונאמ' עליו בספר יצירה רוח אלהים חיים [ס' יצירה א ט].
והוא מורה אדון האדונים ואלהי האלהים. והוא מקבל השפע הראשון.
וממנו ימצא שפע לכל הספירות האחרות ומהם לכל הנמצאים. נמצא
עיקר דברנו⁷ שמקבל השפע הראשון. והוא רוח אלהים חיים וחי
העולמים והנמצא הראשון והשם הגדול. ושמו כשם רבו נקרא אחד
כמהו. והוא האויר הקדמון אשר ממנו יהיה כל נמצא שנ' בראשית
ברא אלהים [נראשית א א]. ומן התאו תמצא תרומה והדברים האחרים
אשר זכרנו בלוח. נמצא כי⁸ מן הצירוף הראשון ימצא ידיעת האחדות

¹ דיעה
² דודי
³ גן עדן] om.
⁴ ברית מילה בשמים] בינה
⁵ ארון העדות] om.
⁶ עזבי
⁷ דברינו
⁸ om.

תחלה¹ קודם לכל ואפי' לתורה. ולמה בי"ת קרוב² לה. מפני שהיא
היתה תחלה. ולמה יש לה זנב להראות מאיזה מקום היתה. וי"א
שמשם מתקיים העולם [ס' הבהיר ידיו-יח]. שין של³ שלמה⁴ מורה עניין
גדול. והוא משתתף לעולם עם השלם. והוא עושה שלם במרומיו. ואמ'
שי"ן כולל כל העולם לכן היה הצירוף בין בי"ת ושי"ן. להמציא שלום
מברכה וברכה משלם. ספר הבהיר אמ' ר' ברכיה ומפני מה מתחיל
בבי"ת כמה דמתחיל ברכה. ומנא לן דהתורה נקראת ברכה שנא'
ומלא ברכת יי' ים ודרום ירשה [דברים לג כג]. עוד כמה דאת אמ' ויברך
אלהים את שלמה. ויי' נתן חכמה לשלמה [מלא ה כז]. משל למה הדבר
דומה למלך שהשיא בת⁵ לבנו וכו' [ס' הבהיר ג] וכתי' [ביה במאמר ר'
אמוראי ומאי ברכה אלא לה"ד] למלך שנטע אלנות בגנו וכו' [ס'
הבהיר ו] שמים. ספר הבהיר מלמד שגבל הקב"ה אש ומים וטפחן זה בזה
ועשה מהן ראש לדבריו דכתיב ראש דברך אמת [תהלים קיט טז]. והינינו
ש"א מים מים א"ש. ואמ' לו עד כאן עושה שלום במרומיו [איוב כה ב]
יתן שלום בנינינו ואהבה [ס' הבהיר טז]. בית המקדש. שם שכינה והשלחן
ושמן המשחה. וכל כלי שיר ולכן זכה שלמה המלך לבנין⁷ הבית.
ברית שבת. בא להורות כי שבת ברית עולם שנא' אם לא בריתי יומם
ולילה וגומ' [ירמיה לג כח] ובשבת כתי' ושמרו בני ישראל את השבת
וגו' [שמות לא טז]. בשמים אמ' ר' [יהושע בן לוי]⁸ מאי דכתיב לחייו
כערוגת הבשם [שה"ש ה יג]. כל דבור ודבור שיצא מפי הקב"ה נתמלא
כל העולם כלו בשמיו. וכיון שמדבור ראשון נתמלא העולם כלו שני
לאין הלך הוציא הב"ה רוח מאוצרותיו והיה מעביר ראשון ראשון⁹
שנא' שפתותיו שושני' נוטפות מור עובר [שה"ש ה יג: שבת פח ב].

[7א] צירוף גימל ריש. נמצא ממנו גדולה וגבורה רוח הקדש רצון
גמילות חסדים. רחמים רום גן עדן. גדולה גבורה לכן נקר' השם

- 1 om.
- 2 קרובה
- 3 שלום
- 4 שלמה שלמה
- 5 בתו
- 6 M om.
- 7 בבנין
- 8 om.
- 9 om.

[6א] והוא תרומת כל וכן אורים ותומים ואוהל מועד ותורה וכבר
אתה יודע שהתורה קדמה לעולם אלפים שנה ובשבילה נברא העולם.
ובספר הבהיר כשנבראת התורה ראשית היה הקב"ה שליט בעולם
עמה יחיד דכתי' ראשית חכמה [משלי ד ז: תהלים קיא י: ס' הבהיר קח]. אוהל
מועד הוא סבת בית המקדש והכל מודים שיש בית המקדש למעלה
כנגד בית המקדש של מטה ובע"ה לפנים אבאר ממנו די למבין.
אהבה תשובה. אהבה תשובה דבר פשוט הוא שהתשובה מעלוא על כל
ענין. ואמ' ז"ל מקום שבעלי תשובה עומדין אין צדיקי' גמורים
עומדים [נרכות לד ג] מפני שעזבו דרכם הרעה ושובו לדרכי השם הנכבד.
ולא יתכן עשות¹ זה אלא בלב שלם. וכוונתו לבקש רחמי' מעל
הרחמים ואז עבודתו מאהבה. לכן נמצא אהבה מצירוף אלף תאו.
ועוד יש בוי² ענין נורא מזה³. והוא של ה"ק⁴ שהקב"ה מכריז עליהם
שישובו שנ' שובו בנים [ירמיה ג יד]. שובו אלי ואשובה אליכם [מלאכי ג ו].
חי אני נאום י' אלהים אם אחפוץ במות הרשע כי אם בשובו וגו'
[יחזקאל לג יא] ורבי' מאלו. והכרזה זו מורה חבה יתרה כמה דאת אמ'
חביבין ישראל וכו' [מ' אבות ג יד] לכן נתחייב למצא תשובה ואהבה
מצירוף אלף תאו ותבין זה. אברהם תפארת ושם אברהם מורה על
דבר גדול כי בתחלה היה שמו אברם הה"א נוספת לחבה⁵ יתרה. והיא
אחת משתי ההי"ן של השם. ואמ' שהיא הראשונה בשביל שזיכור איברי
האדם שאברהם עולה בגימטר' רמ"ח [כנגד איברי האדם רמ"ח]⁶.
צירוף ב"ש נמצא ממנו⁷ ברכה ושלום. בינה ושמים. בית המקדש
בשמים ברית שבת שלמה המלך. שכינה שולחן שירה שמן המשחה.
ספר הבהיר למה בית סתומה מכל צד ופתוחה לפניו [6ב] ללמדך
שהוא בית לעולם והיינו דהקב"ה מקומו של עולם ואין העולם מקומו.
אל תקרי ב"ת אלא ב"ת הלא הוא דכתי' בחכמה יבנה בית [משלי כד ג]
וכתיב בי"ת. ישב ר' חמאי⁸ ודרש למה אלף בראש שהיא היתה

- 1 לעשות
- 2 יש בו שבו
- 3 מאלו
- 4 של ה"ק. om.
- 5 בחבה
- 6 M om.
- 7 om.
- 8 רחמאי

נמצא משפע נאצל מהראשונה והיא לעולם נפעלה ממנה ומתערבת עמה באהבה ששם הראשונה אהבה ודוד ולזה נקראה השנית רעיה שם¹ נקבה. אמ' ר' יוחנן כל הספריי² קדשי' וכל התורה קדש ושיר השירי' קודש קדשי' [ס' הבהיר קעז] ולזה הסוד בא הכתוב בזכירת השם לפעמי' בלשון נקבה נסתרת ולפעמי' בלשון זכר כמו קומה י"י [במדבר י לה] ורבי' כיוצא בו [ואם היית³ מבין תמצאם. וסוד דוד מבואר אצל רז"ל ואמ' כל ברכה שתאין בה מלכות אינה ברכה [בברכות יב א]. אמ' ר' אלעזר כל שלא אמ' ארץ [חמדה]⁴ טובה ורחבה בברכת הארץ ומלכות בית דוד בכונה ירושלם לא יצא ידי חובתו [בברכות מח ב]. ולכן תקנו בתפלה⁵ תשכון בתוך ירושלם עירך כאשר דברת ובנה אותה בנין עולם במהרה בימינו וכסא דוד בתוכה תכין בא"י וכו' ועוד אומ' ענין⁶ גדול יותר מזה. אומ' מאי חבר הוא לאיש משחית [משלי כח כד]. אמ' ר' חנינא בר פפא חבר הוא לירבעם בן נבט שהשחית את ישראל לאביהם שבשמי' [בברכות לה ב]. וכן הוא אומ' לך רד כי שחת עמך [שמות יט כד] ולא כתיב נשחת. וזהו קצץ בנטיעה הפריד הדברים. ואמ' על דוד ראויין היו ישראל שלא יגלו ממקומם לעולם ולא נגזרה גזרה עד שכפרו בעקר שנא' אין לנו חלק בדוד ולא נחלה בכך ישי [שמי"ב כ א]. שים לבך והתבונן איך אמ' בע"ז קצץ בנטיעה ובדוד אמ' כפר בעקר והבן זה שהוא דבר גדול אע"פ שמבואר הוא למשכיל. ובחבור הנזכר פירשתי ענין דוד באר היטב שבח לבורא⁷. קרח נורא. ספר הבהיר. ישב ר' אמורא⁸ ודרש ואמ' להו עלו ושמעו דקדוקי נקודה דאורייתא דמשה ישב ודרש להם חרק וכו' [ס' הבהיר מב] קטרת קרבן דרום. קטורת קרבן זה סוד גדול ומכוסה [א8] וכבר אמרנו שהתפלה במקומם⁹ ובעזרת צור¹⁰ אבאר ממנו כפי¹¹ השגת ידי¹² בשמנה עשרה. דרום

1 בלשון
2 השירים
3 M om.
4 M om.
5 בתפלות
6 דבר
7 לאל
8 אמוראי
9 במקומה
10 בעזרת צור] ובג"ה
11 לפי
12 השגת ידיו השגתי

הגדול. האל הגדול הגבור והנורא¹ והוא רוח² הקודש כמו שפירשנו. וגם כן יקרא רצון יהיו לרצון אמרי פי [תהלים יט טז]. גמילות חסדים רחמי³ לעולם ההא מדה זו בלב רחמן. לכן בא להורות שגמיל חסד הוא בעל הרחמי'. ספר הבהיר ולמה גימל שלשית. מפני שהיא שלשית ולהודיע בשהיא גומלת חסדים וכו' [ס' הבהיר יט]. רום הוא אחד מהעמקים הנזכרין בספר יצירה [ס' יצירה א יד]. גן עדן. ספר הבהיר ישב ר' אמורא⁴ ודרש אמ' המלך הואיל והמי' יש לו נובעי' אטע גן ואשתעשע בו וכו' [ס' הבהיר ה] וכתב ביה אמ' ר' אמורא⁵ גן עדן היאך בארץ כדדרש ר' ישמעאל לר' עקיבה [ס' הבהיר לא-לב].

צירוף ד"ק נמצא ממנו. דעת. קדושה. דבור. קול. דוד המלך. דוד⁷ שבשיר השירים. קרח הנורא. קטורת. קרבן. דרום⁸. בא להורות שמוה הצירוף נמצא הדעות השלמי' הישרים המשיגים ידיעת הצורות הקדושו' הסתורות הנאצלות מזה הצירוף⁹. וקול נאמ' בספר יצירה על זאת הפירה שהיא הראשונה אחת רוח אלהים חיים. ברוך ומבורך שמו של חי העולמי¹⁰. [ס' יצירה א ט]. ודבר זה רוח הקודש בא להורות צירוף זה שהדבור הנמצא בחיות הקודש ובמלאכי השרת ובאופנים ובשרפים שהוא קול שנ' ברוך יחד כוכבי בוקר ויריעו כל בני אלהים נאיוב לה ז' ודבור זהו רוח הקודש. דוד מלך ישראל שם זה נתן לו בסדר¹¹ בראשית מפני שנבואתו ברוח הקודש הנמצא מזאת¹² הספירה. ואע"פ כן הוא משתתף בדוד שבשיר השירי' כי סוד שיר השירים חקירת צירוף שתי אלפא ביתות אלו שהאלפא ביתא הראשונה משתיהן¹³ נקראת דוד מפני שפעולותיו [ב7] מוקדמים לפעולה השעת לכן נקרא שמה בשם¹⁴ זכר. והאלפא ביתא השנית

1 om.
2 om.
3 רחמים רום גן עדן
4 אמוראי
5 אמוראי
6 om.
7 דודי
8 דרום דעת קדושה
9 הצירוף דבור
10 העולמים קול
11 בפרשת
12 בזאת
13 om.
14 בלשון

הוא אחת¹ מהפנות הנזכרות בספר יצירה [ס' יצירה א ד']. והוא ימינו של הב"ה ונאמ' עליו ימין י"י עושה חיל [תהלים קיח טו; טז]. וכבר ידעת שממנו יצא הדת שנא' ממינו אש דת למו [דברים לג ב]. ועיקר דתינו בית המקדש והקרבתו לכן נמצא קרבן וקטורת ודרום מצרוף אחד והבן זה. אמ' ר' פנחס בשם ר' שמעון בן לקיש תורה שנתן הב"ה למשה אש לבנה חרותה באש שחורה היא מאש חצובה מאש נולדת מאש נתנה מימינו של הב"ה שנא' מימינו אש דת למו [דברים לג ב]. שקלים כה ב' י' סוטה כב ד]. צירוף ה"א צד"י נמצא ממנו ה"א של השם. הוד והדר. הלל. הודאה. צדקה. ציון. ציץ. ציצית. צמח צפון. ה"א של השם. היא הראשונה והשנית של שם בן ד' אותיות ביחד². הא של אלפא ביתא ראשונה. הא של יהו. וה"א של אלפא ביתא שניה. היא האחרונה של יהוה. הנה לך השני ההין של השם. ספר הבהיר ר' ברכיה שאלוהו תלמידיו וכו' עד מהו ה"א כעס וכו' עד ומאי הא. אמ' ליה³ הא תחתונה והא עליונה [ס' הבהיר כו-כט]. ויש לך בזה הענין דבר נאה על דרך גימ' והוא שמחשבון אות אלף עד הא הוא מורה על השם כולו. וזהו החשבון אלף אחת⁴ בית שנים הרי שלשה. גימל שלשה. הרי ששה. דלת ארבעה הרי הם עשרה. הא חמשה. הרי חמשה עשר במספר⁵ י"ה. ואתה יודע שחצי השם שהוא י"ה כמלא השם שהוא יהוה וזה בכתיבת יוד הוא שהוא עולה בחשבון אותיות⁶ לששה ועשרים. וג"כ עולה ד' אותיות של השם [ב8] לששה ועשרים. הרי לך על זה הדרך אות ה"א עולה לחשבון השם כלו. לכן נמצא מזה הצירוף ה"א השם וציון כי ציון מושב אלהי ישראל שנא' כי בחר י"י בציון אוה למושב לו [תהלים קלב יג]. וג"כ צדקה שנא' לך י"י הצדקה [דניאל ט]. ספר הבהיר מאי צדיק⁷. והינו דכתי' וצדיק יסוד עולם [משלי י כה; ס' הבהיר סא] ועל זה הדרך הודאה והלל שנא' ימלוך י"י לעולם אלהיך ציון לדור ודור הללו יה [תהלים קמו יז]. הדר הוד ציץ ציצית אזכרנו בפרשת ציצית. צפון פנה מארבע פנות אזכרנו במלת עוז. צמח הוא שם המלך שימלוך על ציון הר הקדש כמה דאת אמ' בתפלה

1 אחד
2 כי
3 להו
4 אחד
5 כמספר
6 בחשבון אותיות] om.
7 צדי

את צמח דוד. צירוף ואו פה נמצא ממנו ואו של השם. ושש קצוות. ווי העמודים. פנות. פרכת. פה. פסח. שש קצוות. פנות. מורה על ענין אחד. כי הקצוות שש לכל דבר והפנות שש ג"כ. ולכן נאמ' בספר יצירה בספירה החמישית וחתם בהם שש קצוות פנה למעלה פנה למטה. הרי רום ותחת. פנה לפניו. פנה לאחוריו. והרי מורח ומערב. פנה לימינו. פנה לשמאלו הרי דרום וצפון [ס' יצירה א ג]. בא להורות זה הצירוף שהקצוות והפנות עניין אחד. ספר הבהיר ואמ' לו ומאי וא"ו אמ' להם בשש קצוות נחתם העולם [ס' הבהיר ל]. ווי העמודים. פרכת. שניהם מענין המשכן. פה. פה² הריבר. שנא' פה אל פה אדבר בו [במדבר יב ח]. פסח הוא חג מענין סכות שבשתייהן ז' ימים³ והענין אחד. ושניהם רומזים לז' צורות הקדושות שיש לו להקב"ה זכרם בספר הבהיר. אמ' משל למלך שהיו לו ז' בנים [ס' הבהיר קעא] כתיב לעיל. אלא שסכות נעשה [9א] כמין בית ודירה. והוא רומז לקובע בדבר המובחר ולהדבק בשכינה הנאצלת מלמעלה. ולזה ירמוז הסכוך משל למלך שהיה⁴ לו דירות אור⁵ ובהר מכלם העליה. ושכן בתחתיות העברי' והעברי' בכל עת נושאי' פניהם נגד מושב המלך⁶. ומטעם זה היה לנענע והעלולב בסוכה. ואין אדם יוצא ירי חובתו מבחוץ ואפשר שלכבוד התפלה תקנו לנענעו בעת התפלה והבן זה שהוא מבואר. ספר הבהיר ומאי ניהו סכות. אמ' לו⁷ בית דכתי' ועקב נסע סכותה ויבן לו בית וגו' [בראשית לג יז] ישב ר' ברכיה ודרש מאי תלי זה דמות שיש לפני הב"ה וכו' [ס' הבהיר קה-קה] וחג הפסח מורה דבר בחוץ וכמי שלא נתישב דעתו בענין הראוי ולא קבע בדבר כמה דאת אמ' שלא הספיק בצדיקם של אבותינו להחמיץ וזו שביתת שאור ואכילת מצה. משל למלך [שהיו]⁸ לו מיני פירות בגנו רצה לאכול מהם קודם זמן בשולם ולא ערבו לו. בחר [מכולם]⁹ אילן אחד מהם הטוב שבהם טעם¹⁰ וערב לו. אמ' זה יהיה שלי והאחרים לבאי הגן ולא טעם מהם

1 ועל כן
2 פי
3 ימים והם
4 שיש
5 om.
6 המלך מוכנים לעשות מצות המלך
7 ליה
8 שהיה M
9 בכלום M
10 om.

עצמו מנין שנא' פר אחד איל אחד וגו' [במדבר כס לה]. פיוס בפני עצמו מנין. אמ' ר' אחא¹ כי ההיא דתנינן תמן. בשמיני חזרו לפייס². ברכה בפני עצמה מנין. אמ' ר' לוי מכאן שהוא טעון זמן. דאמ' ר' יהושע בן לוי ראויה היתה עצרת של חג להיות חמשים יום [10א] כשם שעצרת של פסח רחוקה ממנו חמשי' יום³. משלו משל למה הדבר דומה למלך שהיו לו בנות נשואות במקום⁴ רחוק ובמקום⁵ קרוב. אית ביומיא דייולון וייתון. ואלו שהן נשואות במקום רחוק דלית⁶ ביומיא דייולון וייתון. אמר המלך אני ואתם נשמח יום אחד. כך בפסח על ידי שישראל יוצאים מן החורף לקיץ⁷ לפיכך היא רחוקה ממנו ג' יום דאית ביומיא דיוולון וייתון. אבל בחג על ידי שישראל נכנסים⁸ מן הקיץ אל החורף⁹ טרחת דרכי' קשה. [לפיכך]¹⁰ אינה רחוקה ממנו חמשי' יום. דלית ביומיא דייולון וייתון. אמ' הב"ה אני ואתם נשמח יום אחד. לפיכך צריך לומר ביום בשמיני וגו' [פסיקתא דרב כהנא כח ו-ו] הכא את אמר' עצרת¹¹. תהיה לכם [במדבר כס לה]. ולהלן אתה אומ' עצרת ליי' אלהיך [דברים סו ח]. אמ' ר' אלסכנדרי משל למלך שבאת לו שמחה כל ז' ימי המשתה. אמ' המלך לבנו. בני יודע אני שכל ז' ימי המשתה היית טרוח¹² עם האורחי' ועתה¹³ אני ואתה נשמח יום אחד. ואיני מטריח עליך הרבה. אלא תרנגול אחד ולטרה אחת של בשר¹⁴. כך אמ' הב"ה לישראל¹⁵. כל ז' ימי החג הייתם¹⁶ עסוקי' בקורבנותיהם של אומות העולם. אמ' ר' פנחס כל אותם ע' פרים שהיו ישראל מקריבין בחג כנגד ע' אומות. שלא יצר העולם מהם.

1 אבא
2 לפייס בם
3 כשם שעצרת של פסח רחוקה ממנו חמשי' יום. om.
4 למקום
5 ולמקום
6 ולית
7 אל הקיץ
8 יוצאין
9 אל החורף [לחורף
10 לפי M
11 עצרת תהיה לכם ולהלן אתה אומ' עצרת]. om.
12 טורח
13 ועכשיו
14 של בשר [מבשר
15 om.
16 ישראל

כלל. ועליו הכתו' אומ' צדיק אוכל לשובע נפשו וגו' [משלי יג כה] וזה טעם עצרת שהוא יום אחד. ולכך נאמ' ראשית בכורי אדמתך תבוא בית יי' אלהיך לא תבשל גדי בחלב אמו [שמות כג יט; לד כו] והנה מבואר טעם יציאת מצר' וימי החג והמביין יבין. צירוף זין עיין נמצא ממנו. זוהר. זיו. זכות. זמרה עוז. ערבות. עמוד הענן. עולה. ענוה. עולם. עצרת. זיו. עמוד הענן. בא להורות שזיו השכינה בעמוד הענן שנא' וכבוד יי' נראה בענן [שמות טו יז]. וזה עמוד שנא' בעמוד [האש]¹ להאיר להם [שמות יג כא]. זמרה עולה שנא' ותקעתם על עולותיכם [במדבר י יז]. [29] זכות. [עוז וזכות]² הוא זך. וזך הוא שם תואר שנא' זך וישר הוא [איוב ח ח]. עוז הוא שם נמצא ממנו העולם השפל. והוא שם זרוע שמאל של הב"ה והוא אפנת צפון ובעניין התפלה אפרשנו ב"ה. ספר הבהיר מאי פתח פתח ומאי פתח הוא רוח צפונית שהיא פתח לכל העולם. מן העשר [שיוצא]³ הרע יוצא הטוב וכו' [ס' הבהיר לח]. וכת' ביה ישב ר' ברכיה ודרש מאי היא דאמ' כולי יומא העולם הבא [ס' הבהיר קס] לפנים אמ' ויבאו אלימה הפרשה כלה באה בענין צפון ושטן ומקטרג. הסתכל בה ותבין. ערבות אחת מן המרכבות שנאמ' סולו לרוכב בערבות וגו' [תהלים סח ח]. ספר הבהיר ומאי זין דכתי' באזן וכו' עד וכנגדן כחותיו בשמי'. נאמ'⁴ גם את זה לעומת זה עשה האלהים [קהלת ו יד; ס' הבהיר פא-פב]. עצרת חג בפני עצמו נכבד מכל ימי החג. ולכן נתנה תורה בו. והכל מודים שהוא אחד מו' ימי החג. אך במחזור חלילה כאשר נדבק בו. משל למלך שיש לו בתים נאים. חנך יום אחד כל אחד ואחד מהם וחמד לשבתו [אחד]⁵ מהן מכלם. אמ' טוב לי⁶ לעשות שמחות בבית זה והשאר לצורך האחרים. חזר כבתחלה עשה שמחה ומשתה ויום טוב. ודבק בבית זה לעשות בו כל הפציו. וצוה לשמרו ולהדרו כראוי לדירת המלך שנא' את יי' אלהיך תירא ואתו תעבוד ובו תדבק [דברים י כג]. אמ' ר' יוחנן השמיני רגל בפני עצמו הוא. ברכה בפני עצמה. רגל בפני עצמו מנין אמ' ר' אבין בכולן⁷ כתי' וביום. וכאן כתי' ביום מכאן שהוא רגל בפני עצמו. קרבן בפני

1 הענן M
2 M om.
3 היוצא M
4 כרכתי
5 אחת M
6 om.
7 בכולה

את אותי שבשבילי נברא העולם שנ' אמרתי עולם חסד יבנה [תהלים 98]
ג. משל לאשה נאה ומשובחת שצריכה לגודלת שתתקן אותה. כך²
אמרה החסד לתורה שנ' פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונה
[משלי לא 30]. וכן הוא אומ' חסד י"י מלאה הארץ [תהלים לג ה: ר' עזרא בן
שלמה, פירוש אגרות, ע' 10]. חזיון סנה. בא להורות המראה הגדול אשר ראה
משה³ ע"ה בסנה. חלום מעין חזיון שנ' בחלום אדבר בו וגו' [במדבר יב
10]. [111] ספר הבהיר ישב ר' אמורא⁴ ודרש שאלו תלמידי מהו חולם
אמ' להו נשמה שאם תשמע לה תחלים⁵ גופך לעתיד לבא. ואם
תמרוד בה ישוב חלאים בראשה וכו' [ס' הבהיר 10]. חשן סמים שניהם
מעון עבודת הבית. סם רמו ג"כ לתורה. תנא⁶ היה ר' בנאה אומ' כל
העוסק בתורה לשמה תורה⁷ נעשה לו סם חיים שנ'⁸ עץ חיים היא וג'
[משלי ג 10] וכל העוסק בתורה שלא לשמה נעשת לו סם המות שנ'
יערוף כמטר לקחי [דברים לג 3] ואין עריפה אלא הריגה שנא' וערפו שם
את הנגלה וג' [דברים כא ד; תענית ז א]. [סוכה 9]. ספר הבהיר אמ' ר'
חמאי¹⁰ מאי דכתיב שלח תשלח את האם וגו' [דברים כג 1] וכו' עד ר'
רחמאי אמ' אותן בני' שגדלה ומאי ניהו שבעת ימי סכות. והנה¹¹ ימי
השבוע שהן ז'. איכא בינייהו שהן יותר בקודש. דכתי' בהו מקרא
קדש [ויקרא כג 10]. והא איכ' עצרת דהוא מקרא קדש [ויקרא כג כא]. אמ'
ליה אין. אבל זה אחד וזה שנים. הינו דכתי' ביום הראשון מקרא
קודש וביום השביעי מקרא קודש [שמות יב 10]. אמ' ליה מאי טעמא הוי
עצרת יום¹² אחד מפני שבו נתנה תורה לישראל וכו' [ס' הבהיר קד-קת].
שאר מלות זה הצירוף יש להם טעם כגון חנון והוא אחד משמות
התואר שנ' אל רחום וחנון [שמות לד 1] וכמדומה זה השאר. צירוף טית
נון נמצא ממנו טוב. והוא שם עוז [כמו] ¹³ שאפרש ביצור. והאות טוב

מנו. תחת אהבתי ישטונני ואני תפלה [תהלים קט ד]. בטוחין אנו
בתפלה. וכיון שיצאו ז' ימי החג אמ' הב"ה לישראל יודע אני שכל ז'
ימי החג הייתם עסוקים בקרבנותיהם של אומות העולם. ועכשיו אני
ואתם נשמח יום אחד. ואיני מטריח עליכם הרבה. אלא פר אחד ואיל
אחד וכיון ששמעו ישראל כך התחילו מקלסין להקב"ה ואו' זה היום
[10ב] עשה י"י נגילה ונשמחה בו [תהלים קיח כד; פסיקתא דרב כהנא כח ט]. אמ'
ר' יוחנן¹ אוי להם לאומות העולם שאברו ואינם יודעי' מה אברו
בזמן שבית המקדש קיים היה המזבח מכפר עליהם. האידנא מאן
מכפר עליהן² [סוכה נה 3] בחג היו שם ע"א פרי' לכן אמ' שבהוהו כל
האומי' כי גבר עלינו חסדו [תהלים קיו א-ב]. ומאי³ טעמ' היות עצרת של
פסח לנ' יום ועצרת של סוכות סמך ליה כדאמ' לעיל. על ידי
ישראל יוצאים וכו'. כאדם עולה למקום גבוה לראות אנשי עירו
ומשמח בו⁴. וכאדם יורד ממנו למקו' גנותיו. ולפי שמוסיפין מחול על
הקודש לכן⁵ היא רחוקה נ' יום⁶. ובמספר⁷ ימי' אלו עניין נאה מאד
והוא רומז ליו"ד ה"א של השם וצירוף כפול חמשה עשרה הרי
חמשים. ומאי⁸ טעם ז' שבועו' שאין בהם אלא מ"ט יום רמז לשבעה
צורות הקדושות הנאמרו' לעיל ולשמיטות וליובלות. והאחד שיהסר
מן המנין⁹ רמז לנעלם ק"ה¹⁰. צירוף חית סמך נמצא ממנו חכמה חיים
חזיון חלום חן חסד חמלה חלה חשן. סיני סנה. סמי' סם¹¹ סוכה.
חכמה סיני בא לתורות ענין מתן תורה שנא' כי היא חכמתכם
ובינתכם וגו' [דברים ד 1] חיים סיני בא להורות ג"כ על התורה שנא' עץ
חיים היא וגו' [משלי ג 10] חסד סיני צירוף זה רמז למתן תורה. אמ' רב
הונא¹² בריה דרב יהושע אמרה החסד לתורה. אע"פ שקדמה¹³ צריכה

1 om.
2 האידנא מאן מכפר עליהן. om.
3 ומה
4 ומשמח בו. om.
5 לכך
6 om.
7 ומספר
8 ומה
9 המספר
10 בה
11 סמי' [סם]. om.
12 יהודה
13 שקדמתי

1 שתיקנו
2 עד
3 משה רבינו
4 אמוראי
5 תחלום
6 תניא
7 התורה
8 שני' כי
9 Mom.
10 רחמאי
11 והיינו
12 om.
13 Mom.

שם. ולכן הטי"ת גדולה לרמוז על העניין. על. טהרה. טובה. נפש.
 נשמה¹. נבואה. נר. נועם. נזר. נצה. טוב. נפש. שנ' אשר בידו נפש כל
 חי [איוב יב י]. וכתיו' טוב י"י [תהלים קמה ט] וטוב בחלוף אותיות מאלפא
 ביתא הראשונה לשנית הוא נפש וזה רמו גדול. ובצירוף ביי"ת שייך
 מאלו ב' מלות כתיב [11ב] בשבת שהוא ברית. וביום השביעי שבת
 וינפש [שמות לא יז] והמבין יבין. טל שעתיד הב"ה להחיות ב² מתי.
 נשמה. א"ר יהושע בן לוי כל דבור ודבור שיצא מפי הב"ה יצאה
 נשמתן של ישראל שנ' נפשי יצאה בדברו³ [שח"ש ה ט]. וכי מאחר
 שמדבור ראשון יצאה נשמתן דבור שני היאך קבלוהו. הוריד הב"ה
 טל שעתיד [להחיות]⁴ בו מתי' והחיה אותן שנ' גשם נדבות תניף
 אלהים [תהלים סח י]. שבת פח כ]. נר נשמה שנ' נר י"י נשמת אדם [משלי כ כז].
 טהרה. נבואה. בא להורות שהמתעסק בדברי נבואה צריך שיהיה
 טהור שנ' של נעלך מעל רגליך וגו' [יהושע ה טז]. וכתיו' הסירו הבגדי'
 הצואים מעלינו [זכריה ג ד] ואו' לב טהור ברא לי אלהים ורוח נכון חדש
 בקרבי [תהלים נא יב]. וכן שאר המלו' יש להם טעם. צירוף יוד מים
 נמצא ממנו יו"ד של השם י' ספירות ירושלם. יושר. יצחק. ישראל.
 מחשבה. מילה. ממשלה. מזמה. מעון. מגורה. מזבת. משה. מזרח. מערב.
 יו"ד של השם. מחשבה אע"פ שהמחשבה קודמת לכל⁵. לא יתכן
 להזכירם אלא במקומה. לכן⁶ בא להורות כי כמו שהמחשבה קודמת
 לכל כן יו"ד של השם קודמת לאותיות השם. וכן הוא בסדר אותיות
 באלפא ביתא תשר"ק. שהיא השנית בעיגול. י' ספירות. מחשבה. בא
 להורות כי כמו שהמחשבה קודמת לכל וכוללת הכל כך י' ספירות
 קודמו' לכל נמצא וכוללות כל⁷. וכמו שאין למחשבה תכלית כך
 לספירות אין להם⁸ סוף כמו שנ' בספר יצירה. י' ספירות בלי מה
 מדתן עשר שאין להם סוף [ס' יצירה א ד]. יושר. שם תואר שנ' טוב ויושר
 י"י [תהלים כה ח]. יצחק. מילה. מזבת. בא להורות כי יצחק היה בן

1 om.
 2 om.
 3 שנ' נפשי יצאה בדברו. om.
 4 לחיות M
 5 לכל אעפ"כ
 6 על כן
 7 כך י' ספירות קודמו' לכל נמצא וכוללות כל. om.
 8 להם תכלית

המילה. ומי שנעקד על גבי המזבח. והמילה והעקירה¹ שני ענינים
 [12א] גדולים סתורים וסתומי' ופרשתי אותם בחבור הנזכר על דברי
 ר' אליעזר הגדול ז"ל. נשתתף בצירוף זה ממשלה לענין המילה שאין
 השכינה שורה על מי שאינו מהול. לפי [שזוהמת]² יצר הרע נתפשטה³
 עליו. וכבר ירעת⁴ שיצר הרע הוא השטן והוא מלאך המות. וארו"ל
 איהו הגבור הכובש את יצרו שנ' טוב ארך אפים מגבור ומושל ברוחו
 מלוכד עיר [משלי לו לב; מ' אבות ד א]. ולעולם לא שלט שטן על אדם מהול
 והבן זה דאמ' ר' יוחנן בשם ר' אליעזר בנו של ר' יוסי הגלילי בשעה
 שעמדו ישראל לפני⁵ הר סיני ואמ' נעשה ונשמע [שמות כז ד] באותה
 שעה קרא הב"ה למלאך המות. ואמ' לו אע"פ שמיניתך ספיקולאטור
 קומוקלוטור על בריותי אין לך עסק באומה זו [ויקרא רבה יח ג]. לכן⁶
 נמצא מצרוף אחד. יצחק. וישראל. ומילה. וממשלה. יושר. מעון בא
 להורות החלום שראה בבית אל שנ' אין זה כי אם בית אלהים [בראשית
 כח יז]. ואין בית אל⁷ אלא מעון שנ' תפלה למשה י"י מעון אתה [תהלים צ
 א] ישראל יש לו טעם גדול וסוד נסתר כי שמו היה יעקב על אודות
 עקב אחיו והוא בכורו של הב"ה דכתי' בני בכורי ישראל [שמות ד כב].
 וג"כ היה לכל אחד ואחד⁸ מהד' אבות שם מיוחד מורה על דבר נסתר
 כמו שאמר' באברהם שהיה שמו בתחלה אברם ואחרי כן⁹ נקרא
 אברהם וג"כ שרי נקראת שרה. ויש לאלו טעם גדול מופלא מאד.
 ויצחק נקרא שמו יצחק מטעם¹⁰ השחוק שנ' שחוק עשה לי אלהים
 [בראשית כא י]. ולפי הענין הנסתר היה להיות לו שם אחר מורה על
 הענין השני ואלו מסוד המרכבה כי אמ'¹¹ שהאבות הם הם גופי¹²
 המרכבה נע' בראשית רבה מו ז. לכן אין לו שם זולתי העקידה וכל המבין
 יבין כי המרכבה השני' לפעמי' צריכה לדבר הדומה לעקידה כאשר

1 והעקידה הם
 2 שהזמת M
 3 נתפשטת
 4 תרע
 5 על
 6 לכן
 7 om.
 8 ואחד מהם
 9 ואחרי כן ואחד כן
 10 על טעם
 11 כי אמ' ואמ'
 12 om.

במערב. ומדת גמילות חסדים נמשלת בו. ולכן נחתם באות גימ"ל
 שהיא שלישית למעשה ושנית לחשבון. ירושלם. הוא משתתף¹ עם שם
 ישראל. מפני שהשם מורה על שלימות הדבר הרמוז על ישראל. מסכת
 תענית. אמ' ליה רב נחמן לרב יצחק מאי דכתי' בקרבך קדוש ולא
 אבא בעיר. אמ' ליה רי² אמ' ר' יוחנן. לא אבא בירושלם של מעלה.
 עד שאבא בירושלם של מטה. ומי איכה ירושלם למעלה. אין דכתי'
 ירושלם הבנויה וגו' [תהלים קכב ג: תענית ה א] בקרבך קדוש. בזמן הגלות.
 לא אבא בעיר. לא אודוג. וכן הוא אומ' וישבה ירושלם תחתיה
 בירושלם [זכריה יב ו]. אמ' המפרש כבר ידעת כי ירושלם וציון הם
 הדברים. ואמ' על ירוש' מלאתי משפט צדק ילין בה [ישעיה א כא]. ואמ'
 על הר ציון מעם י"י צבאות השוכן בהר ציון [ישעיה ח יח]. הר ציון זה
 שכניתי³ בו [תהלים עד ג]. ואמ' ימלוך י"י לעולם [תהלים קמו יז]. ברוך י"י
 מציון שוכן ירושלם [תהלים קלה כא]. ויהיה פי' ירושלם הבנויה. זאת של
 מטה. כעיר שחבורה לה יחדו. זאת היא של מעלה והנה זה מבואר.
 צירוף כא"ף למ"ד. נמצא ממנו. כסא. כבוד⁴. כרובים כפורת. כהן. לב.
 לוחות. לחם הפנים. לוי. לשון חק. לולב. כהן לוי. בא להורות איך
 העבודה לגמור⁵ ע"י כהנים ולויים. כפורת. כרובי'. לוחות. לשון חק.
 ארבעתם⁶ ענין אחד. לכן נמצאו מצירוף אחד שכל אחד⁷ ואחד⁸ מהם⁹
 תלוי בחברו. כפורת מעין¹⁰ כסא לכרובים. והלוחות תחת הכפורת
 בתוך הארון והם רומזות לחכמה הגנוזה בלב. והכרובים על הכפורת
 כגון הראש מלמעלה. ושותפו בצירוף זה לשון חק [ב13] שהלשון¹¹
 מודיע חכמת אדם ונאמ' עליו ולשון חק מכריע בנתים [נ' יצירה ב א: ג
 א] ואמ' הכתו' על הכרובים ונועדתי לך שם ודברתי אתך מעל
 הכפרת מבין שני הכרובים [שמות כה כב]. והרי לך בזה שלשה דברי'
 ארון לוחות כרובים כנגד שלש אמות אמ"ש ובם נשלם כ"ב אותיות

¹ הוא משתתף ומשתתף
² הא
³ שכנת
⁴ om.
⁵ לגמרי
⁶ ארבע בו
⁷ אחת
⁸ ואחת
⁹ מהן
¹⁰ מעון
¹¹ שבלשון

כארתי בחבור הנז'. וישראל. יש לו טעם גדול [ב12] ועל כל פני' יש
 לזה השם שני עניני' שנ' כי שרית וגו' [בראשית לב כט]. והשם הרביעי
 מארבעה אבות הוא משה. ולכן נמצא מזה הצרוף כי שמו בתחלה
 יקותיאל. וטעם משה. מְמַשֵּׁיכָה' כמו ימשני ממים רבים ושמי' כב יו:
 תהלים יח יז. והשרש ממנו מְשָׁה כמו שאמ' בת פרעה כי מן המים
 משיתיהו [שמות ב י]. בא להורות זה השם² למשוך עניני המרכבה
 ולדעת³ אמתת מציאותה. מנורה י' ספירות. מנורה מורה על ענין
 גדול והוא כנגד מנורת בית המקדש של מעלה. והנה זכר אותה⁴
 זכריה הנביא ע"ה שנאמ' וארא והנה מנורת זהב [זכריה ד ג]. והאמת
 שהנבואה באה מצד אור נאצל מנורות המנורה⁵ שנ' כי נר מצוה
 ותורה אור [משלי י כג]. ובמנורת בית המקדש של מטה⁶ ז' נרות כנגד ז'
 נרות של מעלה⁷ שנא' שבעה נרותיה עליה שבעה ושבעה מוצקות וגו'
 [זכריה ד ג]. מורה כפל ענין והבן זה שהוא מבואר ונפלא מאד. מזה
 אמרו [תנחומא פ' תלדות] שבעה אלה עיני השם שנא' שבעה אלה עיני
 י"י [זכריה ד י] ויש אומ' והדין עמהם שבע אלה הו' צורות הקדושות
 הנאמרו' לעיל. ג"כ היו בבית המקדש של מטה להאיר לפני לפנים
 במקום הארון והשולחן ולולי אור⁸ נרות אלו לא היה שם אור והבן
 זה. ובצירוף כ"ל אבאר ענין לחם הפני' אשר היה בשלחן ולכן נמצא
 מנורה וי' ספירות מזה הצירוף מפני שהם ממספר ל"ב נתיבות כמו
 שאפרש. מזרח. מערב. מזרח הוא פנה שהאור יוצא ממנו לעולם
 כדאמ' בפרקי ר' אליעזר [פרקי דר' אליעזר ה]. והוא מורה על לב השמי'
 מפני שהאור והחמימות נמצא ממנו. ואלו סבות חיי הנפשות. ולכן לב
 האדם ממנו יתפשטו החיים בגוף. לכן נאמ' ממזרח אביא זרעך [ישעיה
 מג ה]. ולכן נחתם באות כא"ף שהיא האות האמצעית ונתחברה לה
 בצירוף למ"ד הנמצאת [א13] ממנו⁹ לב כאשר אבאר בצירופן והבן
 זה שוא נורא¹⁰ מאד. מערב הוא פנת ההתפעלות. ולכן השכינה

¹ משיכה
² השם למשה
³ ולידע
⁴ אותו
⁵ הנבואה
⁶ מעלה
⁷ מטה
⁸ om.
⁹ ממנה
¹⁰ מבואר

והיינו כבוד השם ולב השמים [ס' הבהיר קלה] כדאמ' המפרש צריך אתה לדעת מלת לב הנמצאת בכמה מקומות מהו. ואמ' החכם שמן וקטורת ישמח לב ומתק רעהו וגו' [משלי כו ט]. ויאמ' י"י אל לבו [בראשית ח כא]. ניתעצב אל לבו [בראשית ו י]. כי יום נקם בליבי [ישעיה כג ד]. מלא אותם חכמת לב [שמות לה לה]. ומדרש קהלת [קהלת רבה א א]. ונתת לעבדך לב שומע [מל"א ג ט] משמע לומ' וכו'. ספר הבהיר שאלו אותו.² מאי ויקחהו שדה צופי' וכו' [במדבר כג יד] עד אמ' לו לבו להקב"ה וכו' [ס' הבהיר טג]. וכתני' ביה ישב ר' ברכיה ואמ'³ מאי דכתני'⁴ ויקחו לי תרומה [שמות כה ג]. כך אמ' הקב"ה לישראל אותי תרומה הרימו אותי בתפילותיכם. ומי אותי שנדבו לבו להמשיך וכו' עד דאמ' ר' רחמאי אלמלא צדיקי' וחסדים שבישראל שמרימי' אותי על כל העולם בזכותיהם ומהם מתפרנס הלב. והלב מפרנסן. וכולן צורות קדושו' ממונות על כל אומה ואומה. וישראל קדושי' נטלו נוף האילן ולבו. מה לב הדר פרי הגוף. אף ישראל נטלו פרי עץ הדר [ויקרא כג ט]. מה אילן תמר ענפיו סביב ולולב כאמצע. אף ישראל נטלו נוף אילן זה שהוא לבו וכו'. ישב ר' ברכיה ודרש מאי לולב דאמרינן אלא לו מסוד ללב וכו' [ס' הבהיר צו-צח]. אתה צריך לדעת שמיני הלולב ז' כנגד ימי החג וכל מין ומין מורה ענין היום ולא יתכן לשים הג' הדסים על ראש הלולב⁵ שהוא אילן תמר היה כפי מתכונתם שלב אילן תמר מורה על הצורה הרביעית. לכן לקחו לב האילן. ויש [לה] ג' למעלה וג' למטה. ולכן נאמ' והוא בין ההדסים אשר במצולה [זכריה א ט]. וב' מערבות מורים על ענין הלחם⁷ והם ממוני' על מים. לכן ערבי נחל ולעולם הם צומחי' על המים ומפני שהם מתערבי' עם האחרים נקראת⁸ ערבה. פרי עץ הדר והוא אתרוג מורה על ענין כמוהו כפי הצבע לראות העין. וג"כ הוא מורה בטבע והנה זה מבואר. ובספר הבהיר תמצא [ב14] ביאור אילו⁹ אם היית מבין וחננך השם. אמ'

1 אמ'
2 שאלו אותו. om.
3 ודרש
4 מאי דכתני'. om.
5 האילן
6 M om.
7 לחם הפנים
8 נקרא
9 אלו העניינים

יסוד כאשר אפרש¹ בלחם הפנים. לחם הפני' סודו נעלם מאד ולכן היה בשולחן והיו י"ב ככרות שש המערכת זה כנגד זה. ואמ' על ידיו גלילי זהב זו ירושלם שעתידה להכנות בז'² מיני זהב ממלאים בתרשיש י"ב אבני' טובות. פירוש תרשיש כלומר תרי שש³ [שני]⁴ פעמים ששה. הם י"ב גבולי אלכסוני' וכשתבין זה תידע שהם זרועות עולם. ו' בצפון. וששה בדרום. ו' עולים וו' יורדי'. ו' מגולים וו' נסתרים. ו' פועלי' וו' נפעלי'. ו' מצוים וו' מצווים וכן לאין תכלית. וקראם בספר הבהיר צנורות [ס' הבהיר קיג] כתי'⁵ לעיל. תמצא חשבון לחם הפני'. והמנורה. והארון. והלוחו'. והכרובים. עולי' למנין כ"ב אותיות. יסוד הנאמ' בספר יצירה [ס' יצירה א ב] ומהם נמצא הכל. וכשתבין סוד זה תדע ל"ב נתיבות פליאות החכמה היו בבית המקדש של מטה⁶ כמו אלו והנם מהם⁷ והכל זכירה לבית המקדש של מעלה כמו שזכרנו על ירושלם. ר' יהושע דסכנין בשם ר' לוי אמ' בשעה שאמ' לו הקב"ה למשה עשה משכן וכו'⁸ עד ר' ברכיה בשם וכו'. משל למלך שנגלה לבן ביתו בלבוש שכולו מרגליטון. אמ' לו עשה לי כזה. אמ' לו אדני המלך וכי מנין⁹ יש לי לבוש מרגליטון. אמ' לו¹⁰ אתה בסממניך ואני בכבודי. כך אמ' הקב"ה למשה אם עושה אתה מה שלמעלה למטה. אני מניח סוקליטון שלי ויורד ומצמצם שכינתי ביניכם למטן¹¹ [פסיקתא דרב כהנא א] והנה זה מבואר. ובספר המפליג פירשתי מאלו העניינים די¹² למבין ש"ל. כסא כבוד. לב. לולב. כסא פירשתי סודו במפליג ואין זה מקומו. כבוד¹³ בגימ' לב. ספר הבהיר אמ' ר' חמאי¹⁴ כבוד ולב. הרי הם אחד אלא שכבוד נקרא על שם פעולות מעלה ולב נקרא על שם פעולות [א14] מטה

1 אפרשנו
2 ב"י
3 תרי שש. om.
4 י"ב M
5 כדכתני'
6 מטה ברמזים
7 om.
8 M om.
9 וכי מנין מאין
10 לו עשה
11 למטה
12 כי
13 כבוד לב לולב כבוד
14 רחמאי

מיעוט¹ יחד מיעוט אין ביניהם הפסקה. וכולם מקבלים עליהם עול מלכות רוכב שמי'. והברכה² ממקו' אחד תמצא לכלם שנ' יי' אלהינו יי' אחד ויברכים וד. אע"פ שניכר³ ומובן⁴ הוא למשכילי' כל דבר ודבר תמצא אצלינו מכל אחד ואחד מהם. ואיך⁵ צריך ברכה מעין הודאה לממציא הכל ועל כל דבר ודבר. ודע שמלת בא"י מורה על שם מקבל הברכה מהשפע הראשון ומורה שמקום מציאות הברכה גדול מהמבורך והוא האלפא ביתא הראשונה⁶ העליונה מארבע הנ"ל ואזכרת השם ארון מורה שהוא לו ראשון וסבה וממונה עליו. וכל זה הרחקה מעלות בלב מלחשוב באלפא ביתא הראשונה הנזכרת העליונה שום התפעלות כמו שנ' בספר יצירה. בלום פיך מלדבר. ולבך מלהרהר נס' יצירה א ח. ומכאן תבין {איך}⁷ נוצר הכל מבלי מה ונמצא כל⁸ יש מאין. וזה עיקר אמונתנו. והנה אפשר לך לוח מעגול האלפא ביתא השלישית שהיא מדת הדין להורות מקצת ראשי הדברים הנמצאים מתנעת' וצרופה וערובה עם השתים הראשונות' הנ"ל. והם במדרגת שלטין כאשר נתמנו עליהם.

[15ב] וזאת צורת לוח⁹ האלפא ביתא הקטנה צורת הלוח ג"כ

א	אדון אלהים אויר יסודי ¹⁰	ל	חדש תשרי ושרו פדהרון מזלו מאזנים
ב	קפצאל ¹¹ און ימין יום שבת ושרו שבת ¹²	מ	מים התחתוני'

המחבר ועל זה הדרך האותיות אשר לא דברנו עליהם ועניני' אחרים אפשר יש בהם לא הספקתי לזכרם מפני הרחקת הענין המכוון באגרת זאת שכשתחפשה תמצאם במתכונתה כאשר ביארתי וכל אחת בחברתה אשה אל אחותה מקבילות הלולאות והיה המשכן אחד. ומכאן ואילך תמצא העליון תחתון והתחתון עליון לסבת¹ הצירוף והערוב. והענין בהם אחד זולתי החלוף הוה. ובתשלום צירוף שתי אלפא ביתות אלו נשלם הויית הכל שנאמ' ויכלו השמי' והארץ [נראשית ב א]. וכל הפרשה עד אשר ברא אלהים לעשות [נראשית ב ג]. ופירוש מלת לעשות אביאנו במקומו שבו עיקר גדול והמבין יבין. אמנם פירשתי² בספר הנזכר. ועל צירוף זה אמ' ר' יהושע בן לוי. בשעה שעלה³ משה למרום וכו' [שבת פט א] כתי'⁴ לעיל. ומאחר שביארנו עניני' אלו יש לנו לפרש פעולות השם הנמצא מהאלפא ביתא הקטנה. והוא מדת הדין. ותמצאם מהאלפא ביתא השנית ההולכת על סדר⁵ תשרי'. ולכן נקרא טוב שנ' וירא אלהים כי טוב ביתא הקטנה הוא מערב ומתערב בשתי השמות הראשוני'. והשפעתו מהשם הנקרא אדני צבאות ואדני האדני'. ואע"פ שאמרתי שתי שמות בצירוף הנזכ' יצא משתיהן שמות רבים כמו שהמשכילים יבינו. ובתנועת זה השם הנקרא מדת הדין יעלו השמו' לשמו' רבים ולפעולות רבות בלי חקר ומספר שנ' היש מספר לגדודיו [איוב כה ג]. ולכן לא יתכן לדבר על כל צירוף⁸ ממנה⁹. ולפי {שמוה}¹⁰ השם ימצא דברי' מחוברים מצורה וגוף וגם כל צבא השמי' והוא ממונה עליהם ומהשפע שקבל שם זה משתי שמות הנזכרי' ישפיע על כל אחד ואחד מהם איש כפי [15א] אכלו לקטו [שמות טו ח]. ויש לך לדעת שאעפ"י שזכרנו ג' שמות אלו פעולתן בעולם התחתון שאנו בו אחת וממשלתן

1 וסבת
2 שפירשתי אותו
3 בשעה שעלה [כשעלה
4 כדכתי'
5 דרך
6 ובע"ה
7 הראשונות
8 צירוף וצירוף
9 ממנו
10 שזה M

1 om.
2 והרבה
3 שמוכר
4 om.
5 ואין
6 om.
7 אין M
8 om.
9 הלוח כאשר תראה מפורש למטה
10 יסוד
11 קפצאל
12 שבתאי

ג	חדש נון	ג	חדש נון	ג	חדש נון
ד	חדש סמאל	ד	חדש סמאל	ד	חדש סמאל
ה	חדש טבת	ה	חדש טבת	ה	חדש טבת
ו	חדש יאר	ו	חדש יאר	ו	חדש יאר
ז	חדש סיון	ז	חדש סיון	ז	חדש סיון
ח	חדש תמוז	ח	חדש תמוז	ח	חדש תמוז
ט	חדש אב	ט	חדש אב	ט	חדש אב
י	חדש אלול	י	חדש אלול	י	חדש אלול
כ	מיכאל	כ	מיכאל	כ	מיכאל

[A16] אמר המחבר אע"פ שממה שזכרתי היה יכול להבין המבין עיקר התפילות אשר רצוני לדבר בהם מעט קט ראה ראינו שהיו יהיה קורא אגרתנו¹ זו מתוכח עלינו לקוצר דברינו לכן המבין יבין והמשכילי² יזהירו כוזהר הרקיע ודיאל יב ג. והשם יודע כונתי כי להבין ולהורות באתי ולחזק בדק בית אלהינו ולישר דרכי אמונתנו. תקנו רבותי³ ז"ל לברך על כל דבר ודבר והנאה ומעשה ופעולה כמין

¹ אגרותינו

הראוי לכל אחד ואחד מהם. וזה שלא ליהנות בשום דבר¹ בעולם מבלי תת שבת והודאה ליוצר בראשית ולהבדיל בין האדם ובין הבהמה ובין החיה הטהורה ובין אשר לא טהורה היא ובין כל הולך על גחון ובין כל הולך על ארבע ולהתחנן בבקשה [שמרכת]² קיום העולם. שכל זמן היות הברכה נאצלת וההשפעה מצויה יהיה קיום הנמצאים והשארותם. וזה סוד כונת המברך וסוד הברכה. ומפני זה תקנו ר"ל בברכת המברך ענין³ גלוי ונסתר כמה דאת אמר בא"י אמ"ה אקב"ו ספר הבהיר ומאי טעמי אשר קדשנו במצותיו וצונו מלמד שחי העולמי כלול בו כל המצות וברחמיו עלינו נתנם לנו כדי לקדשנו בהם ואולי נזכה [ט' הבהיר קפד]. ואלו היה גלוי היה אומ' אשר קדשנו במצוותיך כמו בא"י מגן אברהם או חונן הדעת וזה ענין גלוי וידוע כמו מדבר⁴ לחברו פני' אל פנים וזה דבר מובן למשכיל שנ' ועתה שלמה בני דע את אלהי אביך ועבדהו [דה"א כח ט]. וכמו⁵ כי ידע שמי יקראני ואענהו [תהלים צא יד-טו]. ורבים כאלו⁶ מורים הענין בפרהסיא כמאמר על דברתי מלכי צדק [תהלים קי ד]. ומלכי צדק מלך שלם [בראשית יד יח] וכן הג' פסוקי' צדקתך. וצדקתך. וצדקתך. מורים על סוד גדול בענין זה דאמ' ר' יונתן⁷ על צדקתך כהררי אל בשם יאשיה מסרס הדין קריה צדק [דעתך]⁸ על משפטיך וכו' [פסיקתא דרב כהנא ט] והמבין יבין. וכשתבין [B16] מה שזכרנו יתכן לך לומר בא"י עושה כך וכך. כגון הזן או בורא או בונה או כך וכך. וכונת המברך לעולם למקום המעשה כמו שפירשנו במציאות הדברים מהאותיות. פרק כיצר מברכין. אמ' ר' חנינא בר פפא. כל הנהנה מן העולם הזה בלא ברכה כאלו גוזל הב"ה⁹ וכנסת ישראל שנא' גוזל אביו ואמו [משלי כח כד] ואומ' אין פשע חבר הוא לאיש משחית¹⁰ [משלי כח כד]. ואין אביו אלא הב"ה שנ' הלא הוא אביך קנן [דברים לב ו]. ואין אמו אלא כנסת ישראל שנ' שמע בני מוסר אביך וגו' [משלי א ח; ברכות לה

¹ פנים
² על ארכת M
³ om.
⁴ המדבר
⁵ וכן
⁶ מאלו
⁷ יונתן
⁸ רתך M
⁹ להקב"ה

¹⁰ ואומ' אין פשע חבר הוא לאיש משחית. om.

[שמות ג טו]. ועל זה הדרך אתה צריך¹ להבין כלל הברכות אשר תקנו רז"ל בכל אחת ואחת מהמאה ברכות וזולתם. ולולי הרחקת הענין מהכונה הייתי² מזכיר³ מהן איזה להראות הענין. אמנם דברינו לאשר רוח אלהים באפו ולאשר מלא כרסו לחם בשר ויין כמו שאמ' ר' חייא אין מוסרים ראשי פרקים אלא לאב ב"ד ולמי שלבו דואג בקרבנו. איכ' דאמ' לאב ב"ד והוא שלבו דואג בקרבנו⁴. ר' אמי אמ' אין מוסרי ראשי פרקי' אלא למי שהוא יועץ חכם חרשי' ונבון לחש [הגיגה יג א]. וכשהיה קורא אגרתנו זו. זה האמור לעיל אין אנו צריכין לפירוש אלא שדי לו⁵ רמו הענין. ואם אינו בה אמר אל דברינו קלון⁶ וחמסי עליו אם יהיה קורא בו בשום ענין. אמנם מפני שברכת היין גדולה מכל הברכות כאשר אפרש עתה הוצרכתי לדבר עליה איזה רמו. דבר ידוע לבעלי השכל שהכל ברא הקב"ה לכבודו ובו הכל והכל⁷ נמצא ממנו. כאשר אפרש מקצתו בספר זה. ומה שברא בגן עדן מבעלי חיים ואילנין ממנו נתמלא העולם. והמין המובחר שבחיים אדם והמובחר⁸ שבאילנין גפן. והוא האילן שנצטוו אדם עליו שלא לאכול ממנו. מפני ששם בו הבר"ה סגולה לדעת טוב ורע הה"ד והייתם כאלהי' יודעי טוב ורע [בדאשית ג ט]. וכן נאמ' הן האדם היה כאחד ממנו לדעת טוב ורע [בדאשית ג כג]. אמרו ז"ל אותו אילן שאכל אדם הראשון ממנו גפן היה. דאמ' ר' עקיבה⁹ אמ' ר' זכאי. אמ' הק"ה לנת. נח נח לא היה לך ללמוד מאדם הראשון. שלא גרם לו אלא יין כמאן דאמ'¹¹ אותו אילן שאכל [ב17] ממנו אדם הראשון גפן היה. דתני' ר' מאיר אומ' אותו אילן שאכל [ב17] ממנו אדם הראשון גפן היה¹² [סנהדרין ע א].

ג. וזה שלמות הכונה שכאשר תהיה הברכה נשפעת ממקומה. והוא האלפא ביתא הראשונה העליונה לאות אשר ימצא [ממנה]¹ דבר ההנאה. ועל כל פני' תתפשט השפעת הברכה לזה המברך מאי זה האות יהיה מאותיו² השלשה אלפא ביתות. וזה סוד הברכה וכוונת המברך. ולעולם צריך המברך לכוון בדבריו העצומי' או בבקשת השגת ענייני סודות³ הדברים הנסתרים לאותיות השתי אלפא ביתות הראשונות מהשלשה. אך לאותו אות ממש אשר הדבר המבוקש נמצא ממנו. ואם הדבר המבוקש נמצא מצרוף שתי אותיות מהאלפא ביתות הללו יכוון גם לשתיהם ואז תהיה עבודתו מאהבה. ואם דבריו מורכבי' מצורה וגוף בקשתו צריך לכוין {גם לשתיהן ואז תהיה עבודתו מאהבה ואם דברים מורכבים מצורה וגוף בקשתו צריך לכוין}⁴ לאותיות האלפא ביתא השלישית לבד ואז תהיה עבודתו מיראה. ואם דברים מורכבים מאותיות השלשה האלפא ביתות בקשתו יכוון להם⁵ ביחד. ואם צריך אזכרה יזכיר כפי המעשה. ועל כל [פנים]⁶ יהיה בו תשלום כונתו בבקשתו. אך צריך להיות יראת חטאו קודמת לחכמתו שנ' ראשית חכמה יראת יי' [תהלים קיא י]. אמ' חז"ל מפני מה ישראל אינן נעניין. [מפני]⁷ שאין יודעין להתפלל בשם [מדרש תהלים קא]. כלומר⁸ הראוי לאותו ענין ושלא תהיה⁹ המחשבה זזה¹⁰ מיחוד¹¹ הכל והבן זה שהוא דבר מופלג. ובזה הדרך היו החכמי' הקדשי' הטהורי' ז"ל מקבלי' עליהם עול מלכות שמים וברוח הקדש מביני' יודעי' משיגי' הדבר הנגזר בין טוב לרע בין דין לדין. והיו שומעין בת קול אומרת ברוך שם [א17] כבוד מלכותו לעולם ועד. וכל שמות הג' אלפא ביתות שם אחד ועיקרו שם בן עשרים ושתיים ואצלה אחת ושפעה אחת לכלם. זה שמי לעולם וזה זכרי לדור ודור

- 1 יכול
- 2 הייתי עכשיו
- 3 מצויר
- 4 איכ' דאמ' לאב ב"ד ולמי שלבו דואג בקרבנו. om.
- 5 לנו
- 6 קלו
- 7 om.
- 8 om.
- 9 דתניא
- 10 om.

¹¹ ר' זכאי אמ' הבר"ה לנת. נח נח לא היה לך ללמוד מאדם הראשון. שלא גרם לו אלא יין כמאן דאמ'. om.
¹² דתני' ר' מאיר אותו אילן שאכל ממנו אדם הראשון גפן היה. om.

- 1 ממנו M
- 2 האותיות
- 3 שמות
- 4 M om.
- 5 om.
- 6 M om.
- 7 M om.
- 8 כלומר בשם
- 9 תהא
- 10 זזה ממקומה
- 11 בייחוד

ובפרקי ר' אליעזר ז"ל מצא נח גפן שגרשה¹ מגן עדן וכו' [פרקי דר' אליעזר כג]. אמ' ז"ל על מה חטא אדם הראשון ר' יהושע דסכנין בשם ר' לוי² משל למלך שהיה לו בן והיו לו שפחות הרבה והיה מצוה ואומ' לו [אמ']³ בני הזהר שלא תגע באחת מן השפחות הללו וכו' [פסיקתא דרב כהנא כ]. ומגפן זה נשמר יין לדורות והוא היין המשומר בענביו מששת ימי בראשית כדי לשמח בו העולם שייך זה נברא לקיום שמחה שנא' ויין ישמח וגו' [תהלים קד טו] וכת' תנו שכר לאובד ויין למרי נפש [משלי לא ו]. וכת' עליו המשמח אלהים ואנשי' [שופטים ט יג]. מה טעם כתיב הביאני אל בית היין [שהש ב ד]. מה כת' [בית] ⁴ זו גן עדן. ומה יין זו [זו יין]⁵ המשומר בענביו מששת ימי בראשית לסעודת הצדיק'. יין זה אדום שכן⁶ הקבלה בידינו. והיודע סוד הקבלה רואה שהוא כן בלי ספק. והטעם שכל אילן ואילן שברא הב"ה שותה מים מתהום ומרווה עצמו ומתקיים ועושה פרי ממנו. והמים ההם יחזירם כח הטבע ברוב האילנין והעשבים כמו חלב. וכן אתה רואה אותו בזמן עליות המים כי כשתעשה בו נקב או תחתוך ממנו ענף חדש יצא ממנו מים לבן כמו חלב⁷ והוא לו כמו חלב האם לתינוק. ומה טעם לא תבשל גדי וגו' [שמות כג לד; דברים יד כא] מלמד שלא לאכול בשר בחלב לפני' אפרשנו⁸. ואילן הגפן אינו עושה חלב אלא מים זכים תמצא בו בזמנו. והגפן אשר בו הכח היוצא עמו מגן עדן מחזירתו לצבעו הראשון והוא אדום. ומה תמצא ממנו לבן⁹ ודם¹⁰ לא¹¹ מצד חלישות הכח זה¹². ומה טעם ויהיו כאשכולות הגפן [שהש טו]. אלא מלמד שהם¹³ סמדר שבשלם¹⁴ התבשיל בו נקרא אשכולות ענבים.

1 שגורשה
2 M om.
3 om.
4 M om.
5 M om.
6 כי כן
7 חלב לבן
8 אפרשנו בע"ה
9 לכן
10 גרם
11 לו
12 om.
13 שהוא
14 שכשנשלם

ומאמר זה רמז למי שקרא¹ ולא שנא או שנא ולא הכין. אמ' החכם בספר הטבע החלב דם בלתי מבושל [Arist. De Gen. Anim. iv 777a]. וכן הוא באדם שיאכל וישתה יחזור בתוך הגוף תחלה לבן ואחר כך אדום. והיה לדם בגוף ולכן כשישתה האדם יין [18a] מקיים הנפש ומשמחתו. ומה טעם שמחה זו אלא מלמד שכל מין משמח במינו ומתקיים ומקרבו. והיין והדם שניהם אדומי' ותתפשט השמחה בנפש מצד הצבע והחום. וכן מצינו כתו' שנמשל היין בדם על דרך במובחר הה"ד הכלילי עינים מייין [בראשית מט יב]. וכן² כבס ביין לבושו וברם ענבים סתו [בראשית מט יא]. וכן ודם ענב תשתה חמר [דברים לב יד]. וכן אמ' שלמה בחכמתו אל תרא יין כי יתאדם [משלי כג לא]. ומה טעם כתיב כי הדם הוא הנפש [דברים יב כג] אלא מלמד שהדם מקיים הנפש הטבעי. ומדמ³ ומטעם זו נתן ברית בדם וזו מילה וזו בריתו של ה"ק עם זרע אברהם בחירו. ועל ברית זו בחר בב"ן המלה לעקידה ובזרעו אחריו בחר לשכן שמו⁴ בתוכם והודיע לאוהביו שמו לקרוא בו וליראה ממנו ולעבדו ולאהבו בלבב שלם. ונאמ' בספר יצירה וכיון שצפה אברהם אבינו⁵ והביט וראה וחקק וחצב ועלתה בידו ונגלה אליו ארון הכל וקראו אוהבו וכת לו ברית⁶ ולזרעו והאמין בי"י ויחשבה לו צדקה [בראשית טו ג; יז]. יצירה ו טו. כרת לו ברית בין עשר אצבעו' רגליו והיא ברית מילה וכו' ומי שאין בו ברית מילה נחשב כבהמו' הטמאות כמו שמפורש בדברי רז"ל. ובפרקי ר' אליעזר ז"ל אמ' שהם [כמתים]⁷ ואין תפלתם נכנסת לפני הק"ה ועליהם נאמ' לא המת' הללו יה [תהלים קטו יד]. אבל ישראל שהם נמולים תפלתם נכנסת לפני הק' ועליהם נאמ' ואנחנו נברך יה וגו' [תהלים קטו יח]. ולא עוד אלא אמ' ר' זעירא חמש עורלות בעולם ד' באדם וא' באילן וכו' [עד]⁸ אמ' ר' זעירא אין עץ האמור כאן אלא עץ הגפן אם אינם כורת' את עץ עורלתו כל הפירו' שהוא עושה הם⁹ עוללות קטופי'

1 שלא קרא
2 om.
3 om.
4 שמו שם
5 אבינו ע"ה
6 לו ברית] ברית לו
7 המת' M
8 עוד M
9 om.

ולא טובה למראה ונפל יינו מעל גבי המזבח. כך אברהם אבינו¹ עד שלא נימול לא עשה פרי טוב במעשיו ונפסל מעל גבי המזבח וכשכרת [ב18] אותו נובלת עשה פרי טוב ונבחר יינו על גבי מזבח ביינ² נסך שנ³ ויין לנסך וגו' (במדרב סו הו: פקדי דר' אליעזר כס) פירשתי ענין זה במפליג. מה טעם כת' אל גנת אגוז ירדתי לראות באבי הנחל לראו' הפרחה הגפן [שה'ש ו יא] וכת' נשכימה לכרמי' נראה זה פרחה הגפן [שה'ש ו יג] מלמד שפסוקי' אלו רומזי' לגפן הנז' אשר בו יין המשומר. וכל מלה ומלה יש לה טעם גדול רומז על כל אילן ואילן שבגן ולא עוד אלא גפן זו רומז לישראל אשר ברית³ מלה בבשרם. ולכן אמ' הפרחה הגפן כמ' דא' אם ישראל מקיימי' מצות המילה אם פרחה הגפן. הפרחה מצות המילה לעשות פרי. ומה פרי זו. אלא ששכר מצוה מצוה. ושכר עבירה עבירה. פרי מצוה זו מלא תעשה. ופרי עבירה זו במעשה הה"ד להסיר אדם מעשה [אייב לג יז] ובמפליג פירשתי זה והמבין יבין. וטעם זו סוד ברכת היין בברכת המילה ובפדיון הבן רמז זכירה לגפן זו והנה זה מבואר. אמנם מה⁴ טעם ברכת היין בברכת נישואין. מלמד שהאדם נמשל לעץ השדה כדכת'⁵ כי האדם עץ השדה ודברים כ יט. להודיע שכמו שיש כח באדם⁶ לעשות פרי ממינו כך לאילן לעשות פרי ממינו. רק האדם צריך לנקבה כי כן דת⁷ כל בעלי נפש חיה. ומהיכן תמצא שאדם הראשון לא מצא נקבה ראויה לו לקיום המין בכל בעלי חיים שברא הק' שנ⁸ ולאדם לא מצא עזר כנגדו [בראשית ב כ]. ומיד ברא לו הב"ה בריה נקבה בדמותו⁸ בצלמו ואמ' לזאת יקרא אשה [בראשית ב כג] ר"ל זאת נקבה בדמותי בצלמי⁹. יתכן להוציא ממנה שארית¹⁰ קיום¹¹ מין האדם. אמ' חז"ל שלשה שותפין¹² באדם הקב"ה ואביו ואמו. אביו

1 אבינו ע"ה
2 כ"יין
3 כרת
4 om.
5 שנא'
6 om.
7 כי כן דת
8 כדמותה
9 בדמותי בצלמי' כדמותו בצלמו
10 שאורות
11 קיום במין
12 שותפין יש בו

מזריע לובן שממנו עצמות וגידין. וצפרנים ומוח הראש ולובן שבעיני' אמו מזרעת אדם שממנו עור ובשר ושחור שבעינים. [19א] והקב"ה נותן בו רוח ונשמה וקלסטר פני' [ניידה לא א] וחמשה חושים ודעת ובינה והשכל ומטעם זו נתחייב כל אדם לברך על כל הנאה והנאה וכבוד אב' ואם ויראת השם ית'. ומטעם שהאם מזרעת אדם הדומה להם המקיים הנפש. והוא כגון יין המשומר בענביו שהוא אדום. ובה השורש והמוזג והשטיחה והשמרים. וגם היא נמשלה לגפן כדכתבי' אשתך כגפן פוריה נתהלים קצה ג. והמבין יבין. ועל טעם זו תקנו לברך ברכת היין בברכת הנישואין ומטעם שהוא ראשון לשמחה. וצריך כל יין שמברכין עליו להיות חי נקי מבלי שום שיירוד שהיה בעולם וזו טעם מה שתקנו לומ' בברכת נישואין. שמח תשמח רעי' אהובי' כשמ' יצי' בג"ע² מקדם בא"י משמח חתן וכלה. וכלה זו בתולה שלא נתכוונו לומ' כלה אלא לבתולה. ואם יתכן שלא בגרה הרי זה משובח הה"ד והוא אשה בבתוליה יקח [ויקרא כא יג]. ומה קשה עליהם ז"ל³ גרישת האשה הראשונה ר"ל הבתולה דאמ' ר' אלעזר כל המגרש אשתו הראשונה וכו' [גסין ז כ; סנהדרין כב א] ומסוד זה תבין מצות היבום. אם [ישו]⁴ לך עיני' לראות ושים לבך בענין כשמחך יצירך בג"ע מקדם והתכוונן שסוד גדול הוא וכו'⁵ העקר והרבה ראיות ודברי' וחזוקי' הביאו לבאר ענין זה למבין ברמזי' ועל מאמ' עין לא ראתה אלהים זולתך יעשה למיכה לו [ישעיה סד ג]. אמ' ז"ל מאי עין לא ראתה. ר' יהושע בן לוי או' [זה]⁶ יין המשומר בענביו מששת ימי בראשית [בברכות לד כ; סנהדרין צט א] ומתוך דבריהם היבנתי שהמלה חסרה אות אחת מתחלתו. מה טעם גן נעול אחותי כלה גן נעול מעין חתו' [שה"ש ד יג] אלא רמז לג"ע ולנפש האדם. וקרא אותה אחותי כלה וכן האמת בסוד הקבלה. ומה טעם גן נעול. אלא⁸ להודיע שלא לבא בג"ע אלא בעלי ברית מילה והא כתי' יבא דודי לגנו וגו' [שה"ש ד טז]. כשהנפש⁹

1 om.
2 om.
3 עליהם ז"ל לרו"ל
4 M om.
5 וכן
6 M om.
7 om.
8 om.
9 כשהנפש

טוורה היא ומתנהגת בדרכי החיים תנצל מדינה של גיהנם ותכנס בג"ע [19ב] ומתערבת בעץ החיים [תנצל מדינה של גיהנם ותכנס בגן עדן] כדכ' והיתה נפש אדני צרורה בצרור החיים [שמ"א כה טו]. וזו טעם באתי לגני אחותי כלה [שה"ש ה א] כגון מענה לה. ע"א גן נעול אחותי כלה רמו לבנות ישראל המצוינות בבתי אביהן ובבתי בעליהן מוזהרות בחלה ובנר ובז' ימים נקיים ובשאר המצות והבן² שמבואר הוא. אמ' ר' מנחם חתניה של ר' אלעזר בר' אבינא בשם ר' שמעון בר' יוסי. באתי לגנו אין כתיב כאן אלא באתי לגני. לגנוני למקום שהיה עיקרי מתחלה [שה"ש רבה ה א]. וגם זה מענה לו³ ואמ' יבא דודי לגנו. משל למלך שהיה לו גן נאה. ומנע⁴ מלבא בו שום אדם אל מי שהמלך נותן לו המפתח. ובתוך הגן מעיין מים חיים נובעין להשקות את הגן. והא כל מעיין מים⁵ גנים באר מים חיים ונוולין מן לבנון. ומעיין נסתר בתוך סלע חזק ולא ראתה אדם מעולם כדכתי' ונהר יוצא מעדן להשקו' את הגן⁶ וגו' [בראשית ב י] והתבונן איך לא זכר⁷ המעיין⁸ אשר ממנו יוצא הנהר והבן. וגם זו נתנו המלך לבן בתו⁹ למשול בו ולעשו' בו חפצו ולשמרו ולעבדו הה"ד ויקח י"י אלהים את האדם ויניחהו בג"ע לעבדה ולשמרה [בראשית כ טו]. אמ' לו המלך בני גן¹⁰ זה ומעיין זו נתונים לך במתנה להשתעשע בם הה"ד גם את העולם נתן בלבם [קהלת ג יא] וצוה אותו שלא לבא בגן זה ובמעין זו זולתו כמ' דאמ' אלהים זולתך [שמ"א ו כג]. ואלהים זו מלשון והגישו אדניו אל האלהים [שמות כא ו]. ומטעם זו נתחייב מיתה העובר על מאמ' לא תחמד והמביין יבין. ובפרקי ר' אליעזר ז"ל מפרי העץ אשר בתוך הגן¹¹ [בראשית ג ג]. תני' ר' זעירא. מפרי העץ. ולא העץ. אין העץ הוה

M om. 1
 2 והבן זה
 3 לא
 4 ומנע אותו
 5 מים חיים
 6 ונוולין מן לבנון. ומעיין נסתר בתוך סלע חזק ולא ראתה אדם מעולם כדכתי' ונהר יוצא מעדן להשקו' את הגן. om.
 7 הזכיר
 8 הנהר
 9 ביתו
 10 בני גן בן
 11 om.

אלא אדם שנמשל בעץ¹. שנ' כי האדם עץ השדה [דברים כ ט]. אשר בתוך הגן אין הגן² אלא לשון נקייה אשר בתוך האשה [פרקי ר' אליעזר כא]. ואין גן זו אלא³ האשה שנמשלה בג"ע שנ' גן נעול אחותי כלה וגו' [שה"ש ד יב] וזאת הגנה כל מה שנורע בה⁴ צומחת ומוציאה. כך האשה הזאת [20א] כל מה שנורע בה⁵ הרה ויולדת מבעלה. מה טעם כתיב כי טובים דודיך מיין [שה"ש א ג] מיין המשומר וארז"ל אל תקרי דודיך אלא דדיך [ע' מ' עבודה זרה ב ה] וזה סוד. ואמ' דודיך בגי' דם. ואמ' דודיך אלו אבות העולם. מיין אלו האמהות. ולכן אמ' אין פוסקין יינות לאשה [כתובות סה א]. אמ' ר' יהודה [שאל ר' שמעון אמ' ר' יהושע]⁶ כשהיו מהלכין בדרך אמ' לו. מהו כי טובים דודיך מיין דברי תורה דומין זה לזה כדאמ' או דודו או בן דודו יגאלנו [ויקרא כה מט]. מעיין אך מעיין ובור מכשירין. וכי יותן מים על זרע [ויקרא יא לה; שה"ש רבה א ג]. וזה סוד הביניהו ומה שזכרנו הוא טעם ברכת היין בברכת נישואין. אם כן מה טעם ברכת היין בקדוש שבת. אלא מפני השותפות הנו' שהקב"ה נותן בו נפש. כמה דפרשינן לעיל ביום הראשון להיריון הה"ד וביום השביעי שבת וינפש [שמות לא יז]. וכל שבת ושבת חוזר עליו עד השלמת בריאתו ויציאתו לאור העולם וזהו מה שאמ' הנפש הנוספת באדם בערב שבת. כתיב בספר הבהיר מאי וינפש מלמד שיום השבת⁷ מקיים כל הנשמו' שנ' וינפש [ס' הבהיר גז]. וכת' לפנים ומאי זה טעם איקרי שביעי וכי⁸ היה בשביעי לא. אלא מפני שהב"ה שבת בשבת באותה מדה. דכתי' כי ששת ימים עשה י"י את השמי' וגו' [שמות לא יז] מלמד שכל יום ויום יש לו מאמר שהוא אדון. אלא⁹ לא מפני שהוא פועל. אלא פעולה המסורה בידו [שפעלו]¹⁰ כלם פעולתם וקיימו מעשיהם. לכך בא יום השביעי ופעל פעולתו אף הקב"ה. ולא עוד אלא שגדלה נשמתה דכתי' וביום הו'

1 כעץ
 2 הגן הוה
 3 אלא זו
 4 om.
 5 om.
 6 M om.
 7 השביעי
 8 ובו
 9 om.
 10 פעלו M

לוהט [תהלים קד ד; ס' יצירה א יב]. ויש לך לדעת שמאש נתנה תורה כמה [21א] דמפרשינו לעיל בצירוף דלת. אמ' ר' פנחס בשם ר' שמעון בן לקיש וכו' [נ"י שקלים לט ד]. ולפי' מברכין בא"י בורא מאורי האש זכירה לתורה הנתונה באש כאשר מבואר הוא. ולא עוד אלא שזו¹ ימינו של הב"ה אשר מימינו² האש והדת הוא מרבה החיילי' כדכתיב ימין י"י עושה חיל וגו' [תהלים קיח טו טז]. וזו טעם הראות היר הימין והצפירני' לאור הנר כמ' דפר' מציאותנו והווייתיהו ממין השם. וכל זה תקנו לקבל עלינו עול מלכו' רוכב שמים³ ותורתו. כדאמרינן כל המקבל עליו עול תורה מעבירין ממנו עול מלכו' ועול דרך ארץ וכו' [מ' אבות ג ט] ומאמ' בין אור לחושך ובין יש' לגו' רומז לבחירה הנ"ל לפי שקבלו ישראל תורה זו שנתנה באש ומאש זו יוצא הנר. ואומ' העולם ההולכי' בחשכה ובתעותועים⁴ נרמזו לחשך והא כתי' ורשעי' בחשך [שמ"א ב ט] ומאמ' בין יום השביעי לששת ימי המעשה הברלה זו הברלה בפני עצמה בין קדושת שבת לששת ימי המעשה כמה דפרשי' לעיל. ואם תשאל מה טעם ברכת היין בימי' טובים. מפני שאין הפרש בין שבת ליום טוב והענין הרמז בו כל אחד ואחד⁵ מהימי' טובים כאשר אפרש בספר זה יש לו פעולה בהוית האדם על מה נתחייב בשמירת המועד. וב"ה⁶ לפני' אפרשנו ומה שפרשנו⁷ במאמ' זו הוא סוד ברכת היין באלו הברכו' ובזולתם. ומאמ' בורא פרי הגפן. וג"כ על הגפן ועל פרי הגפן והמבין יבין וליודעי' חן. עתה במאמ' האל אתחיל ענין התפלות [בעזרת שוכן מרומות]⁸ ואשא משלי⁹ ואומ' בתפלתי אודה יוצרי

כי הוא על כל נורא איום.
הכל מודים אליו היום.

יצר הכל אך לכבודו

1
זו
2
ממנו
3
שמים ועול
4
ובעותועים
5
om.
6
ובג"ה
7
שפירשתי
8
M om.
9
ואשא משלינ'.

שבת וינפש [ס' הבהיר קנח]. ולפיכך תקנו ברכת היין במוצאי שבת זכירה לגפן הנזכר! והבדלה בין קדש לחול. והבדלה זו רומזת להבדלת הנפשו' מאי נפשו' אלו אלא הנפש ההוא מערוב שני הזרעי' והיא [20ב] הנפש הטבעי' הנמצאת מפעלת הששה פעלים הנ"ל ובין הנפש והפעלה הבאה מצד פעלת השם ית' וית'. והיא נפש החיות כדכתי' ויפח באפיו נשמת חיים [בראשית ב ז] ומטעם זו נאמ' בספר יצירה. כף זכות כף חובה ולשון חק מכריע בנתים [ס' יצירה ג א]. מה טעם שוררך אגן הסהר אל יחסר המזג [שה"ש ו ג] אלא כגון מתחנן שארית הקיום כמאן דאמ' נא אל יחסר המזג. דוגמת יהי רצון שיתקיים מזג זו ולא יחסר שבו קיומי. ובקיומי אודה שמך הה"ד לא אמות כי אחיה ואספר מעשה יה [תהלים קיח יז]. טעם עצי בשמים. עצי בשמי' מאי. אלא זכירת לנפש הבאה מצד פעולת היו' השביעי כמה דמפרשינו לעיל. מגמת² נפישת נפש חיות באפי בני אדם. מלמד שביום שבת נתקיים בו נפש חיה והוא מצויה בו במוצאי שבת. אמנם טעם עצי בשמי' ממש ר"ל הדס. הוא סוד נאה. אע"פ שבכל מיני בשמי' יוצר אדם ידי חובתו הדס יש בו כח מצד הסגולה ההווה בו להוסיף ברכה בענייני האדם. וכן אמ' בספר הסגולות שכל מי שמוליך עמו הדס יוסיף³ בהצלחתו ולא עוד אלא שהוא מין אחד ממיני הלולב. והג' הדסים שבלולב רומזו' לג' צורות הראשונו' מהשבעה⁴ צורות הקדושו' הנאמרו' לעיל ולפי שהצורה האחת מהן יש לה פעולה גדולה בענין הנפש כאשר אפרש בברכת המחזיר נשמו'. נהגו לברך⁵ בעצי הדס [יותר] מכל מיני בשמי' והכוונה בו לענף אחד מהג' שבלולב. והוא לאשר⁶ נתמנה על ענין הנפש בלבד. ובצירוף גימל תמצא סודו אם היית מבין מה שפירשתי לך בספר זה. טעם ברכת מאורי האש. מאורי האש ממים אלא לרמזו על הספי' הרביעי'. דאמ' בספר יצירה ארבעה אש ממים חקק וחצב בה כסא הכבוד ואופני' ושרפי' וחיות הקודש ומלאכי השרת ומשלשתן יסד מעונו שנ' עושה מלאכיו רוחו' משרתיו אש

1
om.
2
דוגמת
3
מוסיף
4
om.
5
נשמות לפגרים
6
לברך ברכה זו
7
M om.
8
om.

תחלת הברכות בא"י אמ"ה אשר יצר את האדם בחכמה וברא בו נקבי' נקבי' חלולי' חלולים גלוי וידוע לפני כסא כבודך שאם יפתרו אחד מהם או יסתם אחד מהם אין כל בריה יכולה להתקיים אפי' שעה אחת וגו'. ברכה זו נאמ' על ידי צרוף אלף מאלפא ביתא הראשונה מהשלשה ופרשו בה שבחכמה הקדומה יצר האדם. ויש לך לדעת שהחכמה קדמה לכל נמצא כמ' דפרש' לעיל. והיא כקרדוס ביד האומן והיא שלישית בין כל שתיים וחמישית בין כל ארבע ושביעית בין כל ששה וכן בין זוג שבחשבונו' זוג. והנפרדי' לעולם יצליחו שהאחד ביניהם במקו' {לשון} ¹ חק מכריע [22א] בנתים לכן ארז"ל לא יאכל תרי ולא ישתה תרי {פסחים טז א} ותבין ² זה. וזולת החכמה הנזכרת לא ימצא כל דבר שנ' י"י בחכמה יסד ארץ {משלי ג ט}. אחר שספר ענין החכמה התחיל ליצירת האדם ואמ' שבתוכו נקבים וחלולי' צריכי' לקיום האדם. שאם יגרע אחד מהם או נוסף לא יתכן קיומו. שאם יפתח אחד מהם לחלל הגוף או יסתם אחד מהדברי' החלולי' אז ימנע לעבור בו הדבר הנברא ³ לעבור בו להשארות הקיום ולא יתקיים ⁴ וזה מבואר. ובענין זה ארז"ל במסכת חולין שאם היה נקב באחת מסמפונו' {חולין מח ב} הריאה אע"פ שנקב לחלל חברו ⁵ טרפה ורבים כגון זה. וכן החסר והנוסף וכל דבר שנקב לחלל הגוף והאטום והיבש ורבים מאלו הם בחלל הגוף. והפלאו ז"ל בחתימת ברכה זו כדאמ' ⁷ בא"י רופא כל בשר ומפליא לעשות. הכונה ברופא כל בשר לעת ⁸ היצירה שהולד כלו בשר והוא כחולה תלוי בין מות לחיים. והוא יתברך יפליא לעשו' וישלח לו רפואה שלמה כדי להוציאו לחיי עולם וזה מבואר. אלהי נשמה שנתת בי טהורה וגו' ⁹ ברכה זו נאמרת על צירוף אות תאו של אלפא ביתא שניה עם אלף של ראשנה שכבר פירשתי שהנשמו' פורחו' משם. לכן זכר יצירת האדם באלף ומציאות הנשמה בצירוף ¹⁰ אלף תאו. והנה רמז לזו

M om. 1
והבין 2
שנברא 3
נתקיים 4
om. 5
om. 6
במאמר 7
בעת 8
וגו' בא"י המחזיר נשמות לפגרים מתים 9
במציאות 10

נפשי נכספה לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו. כי יש שכר לאדם בעמלו. וברוב חסדו יתן לאיש גמולו. ואומ'

נפש ברא על כל עליון פירש הודה' באפריון.
נודע סודה אך בהגיון אורה זרח גם בחביון.

[21ב] עתה אתה בא ברוך ה' למה תעמוד בחוץ.
וכבוד ה' לקראתך כגבור ירוץ.
נשמחה ונגילה בבית אלהינו.
או הוא יברכנו ויאר פניו אלינו.
ונשתחוה ברכת ביראה ² וחלחלה.

ואפרש סוד התפלה. על דרך הקבלה. בגדול החל ובקטן כלה.
(ואמ')

אלי מלכי אודה על כי זוהר כנגדו האיר חשכי.
ארדוף צדק על כל דרכי בשלומו הוא יפרוש סודי.
הדברים עתיקי' עד מאד צריך לפנות עצמו ולבו ³
מכל תענוגי עולם ולהקשיב אזנו לשמוע סוד נעלם.

אמ' חז"ל השינה אחד מששים ממות {ברכות נז ב} לכן הישן כמת והמת טמא המקיץ משנתו צריך לטהר עצמו מטומאה זו שנ' כל הנוגע במת וגו' {במדבר יט יג} לכן הוצרך כל איש לנטילת ⁴ ידים ולברך עליו בא"י אמ"ה אקבו' ענ"י כדי להראות הפרש בין החול ובין הקודש כדכ' בקרבך קדוש נישעיה י. ואחר רחיצת ידים נתן לו רשות לברך את יוצרו ולבקש צרכיו ולדבר עם חברו. שקודם לכן לא נתן רשות אפי' בדברי ⁵ בעלמא קל וחומר בדברי תורה שכלם קדושי' אע"פ שאמ' רז"ל דברי תורה אין מקבלין טומאה {ברכות כב א; חולין קלו ב} לא נתכוונו למקו' זה.

1 חורה
2 ברכת ביראה {ביראה ברכת
3 עצמו ולבו} לבו
4 לרחיצת
5 לדברים

בברכה זו במאמ'¹ אתה יצרתה. כלומר מצירוף אלף תאו'² יצרתה שמציאיות הנשמו' ממנו כאשר בארת'³ והבן זה שהוא מבואר אם היית'⁴ מבינ'. והחתימה מורה על ענין גדול באמרו המחזיר נשמו' לפגרי' מת'. אע"פ שירמוז'⁵ לתחיית המת' שתהא בעת הגאולה נוכל לומ' טעם זה שמאחר'⁶ יצירת הולד בבטן והוא כמו מת אין בו רוח כאשר אמרנו על רופא כל בשר ל' יום ואחר ל' יום נזרקה בו נשמה כי יש מלאך ממונה על כל חדש וחדש מחדשי ההריון והם מלאכי' שלוחי' מהו' צורו' הקדושו' הנ"ל. והמלאך השני הוא [ב22] ממונה על ענין הנפש לכן בחדש שני נזרקה בו נשמה. וכל אחד ואחד מהאחרים יש לו פעולה נכרת. וכשסיים המלאך השביעי מצותו. חוזר חלילה. לראשון ומלאך זה אינו ממונה על ענין פעולת הנפש. לכן הנולד' בחדש הח' לא יחיו. והמלאך הממונה על החדש הט' הוא טוב וממונה בפעולת הנפש. כאשר זכרנו לעיל כי הוא הממונה על החדש השני וטוב ונפש מצירוף אחד כמו שפיר' לכן יחיו כדכתי' ותחיין את הילדים [שמות א יו"ח]. לכן⁷ זכר בברכה⁸ זו מלת חזירה ואמ' המחזיר נשמות וגו'. ואפשר עם כל זה שנתכוונו לחזרת'⁹ נפש הישן למה שארו"ל שנשמת אדם פורחת ממנו כשהוא ישן [דברים רבה ה טו]. והחכם יודע סוד זה. ומאחר שנתן לו רשות והודאה¹⁰ ליוצרו וידע מציאיותו תקנו לו לברך הברכו' המסודרו' אחר זה כמו¹¹ לשכוי בינה. וראיתי דבר מפרש על הקבלה שכוונו בשכוי ללב האדם [ע"י פיר' אבן עזרא על איוב לה לו]. וכן יראה שלא באנו עכשיו לשבח במקו' זה¹² על העופו' ולא על¹³ הבהמו' והברכו' הנזכ' עד מעביר שינה. הודאה הוא על שהחיה אותנו כאשר פירש' לעיל. והנה לך בברכו' אלו רמוז' לב' אלפא

ביתות. יהי רצון מלפניך וכו' תקנו בקשה זו לשני עניני' שמאחר שהודה לבורא וזכר צרוף מציאיותו בשתי אלפא ביתות. תקנו להזכיר האלפא ביתא השלישי'. שהדברי' בנמצאי' בצרופה עם השתים הם סבות הנמצא' מההרכבה. לכן תקנו לבקש רחמי' להיות דבק בתורתו ובמצותיו כי בזאת יהיה נשמר מכל רע. דכתי' משמועה רעה לא יירא נכון לבי בטוח בי"י [תהלים קיב ז]. והבקשה כולה מורה על זה באו' וגומלנו חסדים טובי'. ואז נתכוון על כל פני' לאות גימל ממנה שהיא גומלת חסדים והבן זה. והבקשה השנית מאחר שבקש רחמי' להיות דבק במצותיו ובעבודתו בקש רחמי' שלא ישלוט בו שטן להדיחו מדבר זה והוא [א23] יצר הרע כאשר פ' לעיל¹ והגדיל בבקשה כדי שלא תהא² המכשלה על ידי אדם שלפעמי' בני אדם עושי' שליחותו של שטן כפי הצירוף וזה מבואר. והנה לך עד³ כה צרוף הג' אלפא ביתות ומה נהדר ונאה⁴ תקון זה. וזכירת הקרבנות אחריו⁵ כמו שתראה בפרש' הקרבנו' ובפרק⁶ איזהו מקומן של זבחי' כי עכשיו תתקבל⁷ הקרבן או התפלה הנאמרת במקומו והשערים נפתחי'. ומשמרת הכהני' והלויים מסודרו' למעשה והבן זה שהוא מבואר. ופירשו בתקון זה ענין בית המקדש של מטה. ורמזו בו שהוא כנגד בית המקדש של מעלה באמרם עלה בכבש ופנה לסובב וכו' [נבחים נג א] ושים לבך והתבונן איך הלכו לעולם אחר גמילות חסדים שהיא מדה טובה⁸ מעולה ומשובחת עד למאד. אמ' ז"ל על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים [נ' אבות א ב]. העבודה היא הקרבנו'. גמילות חסדי'. רמזו בו לאות גימל שהוא ממונה על צד מערבי כמו שביארתי לעיל בצירוף. ולכן היה שפיכות הדם בפאת מערב והבן זה. ומה שהיה נשפך בדרום⁹. היה לענין החכמה כדא' הרוצה שיחכי' ידרים [נבא בתרא כה ב]. וכשתחפש בסוד¹⁰ דברים אלו תמצאם שהכל מבואר הוא. ברוך שאמר והיה וכו' עניינו

¹ והנה רמז לזו בברכה זו במאמ'. om.
² יצרתה. כלומר מצרוף אלף תאו'. om.
³ כאשר בארת' כמו שביארתי
⁴ היות
⁵ om.
⁶ שמה אחר
⁷ לא
⁸ בנקבה
⁹ להחזרת
¹⁰ והודע
¹¹ om.
¹² במקו' זה. om.
¹³ ולא על. om.

¹ פ' לעיל אפרשנו לפנים בג"ה
² תבא
³ om.
⁴ נהדר ונאה נאה
⁵ אחרי
⁶ ובפרשת
⁷ מתקבל
⁸ om.
⁹ לדרום
¹⁰ בסוד

השירים האלף לך שלמה (שה"ש ח יב) אל תקרא אלף אלא אל"ף. והרי לך בענין זה סוד גדול [א24] מופלא ונורא מאד כי האלף רמו לאלפא ביתא הראשונה מהשלשה ושלמה רמו לשני' כמו שתמצא בצירוף¹ ב"ת שי"ן ומאתי² נוסרי² רמו לשלישי' וביאורו בצירוף גימ"ל רי"ש. כי רי"ש בגימ' מאתים ומפני שמתנועתה ימצא כל נמצא³ מורכב נקרא נוטרים כי הפעולה נראת ונכרת בעולמיו מסבת תנועתה וערוכה באותיות השתי אלפא ביתות אשר עליה. לכן צריך המתפלל להעביר כוונתו על פני⁴ שתי האלפא ביתות התחתונו' כדי להמשיך הברכה ממעין מקור החיים לשאר הספירות. ובהתפשט הברכה⁵ על כל אות ואות מאותיו' האלפא ביתות יהיה הקיום והשלמת כוונת המכוון והבן זה שהוא עיקר גדול. ונתחייב המברך להכניע ראשו כדי להורות המשכת הברכה ממעלה למטה. וראשו מעוטה למען הראות קדושת מקום מציאות תפלתו וטהרת מקום מקור הברכו'. והוא האלפא ביתא הראשונה העליונה מהארבעה. ואבא היום אל העין [נראשית כד מב]. וכן השומע תפלה מפי המברך צריך ג"כ להיות כמוהו ומשים לבו להבין כל מלה ומלה ועונה אמן אחר החתימה שאמן הוא⁶ קיום לדבריו. ואם ח"ו לא יבין השומע צריך לשתוק וראשו מעוטה ואזנו מקשיב ולבו פנוי מכל מחשבה זולתי לכוין כנגד הק' ועונה אמן אחר כל חתימה וחתימה ביראה ברמת בפתח וברעדה ובחלחלה כמבקש רחמי' מלפני אשר ביד נפש כל חי [איוב יב יג] וראיתי להביא ראיות לדברי מדברי רז"ל. אמ' ר' יהושע בן לוי אסור לאדם להלך בקומה זקופה שנ' מלא כל הארץ כבודו [ישעיהו ג]. רב יהודה לא [היה]⁷ מסגי ד' אמות [בקומה זקופה]. רב הונא בריה דרב יושע לא מסגי ארבע אמות⁸ בגלוי ראש. אמר שכינה למעלה מראשי [קדושי' לא א]. ר' שמעון בר' יהוצרק שאל את⁹ ר' שמואל בר נחמן. אמ' ליה לפי ששמעתי עליך שאתה בעל אגרה. מהיכן היתה

מופלא ונורא מאד. והוא רומז לאלף מהאלפא ביתא השני' מהארבעה. ולכן תקנו בו ט"ו פעמי' מלת ברוך לא פחות ולא יותר כנגד י"ה של השם. ולכן זכה כהן גדול לבוא לפני לפני' ולכפר על העם בהקריבו אשי¹ ריח ניחות. ובקריאת התורה ג"כ קדמו הכהן וזכה לתרומה ולחלה כי כן דבר המלך ודתו. תמצא בכרכה זו עניין מופלא ועיקר גדול שכשגטיע² [ב23] בהזכרת מלת ברוך עד ארבעה עשר הזכיר ברכה שלימה כדא' בא"י אמ"ה האל המלך הגדול והקדש אב הרחמן. נמצא בכרכה זו שזה הראשון ית' וית' מקבל הברכה אדון עולם ואלהי עולם³ ומלך עולם מפני שהאדנות נמצא ממנו וגם האלהות. וכן המלכו' והוא גדול על כולם מפני שהוא ראשון ומקדושתו יתקדש הכל כמו שמברכתו יתברך הכל. ויבא בה"א הידיעה שיתכן⁴ לומר' אל ומלך⁵ לזולתו מהנמצאי' משפע ברכתו כמ' דאמ' אלהים אחרי' ואלהי נכר הארץ [נדברים לא טו] וכיוצא בו. א"ר שמעון בן יוחאי מיום שברא הק' את עולמו לא בא אדם שקראו אדון עד שבא⁶ אברהם אבינו⁷ שנ' י"י אלהים במה אדע כי אירשנה [נראשית טו ח; ברכות י ב]. אב הרחמן בא להורות ענין גדול מופלא ומכוסה בזורכו אב בפני עצמו ולא הביא אותו בתוך המלות הבאות בה"א הידיעה מפני שמהברכו' הנשפעת' ממנו נמצאו כל בראי מעלה ומטה והוא אב לכל כרכתי' הלא אב אחד לכולנו [מלאכי ב י]. ואין לכל אב זולתו וכן מציאות הרחמי' ממנו ונאמ' אב הרחמן. ובהיות ברכה זו הי"ד רמו לדוד שבשיר השירים. שנ' עליו דוד מלך ישראל חי וקיים לעולם [ראש השנה כה א]. ודוד בגי' י"ד שנ' ויתן יד [נראשית לח כח]. ובצירוף דל"ת קו"ף זכרתי די למבין. וזה פי' ברכה זו והיה ברכה. ומאמ' ז"ל רמו לזה באמרם לעולם יכנס אדם שני פתחי' ואחר כך יתפלל שנ' לשמור מזוון' פתחי'. שני פתחי' סלק' דעתי' אלא אימ' שיעור שני פתחי' [ברכות ח א]. כבר ידעת כי שני פתחי'⁸ רמו למעון ורצונם שישים המתפלל תכלית כוונתו ותהלת תפלתו לזאת האל"ף. לכן אמ' בשיר

¹ אשה
² ש"ה שהגיע במלת
³ עולם ואלהי עולם. om.
⁴ שתקן
⁵ ומלך אלו מלך
⁶ עד שבא] אלא
⁷ om.
⁸ פתחים הם

¹ בצירוף אותיות
² ומאתי' נוסריי' ור' ליוטרים
³ נמצא כל
⁴ om.
⁵ ובהתפשט הברכה. om.
⁶ om.
⁷ M om.
⁸ M om.
⁹ שאל את] שלח

כפני' רבים כי הוא על פשוטו צווי להלל יה. ויש בו שם בן ד' אותיות. יוד. הא. ואו. הא. אך על סדר אבג"ד ולא על סדר השם לפי צורך המלה. ויראה לי שנתכוון לצירוף השם הנחתם בו פנת דרום שהוא ויה. ואז המלה הלל ויה כדא' זה הלל של שם ויה. וכבר ידעת¹ שדרום ימינו של הב"ה ומצד זה נתנה תורה כמה דפרשי' לעיל. וצורפו אהיה שאות ואי² באהיה אלף ה"א והבן זה. ולכך בשלחו אהיה שלחני וזה מבואר. ויש בו צירוף אחר שכשתשי³ ההא הראשונה אחד מהצירופים אז יהיה השם. הוי. והוא השם שנחתם בו פנת מערב. וכבר ידעת⁴ שהשכינה במערב כמ' דפרשי' לעיל. ואז הה"א האחרונה תתחלף בראשונה שכך⁵ ענין הצירוף. לכן⁶ תמצא בהללויה הצירופי' והמתכוון ישים לבו מגמת כוונתו. ומובטח הוא לבוא בשאלתו כל זמן שתהא העבודה לשמה. ויש בו טעם אחר כי אותיות הג' אלפא ביתו' הם ס"ו במספר לל"ו⁷ שני למדין ווא"ו. ומורה אז שהג' אלפא ביתו' הם⁸ מורות האצלה הנשפעת משם יו"ד ה"א. ואז תהיה⁹ הה"א הראשונה ממלת הללו שמוש זה והבן¹⁰ זה. נהגו לומר' אחר תהלה לדוד¹¹ מומורי' ויש להם טעמי' גדולים והאחד מהם היותם ה' ובכל אחד ואחד מהם יש בו הללויה תחלה וסוף¹². הרי י' וגופי¹³ המומורי' ה'. הרי לך יו"ד. ה"א. וטעם אחר¹⁴ כי במזמור הללויה הללו אל בקדשו [תהלים קנ א] י' הללוהו. והטעם להלל אל בקדשו הרי לך י' וחמש מומורי' הרי יו"ד ה"א. ועוד טעם אחר כי יורה זכירת י' הללויה על י' ספירות הנאצלות משם יה. אע"פ כי הוא אחד מהם וג"כ תוכל¹⁵ לומר' כי הה' מומורי' הללו שהם רומזי' ג"כ

- 1 תדע
- 2 ואי' נכתבה
- 3 כשתשים
- 4 תדע
- 5 שכך
- 6 לכך
- 7 om.
- 8 om.
- 9 om.
- 10 בין
- 11 לדוד ה'
- 12 ובסוף
- 13 ותופי
- 14 אחד יש
- 15 דיוכל

אורה יוצאה. אמ' ליה נתעטף הב"ה [באיצטלית]¹ [24ב] לבנה והיה כל העולם כלו מבהיק מזיו הדרו. אמ' ליה בלחשה אמ' לי מקרא מלא הוא שנ' עוטה אור כשלמה נוטה שמי' וגו' [תהלים קד ב: פסיקתא דר' כהנא כא ה] אמ' ר' יוחנן אלמלא קרא² כתי' אי איפשר לאומ³ שנתעטף הק' כשליח צבור. והראוהו למשה ואמ' לו כל זמן שישראל חוטאים עשה כסדר זה. ואני אמחול⁴ להם [ראש השנה יז ב] את כל עוונותיהם וזה והלכת בדרכיו. לכן אמרתי שצריך⁵ אדם להכניע ראשו ולהתעטף בטלת מציצית⁶ כדי ללכת בדרכי ה' הנכבד ית' וית' ולשמור מצוותיו וליראה ממנו והבן זה שמבואר הוא. נהגו⁷ [לקרא] אחר ברוך שאמ' זמירות. ומהם מזמור לתודה וכלל הענין המורה בו בא להודיע כי י"י הוא האלהים. וכבר רמזתי בזה בתחלה מפני מה נתחייב לומר' אדני והוא דבר מובן. כדכתי' עתה ידעתי כי גדול י"י וגו' [שמות יח יא] ואתה הוראיתך לדעת כי י"י [דברים ד לה]. גם כן נהגו לומר תהלה לדוד [תהלים קמה] והוא מזמור שסודרו על אלפא ביתא ויש לו עיקר גדול כי כל מקרא שתהא על אלפא ביתא כוונת האומר על אחת מהשלשה אלפא ביתות ומהמילות תבין הכוונה אם הייתה מבין⁹ ומשכיל. אמ' ר' אלעזר בר אבינא כל האו' תהלה ג' פעמי' ביו¹⁰ מובטח לו שהוא בן העולם הבא [ברכות ד ב]. טעם מאמרו כי כל מזכיר ג' אלפא ביתות ביו' ככוונה ביראה ברדת כבקשת רחמי' בקדושה ובטהרה בלבב שלם בחפץ ברצון הוא בן העולם הבא. שאי איפשר להתכוון באותיו' הג' אלפא ביתו' בכל יום ויום. שלא יזדמן עת רצון לקבל תפלתו דכתי' ואני תפלתי לך י"י עת רצון [תהלים סט יד]. לכן כתב בעת רצון עניתיך [ישעיה מט ה]. ויתבאר ממה שפירשתי לך שצריך המתכוון לכוון כנגד האלפא ביתא הראשונה. ופסוק ואנחנו נברך יה [תהלים קטו יח] ותהלה לדוד ירמוז לה' שכבר פירשנו כי שם דוד המלך הוא משתתף עם דוד שבשיר השירים. תמצא [25א] מלת הללויה

- 1 באסטלית M
- 2 מקרא
- 3 לאמרו מלמד
- 4 מוחל
- 5 שצריך כל
- 6 בטלת מציצית] בציצית
- 7 נהגו העם
- 8 לקרות M
- 9 om.
- 10 בכל יום

ומאמרו בו. הללו את יי מן השמי'. [26א] ועלה למעלה ואמ' הללוהו במרומי וי"ל במרומי השמי' והם גופי הגלגלים אשר הם על השמי'. כי שמי' רקיע מבריל בין שני עולמו' שנ' ויקרא אלהים לרקיע שמי' [בראשית א ח]. ואחר כך אמ' הללוהו כל מלאכיו [תהלים קמח ג]. ורצונו בהם הכחות הנאצלות מצבא השמי'. ואחר עלה ואמ' הללוהו כל צבאיו. ורצונו בצבא השמי'. וחלק כבוד לשני המאורות להזכירם ביחד באמרו הללוהו שמש וירח [תהלים קמח ג]. מפני ששניהם נבראו לאות' בין כל צבא השמי'. ואחר עלה לגלגל ח' אשר בו² כוכבי שָׁבֵת. והם כוכבי אור. ואמר הללוהו כל כוכבי אור. ועוד³ עלה למעלה ואמ' הללוהו שמי השמי' [תהלים קמח ד]. ר"ל הסבה אשר ממנה ימצא השמי' והיא הספירה הרביעית אשר נאמ' עליה אש ממים [ס' יצירה א יב]. ומפני שמציאות אש⁴ זה מהמים העליוני' בלי הפסקה והרכבה אחרת לא זכר בנתים הלל שלא יתכן⁵ לומר הלל אלא בתשלום המעשה והכרת הפעולה והמים הנזכרי' הם הספירה הג' ונקרא שמי' מפני שהרכבתו מאש [וממים]⁶. ועד כאן בנין העולם השני שהוא עולם הגלגלי'. וכל צבא השמים והמלאכים. ובהשלמת הבנין והפעולה אז⁷ אמ' יהללו את שם יי כי הוא צוה ונבראו ויעמידם לעד לעולם [תהלים קמח ה-ו]. ופירש במאמר זה שכולם מודים בחדושם ובהוויתם ומקבלים עליהם עול מלכו' שמי' השם הגדול הנזכר ברוך הוא. ויאמ' ששם להם חוק דברים ידועי' לעשות כל אחד ואחד מהם. ואין להם יכולת לעבר המצוה ההיא ולא להמירה ולא לעשו' זולתה. כמו שתראה שהגלגל הגדול מתנווע תנוועה תמידית ממזרח למערב בכל יום. משתחוה פעם אחת נגד השכינה. ולא יתכן לומר פעם אחת שכל היום הולך משתחוה כורע נמוך נכנע שכל דבר עגול בתנועתו מכניע [26ב] כל חלק וחלק ממנו לכן אין בו גובה⁸ ממש שכל מקו' ממנו גבוה ונמוך כפי התנועה. ובמישב דעת המפליג הנזכר פירשתי על פנת מזרח שכל חלק וחלק מהגלגל הוא מזרח ומערב ממש ברגע אחד בראיות

- 1 לאותות
- 2 בין
- 3 ואחר
- 4 om.
- 5 om.
- 6 M om.
- 7 om.
- 8 גבוה

לי' ספירות מפני ששם י' הללויה. והוא מה שנאמ' בספ' יציר' י' ספירות [25ב] בלי מה מספרי¹ אצבעות ה' כנגד חמש [ס' יצירה א ג]. ועל זה הדרך תהיה מלת הללויה הראשונה מן יד ימין פעולת והאחרונה מן יד שמאל² נפעלת והבן זה. פירוש³ הללו את יי מן השמים [תהלים קמח א]. אע"פ שבכל המזורי' מורים⁴ ענייני⁵ נעימי' ושבח והודאה וסבת המציאו' כמו שתראה במזמור הללי נפשי את יי' אהללה יי' בחיי אומרה לאלהי בעודי [תהלים קמו א-ב]. מפני שהנפש קדמה לכל נברא והיא נמצאת מן השפע הראשון מהנמצא הראשון כמ' דפרשי' לעיל התחיל עתה כמין צווי זה להלל את יוצרה השיבה הנפש⁶ ואמרה. איך היא נמצאת מהשפע הראשון האמור עתה למעלה וזה במלת אהללה [רמזה]⁷ לשם בן ע"ב הנחתם בשם הגדול כמה דפרשי' לעיל שמלת אהללה עולה בחשבון⁸ ע"א. לכן הראתה שהיא שנית לו. והאחד שיגרע רומז לו בה⁹ כמו שאפרש באל ברוך על כל. ואל טוב. ועוד רמזה לענין¹⁰ השם הנמצא מהאלפא ביתה השלישי'. לכן נכלל דברים אלו בפסוק ראשון כמו מזה המזמור. והמזמור השני הוא כי טוב זמרה אלהינו [תהלים קמו א]. ורמז לשם טוב הנ"ל. ומה שאמ' בונה ירושלם יי' [תהלים קמו ג]. כיון בו לבית המקדש של מעלה. ועל עניין זה הכוונה כלה. ובמזמור זה¹¹ שהוא הללו את יי'. הפליג במאמרו ויעיד שכל מה שברא הב"ה בשתי עולמו' יהללוהו ישבחוחו יגדלוהו ירוממוהו ויתברך וית' בפ'י¹² הכל. ותמצא בזה המזמור דבר נאה עד למאד. כי התחיל להורות השבח והתחיל מהקטן שבעולם ההוא ועלה למעלה ראש עד הגיעו למקום העמידה וזה מאמרו. הללו את יי מן השמי' התחיל במצוה להלל לאדני האדני'. והוא אות אל"ף מהאלפא ביתא הראשונה מהג' אשר ירמוז עליהן. ספר. וספור. וספור.

- 1 מספרם ה'
- 2 om.
- 3 om.
- 4 om.
- 5 ענינים נאים
- 6 om.
- 7 M om.
- 8 לחשבון
- 9 בע"ה
- 10 מענין
- 11 om.
- 12 מפי

המים שהיא המוצק לכל הגלגלים. אם כן היה לה שלא תראה על פני המים. ולזה הביאו ראיות ברורות שמרוב תנועת הגלגל העליון וכל אשר בתוכו מוכרח ממנו נראת הארץ כמו היות דבר כבד בתוך כלי מלא מים. ומרוב תנועתו התמידית על הסדר בעגול יעלה על כל פני הדבר הכבד שהוא על פני המים. ועל זה הדבר אמרו הראות הארץ על פני המים. ואני בראתי בספר הנזכר דברים אלו על דברי ר' אליעזר הגדול ז"ל. ונאמ' בספר בראשית יקוו המים אל מקו' אחד ותראה היבשה [בראשית א ט]. לכן פתח בזה המזמור מציאות עולם התחתון בהראו' הארץ והוא פלא וזולת הראותו לא היה הישוב. ואחר זה¹ אמ' עץ פרי וכל ארזי' נכלל במאמר זה. כל מיני עשבי'. ואילני² שרק³. ועץ עושה פרי אשר זרעו בו על הארץ [בראשית א יא]. ואחר זה זכר מין נכבד מזה והוא אשר רוח חיים באפו. אך [מבלין]⁴ דבור והוא החייה וכל בהמה רמש וצפור [תהלים קמח י]. ועוד עלה למעלה והזכיר⁵ המין המדבר⁶. והוא המין הגדול הנכבד שבשלשה מיני⁷ אלו. ואמ' מלכי ארץ וכל לאומי' שרים וכל שופטי ארץ. בהורי' וכס בתולו' זקני' עם נערו'. יהללו את שם ה' וגו' [תהלים קמח יא-יג] ותמצא במזמור זה מלת הללוהו ז' פעמי' הו' בעולם השני והאחר⁸ בעולם הזה. והנה רמז בו לענין השביעי'. שכל חשבון שביעי חביב מאד בכל⁹ ענייני ההווייה. ונא' בספר יצי'¹⁰ חבר שביעי לכל חפץ תחת כל¹¹ השמי' [ס' יצירה ד] לכן הקשב ושמע ושים לבך והתבונן דברים אלו שהם דברים עתיקי'. אי אפשר לבא לעמקם¹² אלא מי שחננו ה' ית' וית' בחכמה ובתבונה ובדעת ובסדר בראשי' תמצא רמוי' לענייני מזמור זה. ומה שאמרנו [ב27] היה כוונתם ז"ל בתקון התפלו'¹³ לעורר המתפללי' להבין המראה בגדול הזה ולהתבונן במעשה יוצר הכל ית' וית'.

ברורו' וזולתם שקר. והשמש יאיר ביום והלבנה¹ והכוכבי' בלילה. ויש לשמש חמימו'² ולהם קרירות. וענייני' גדולי' יש לכל אחד ואחד מהם להתבונן³ גדלת האדון עליהם. ואין זה מקו' פירושו. ומאחר שנשלם להזכיר מציאות העולם השני יתחיל לבאר⁴ העולם התחתון אשר אנו בו והוא העולם הג' עולם הרכבת ההרכבות. התחיל מצוה ואו' הללו את יי' מן הארץ תניני' וכל תהומו' אש וברד שלג וקיסור רוח סערה עושה דברו [תהלים קמח ז-ח]. במאמרו' אלה זכר ד' יסודות שמהם מציאו' ברואי מטה. והיסודות אלו⁵ אש. רוח. מים. ארץ. ומציאו' יסודו' אלו מהדברי' הנרמז בהם תניני' שנ' ויברא אלהים את התניני' הגדולי' [בראשית א כא] ואלו התנינים נמצאים מהמי' התחתוני'⁶ ובהם מדורם. וג"כ יש דברים אחרים [כאלה]⁷ נכבדי' מהם במים העליוני' מהם בראוי מעלה ופרשתיו במפליג הנזכר אשר זכר אותו כשמו כן הוא לא שנה⁸ מאמרו בו. ברד ושלג הם מים שאתה יודע כי שלג⁹ הוא מטר ומפני רוב קרירו' האויר נעשת שלג ולכן נמצא בימי הקור. והברד ג"כ מטר ומפני רוב חמימות האויר העליון נעשת ברד ולכן ימצא בעת¹⁰ החום וזה מבואר בספרי הטבע. קיסור ורוח סערה. הוא האויר. ארץ [נקראת]¹¹ תהומו'. הרי לך ד' יסודו'. ואמ' שאלו אינם עושי' שום¹² פעולה זולתי בדבר יי'. ונאמ' בו בספ' יצי' ולשון חק מכריע בנתי' [ס' יצירה ב א] כמו שנא' למעלה. חק נתן. ואחר שזכר יסודות אמ' ההרים וכל גבעו' [תהלים קמח ט] מפני שלא יתכן להראות פעולה [א27] זולתי הראות הארץ. ובמקו' זה קושיות רבות בחכמת הפילוסו' והאחת מהם יביאו מופתי' ראיות ברורו' שכל אחד ואחד מהד' יסודות בתוך חברו'¹³ כגלדי בצלים. ואע"פ הארץ נחבאת בתוך

¹ והירח
² חמות
³ להתבונן מהם
⁴ om.
⁵ אלה הם
⁶ om.
⁷ אלה M
⁸ שבה
⁹ כי שלג ששלג
¹⁰ כימי
¹¹ נקרא M
¹² om.
¹³ בתוך חברו' סוכב

¹ כך
² וכל מיני
³ סרק
⁴ כל M
⁵ והזכיר ואחר כך עלה למעלה והזכיר
⁶ הנכבד
⁷ גוים
⁸ והאחרות
⁹ מכל
¹⁰ יצירה לפיכך
¹¹ om.
¹² בעמקם
¹³ התפלות כדי

שלכך נאמ' רצוא ושוב [יחזקאל א יד]. ועל זה נכרת ברית [ס' יצירה א ח] כוונת האו' להזהיר ולצוות להרחיק מהרהור ולבלום פי המדבר לחשוב לדעת מקו' ההשפעה הראשונה. ועל זה אמ' שלמה בחכמתו כל זה ניסיתי בחכמה אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני [קהלת ו כג]. ועוד צוה ואמ' ואם רץ לבך ישוב¹ למקום. ר"ל אם ח"ו ירוץ לב האדם להרהר במחשבה לדעת מקו' זה יצוה לשוב² למקו' כלומ'³ למקום הנמצא. כי לא יתכן לומ' מקו' בלי נמצא. וזהו השם הגדול הגבור האמור עליו הוא מקום עולמו ואין עולמו מקומו [נראשית רבה סח ט; פסיקתא רבתי כא ה]. ועל זה אמ' דוד אמרו בלבבכם על משכבכם ודומו סלה [תהלים ד ה]. ועוד פירשו ואמ' שלכך נאמ' רצוא ושוב⁴ כמראה הבוק [יחזקאל א יד]. ועוד אמ' שהברית נכרת על תנאי זה. והוא השם הגדול הוא עצמו ג"כ והמשכילי' יבינו. ספר הבהיר אמ' ר' בנאי מאי דכתי' מעולם נסרתי מולכי⁵ מראש מקדמי ארץ [משלי ח כג]. מאי מעולם דבר הצריך להעלי' מכולי עלמא [ס' הבהיר יז]. לכן התחילה⁶ ברכה זו ישתבח שמך. ופרש שזה⁷ המשתבח הוא מלכנו. ואל יודע⁸ שכן מאמרו האל הגדול והקדוש בשמי' ובארץ כדי להמליכו בשמי' ובארץ ולתת עלינו עול מלכותו. כי לך נאה י"י אלהינו ואלהי אבותינו וכו' מה נאה ונהדר מאמ' זה שאנו מודי' שזה אלהינו ואלהי אבותי' ולו נאה שיר ושבחה⁹. הסתכל בזה המאמ' תמצא¹⁰ בו ט"ו מלות שבה והוראה [ב28] כלם שמו' קדושי' עיקר כל העיקרי' להודיע שהשם הגדול נחתם בי"ה כדכ' כי בי"ה י"י צור עולמי' [ישעיה כו ה]. ורמז זה¹¹ בברוך שאמ' ששם ג"כ ט"ו פעמי' ברוך [כאשר]¹² פרשנו וזה מבואר. ומעולם ועד עולם אתה אל. רמז במאמ' זה לקדמות זה השם הגדול. ואיך הוא ראשון ואחרון לכל הנמצלים

ולענין גדלו ותפארתו ותקפו וגבורתו ברוך הוא. ולהרים חסדונינו ושפלותנו ולקבל עליו כל פעם ורגע עול מלכו' רוכב שמי' ולפשפש במעשי ולבדוק במפעלו ולשי' מגמתו¹ וכוונתו ומאודו וחפצו וכל יכולתו לעשו' רצון בראו ולהדבק בתורתו ולעשו' מצותו. ובמה יתרצה עבר אל אדניו ואפשר בזה תתקבל תפלתו² ותשמע שועתו ויהיה תשלום כוונתו ותתרצה פעולתו. והאל ברחמי ידריכנו בדרכיו ויזכנו להתלונן בצלו ולהתנעם בנעמו לעובד³ ולאהבו וליראה את שמו ונאמ' אמן⁴.

ועתה אתחיל לפררש ברכו' שמע בג"ה. ישתבח שמך לעד מלכנו האל המלך הגדול וגו' אל ההוראו' אדון הנפלאות וגו' חי העולמי'. דברי' אלו עם כלל⁵ כל הברכו'. עזרא ובית דינו תקנו' על דרך הקבלה הקדושה מפי הגבורה בהר סיני כדאמ' משה קבל תורה מסיני וכו' [נמ אבות א א]. והתחיל תקון ברכו' אלו ממקו' ההשפעה השני' והוא מקבל השפע הראשון כמו שבארנו בברוך שאמ' שאין לדבר במקו' ההוא כמו שנתברר לעיל. ותקנו לומ' סמיך ליה המזמורי' הג"ל כדי להורות האצלה וההשפעה אשר מהמצאם נמצא כל נברא⁶ כמו שזכרנו עליהם מקצת העניין ודי למבין. ותקנו לומ'⁷ לדברי' אלו חתימה מעין ברכה ותחלתה מישתבח עד⁸ חתימתה שהיא חי העולמי'. והכוונה בה לשבח השם הגדול⁹ ורמז בדברו¹⁰ לנעלם הק' באמרו¹¹ ישתבח שמך. שאין רשות ביד כל חי להרהר עליו אלא במחשבה דכתי' כי לא יראני האדם וחי [שמות לג כ]. שתי מלות אלו מורות כלל בראוי מעלה ובראוי מטה. אדם מורה על הנבראים מהאדמה. וחי [א28] מורה על הנבראי' ממקור החיים. והם הנפשו' הטהורות הקדושו' ומלאכי השרת וכל צבא השמי' כדאמ' בספ' יצי' י' ספירו' בלי מה בלוס פיך מלדבר ולבך מלהרהר. ואם רץ לבך ישוב למקו'

1 om.
2 om.
3 לעברו
4 אמן הללויה
5 כל
6 הנמצאים
7 om.
8 לעד מלכי עד
9 om.
10 בה לדברו
11 נאמ'

1 שוב
2 שישוב
3 ר"ל
4 ושוב שני'
5 om.
6 תתחיל
7 שוה השם
8 ידוע
9 ושבחה וכו'
10 הסתכל בזה המאמ' תמצא [הסתכל מאמר זה ותמצא
11 om.
12 M om.

משפע זיוו ואורו. בא"י מלך גדול ומהולל וכו' ברכה גלויה למרכב¹
 בנמצא² והבן זה³. וכבר פירשתי לך ענין הברכו' וסוד הגלויה
 והנסתרת במדבר לנמצא ולעולם והמבין יבין. ורמו בברכה זו לאות
 וא"ו של שם בן ד' אותית והם בא"י מלך גדול מהולל בתושבחות
 משובח הרי שש וחמש עשרה הנזכר⁴ והוא⁵ וה"ו⁶ גם הוא השם
 הגדול כדאמ' בס' יצי' שלש אותיו' מן הפשוטות חתם רום בעד שלש
 וקבען⁷ בשמו הגדול יהו [ס' יצירה א יג]. אל ההודאות ארון הנפלאו'⁸
 הבוחר בשירי זמרה חי העולמי' חתימה זו מוכחת⁹ לאות ה' אחרונה
 של שם בן ד' אותיו' וכו' נשלם השם. ואלו הם חמשתם. אל. אדון.
 בורא. רבון. בוחר. ובהשלמתו נמצא העליוני' והתחתוני' כמה דפרשי'
 לעיל. ועליו הכתו' אומ' אלה תולדות השמים והארץ בהבראם [כראשית
 ב ד]. אל תקרי בהבראם אלא בה"א בראם והסתכל איך ה"א זו
 מהאלפא ביתא הקטנה ולכן נכתבה קטנה ולהורות שהיא אחרונה מן
 השם. ובה נשלם השם כי לא זכר¹⁰ שם מלא בסדר בראשי'¹¹ עד עתה.
 ובהשלמת¹² שם נשלם השני עולמים. וגם תורה הא גרענת עולם זה
 שנברא בהא זו. וענין זה הוא מה שאמרתי על צירוף האלפא ביתות
 והבן זה. חי העולמי' כבר ידעת¹³ שהספירה הראשונה נאמר בי"ה¹⁴
 חי העולמי' ורוח הקודש. וברכה זו כלה רומזת לה ומעידה על השם
 הנכבד [29א] הנ"ל כמו שפירשתי. לכן בא לחזק הענין ולאמת הדבר
 ולבררו וחתם חתימה ברכה זו והכל חתימה לענין אשר תחלתו ברוך
 שאמ' כמו שפירשנו¹⁵ בחי העולמי' והבן זה. לכן צריך כל הצבור

- 1 כמדבר
- 2 לנמצא
- 3 והבין זה] om.
- 4 הנזכרות לעיל
- 5 והיינו
- 6 וה"ו והוא
- 7 וקבעו
- 8 הנפלאות בורא כל הנשמות
- 9 רומזת
- 10 זכר בספר בראשית
- 11 בסדר בראשי'] om.
- 12 ובהשלמת זו
- 13 תדע
- 14 בהי M
- 15 שפירשתי

לענות אמן אחר חתימה זו. המברך¹ ואת אשר איננו מברך ביחד²
 מפני שהיא סוף ענין הברכה³. וראה לדבר שתקנו אחריה קדיש
 שהוא חתימת כל החתימו' וסוף כל⁴ התפלו' ותכלית כל הברכות.
 והטעם להיות רשות התחלת התפלה ורשות⁵ ההפסקה משם זה ית'
 ית' לדעת שהוא ראשון והוא אחרון כמו שזכרתי לעיל. ומה יתכן
 לאדם לספר גדולתו להבין ולהורות או לבקש צרכיו כמו שאפרש
 לפנים. יהיה באמצע הברכו' ובשמונה⁶ עשרה.
 פירוש קדיש יתגדל ויתקדש וגו'. בהיו' השם הגדול הנ"ל הנמצא
 הראשון והוא ממציא הכל נתחייב כל חי להתחנן בבקשה השארו'
 המציאות⁷ כי במציאותו יהיה שארות כל הנמצאים. לכן תקנו
 להתחיל בבקשה שארות גדולתו וקדושתו. והכוונה במאמר זה
 מציאות השפע הראשון שהוא כלו קדוש טהור ומקבלו הוא הגדול
 שבנמצאי'. ועל זה נאמ' יתגדל ויתקדש שמהי רבא. משל למה הדבר
 דומה למלך שיש לו בן בתו⁸ נעים נחמד משכיל בכל דבור וכל אשר
 הוא עושה יצליח. והמלך אהבו מאד. ויגדלהו וינשאהו. וישם את
 כסאו מעל⁹ השרים וישימהו¹⁰ בעל בריתו. ויסר¹¹ טבעתו מעל ידו.
 וימליכהו על בני עירו. ויקרא לפניו אברך ככה יעשה לאשר¹² המלך
 חפץ ביקרו¹³. וקראו בשמו כדאמ' שמו כשם רבו [סנהדרין לח ב]. והמלך
 מאד נורא הוא דברו נסתר וסודו נעלם ואנשי העיר אינם רואי'¹⁴ פני
 המלך. אומ' בכל עת ברוך כבוד י"י מקומו. וילאו למצא הפתח. וכן
 בתו זה נאמן אהוב [29ב] וחביב ונחמד ונעי' מרחם על בני העיר
 ומסייעם. וחונן ונותן להם די מחסורם. אם כן הלא אנשי בני¹⁵ העיר

- 1 om.
- 2 בוחר
- 3 ענין הברכה] om.
- 4 om.
- 5 ותוות
- 6 והשמונה
- 7 המצאו
- 8 ביתו
- 9 מעל כל
- 10 ושמהו
- 11 ויסר את
- 12 לאיש וגו'
- 13 המלך חפץ ביקרו] om.
- 14 רואים את
- 15 om.

נדכה [ובדעת] שפלה כדכתי' זכחי אלהים רוח נשברה וגו' [תהלים נא יט] ועוד כתיב מאחו פני כסא פרשו עליו עננו [איוב כו ט]. ענן זה ענן הכבוד שנ' וכבוד יי' נראה בענן [שמות טו י]. אמן יהא שמייה רבא מברך לעלם וגו' נתחייב כל השומע משיכה² לענו' בכל כחו אמן יהא שמייה רבא מברך וגו'. וכן³ נתחייב לכוין להמשיך האצלה ממקור השפע הראשון למקבלו כדי להגיע אלינו. ואין דעתנו לומ' בכל כחו לצעוק צעקה⁴ גדולה כמו שעושי' הטפשים בעלי החומר המעופש אך דעתנו לדעת ולהבין עניינים אלו בכל כחו ולשים חפצו והשתדלותו ומאודו להשיג אשר יתכן ממנו על דרך יראת יי' הנכבד ית' וית'. ולכן אמ' גדול העונה [אמן]⁵ יותר מהמברך [בברכות נג ג]. לפי שהעונה אמן מקיים שארות העולם בכוונתו. אמ' פי' אמן יניקת התורה. ויש אומ' שהוא שם והמלה האמיתית בו אמון וסודו נעלם מאד. ואני מצאתי ענין זה בספרי' גנוזים מהחכמי' הקדמו' ז"ל. ולא יתכן לעשות בשם זה שום סברה בעולם שלא יועיל ואמנם עליו אמ' ז"ל אומן ואמונה [מרש תהלים טו ד]. ויראה לי שהוא ענין אחד שהוא רומז לעניין ויהי אומן את הדסה [אסתר ב י] וכל דברי אלהים חיי'⁶ וענין זה כולו פלא נורא מאד. [30] יתברך וישתבח וכו' עד אמן. אחר שהכל מכוונים בבקשה ברכת שם נורא זה יתחיל שליח צבור לומר יתברך וישת' וית' ויתר' ויתנ' וכו' אם היית מבין תבין במלו' אלו. איך התפעלות השפע בו והוא מקבלו ובו הקיים וההשארות ואיך הוא השם הגדול. והוא עצמו שמו של הקדוש הנעלם וכל זה לנשאו ולהדרו ולרוממו ולקלסו על כל ברכה. ומבורך יותר שאין המחשבה משנת מן החכמה ולמעלה⁷ עד המחשבה הטהורה. יהו מבורך ומרומם. לכן תקנו בו למעלה מכל הברכו' וכו' ובג"ה כפי' יוצר אור אשלים ענין למבין. [אמרו אמן ציווי זה לכל אחד ואחד מן השומעי' לומר אמן אחר ברכה זו שתחלתה יתברך. ואם היחיד יתחיל לומר יתברך וישתבחה אחר אמן יהא שמייה רבא נתחייב לגמור עד האמורו' בעולם ולו' אמן. תתקבל צלותהון וכו' מאמ' זה בקשה לקבל התפלה אבוהון דבשמיא והבן זה.

1 וברוח M
2 משיכה זו
3 וגי' om.
4 om.
5 M om.
6 חיים הם
7 om.

מבקשים מתחנני'. חיי בן בת'¹ זה וגדולתו והשארותו. שחיהן תלויי' בחייו וקיומם בקיומו. ספר הבהיר משל למה הדבר דומה. למבקשי' לראות פני המלך. ואינם יודעי' אלא המלך וכו' [ס' הבהיר ד]. אם כן² יתגדל ויתקדש שמייה רבא וכו' וימליך מלכותיה ויצמח פורקנה. מלות אלו מהבקשה הראשונה לקיים המלכו' והשארו'. ויקרב משיחיה. מאחר שיש לנו נמצא ראשון והוא מקבל השפע הראשון מבלי מקום ידוע איך יש מאין כדכתיב החכמה מאין תמצא [איוב כח יב]. והיא האלפא ביתא הראשונה מהשלש והיא הספירה הראשונה. הוצרכנו לבקש הנמצא השני והוא מקבל השפע הראשון מהנמצא הראשון שאי אפשר להמציא פעולה מבלי מקבל שפע הפועל. ולזה נקרא משיח מפני ששמן משחת קדש עליו כדכתי' לריח שמניך טובי' שמן תורק שמך על כל עלמו' אהבוך [שה"ש א ג]. זיו השם מקבל השפע השני שמו טוב כאשר פירשתי ושאפרש ב"ה³. והפעולות היוצאו' ממנו נקראי'⁴ טובים לכן שמניך טובי'. אמ' ר' ינאי שמן תורק שמך כאדם שמריק מכלי לחבירו [שה"ש רבה א כ]. ר"ל גותן השפע אכן ויקרב משיחיה. וזהו ויקרב משיחיה⁵ האלפא ביתא השני' והספירה השני' והיא רוח מרוח. ולעולם יהיו השמו' הנאצלים מצירופה נקראים בלשון נקבה. וככל פעולו' שמות אלו נראים לפעולות הסבות הנקבות דכתי' זכר ונקבה ברא אותם [בראשית א כז]. לכן עלמו' אהבוך [שה"ש א ג]. ולענין זה תמצא שמות רבות בלשון נקבה נסתרת כמו שזכרנו בצירוף דל"ת קו"ף [30] אלפא זו וקיומה נזכה ונחיה ונירי טובה. אכן בחייוכו' וביו' ובחיי דכל בית ישראל בעגלא ובזמן קריב. ואז הכוונה למשוך השפע אלינו והצמדתו תמיד בלא⁶ הפסקה כדי שנהיה טהורי' קדושי' מוכני' לעשו' מצותיו חקותיו ותורותיו. ומפני ששליח צבור יאמר הקדיש צריך הצבור להיות שותק ודומם ומחשב בכל מלה ומלה ולהבין כל אחד ואחד מהם עצמו לקבל עליו עול מלכו' רוכב שמים כדי להיות מאחו בכסא הכבוד ברוח נמוכה ובלב⁷

1 בית
2 אם כן אכן
3 פירשתי ושאפרש ב"ה ביארתי ושאבאר בג"ה
4 הם הנקראים
5 ויקרב משיחיה. om.
6 בלי
7 ובלב שלם ובלב

ג. אלא כל מקום בית מבורך כי הוא המלא שנ' ומלא [דברים לג כג]. ומשם משקה הצריכי' ומן המלא נטלה עצה תחלה וכו' [ס' הבהיר ה] ישב ר' חמאי¹ ודרש. למה אל"ף בראש שהיא היתה קודם לכל. ואפי'² לתורה. ולמה בית קרוב לה מפני שהיא היתה תחלה. ולמה יש לה זנב להראות מאי מקו' היתה. וי"א שמשם מתקיים העולם [ס' הבהיר יו-יח]. אמ' המחבר דע לך שלא ישראל בלבד מברכין ברוך י"י המבורך לעולם ועד. אפי' כל הנבראי' יחד מברכי' ברכה זו מפני שהכל צריכי' מציאות ברכה זו ומפני שהוא ראשון הוצרכו לברך ברוך י"י המבורך לעולם ועד. וכבר אמרנו דומה לזה בתחלת פירו' הקדיש. לכן [31] תמצא באמת כשדע' סוד זה כי מלאכי השרת וכל צבא השמים⁴ וכל אשר רוח חיים באפו מברכין ברכה זו. אמ' ר' עקיבה בכל יום ויום מלאך אחד עומד באמצע הרקיע בשחרית ופותח ואו' י"י מלך י"י מלך י"י ימלוך לעולם ועד עד שמגיע לברכו. וכשמגיע לברכו⁵ חיה אחת יש ששמו ישראל וחוקק על מצחו ישראל ועומדת באמצע הרקיע ואומרת בקול רם ברכו את י"י המבורך. וכל גדודי מעלה עונין אחריה ברכו את⁶ י"י המבורך לעולם ועד נפרקי היכלות רבתי לא ד. אם כן על אחת כמה וכמה אנו חייבי' לברך שם זה הנכבד. וצריכי' למציאו' השפע המבורך ואצלת הברכה חייב כל אדם להיות מתחנן⁷ בבקשה מתפלל⁸ בתחינה בשומעו השם הנכבד זה להמשיך האצלה והברכה בכל נפשו ובכל מאודו. וזה רשות ראשון לענין זה והוא השני והבן זה. ברוך אתה י"י אלהינו מלך העולם יוצר אור וכו' עד והמתנשא מימות עולם. ברוך אתה י"י אמ"ה. מאחר שנתן לאדם רשות לומר לשם זה י"י כמה דפרישי' לעיל בברכו התחיל הצבור והיחיד לומר בא"י. שקודם לכן לא היה הרשו' בידם כמו שאתה רואה בקדיש שזכרנו שמיא רבא ולא אמ' י"י. ובברכו⁹ פירש' עניין זה. ומכאן ואילך. בא"י אמ"ה יוצר אור ובורא חושך. לפי אמונתו אנו

¹ רחמאי
² ואם י"
³ כשידעת
⁴ מרום
⁵ וכשמגיע לברכו. om.
⁶ ברכו את ברוך
⁷ מחנן
⁸ בבקשה מתפלל. om.
⁹ וברכו

ואני אפרשנו בשמונה עשרה שכולה זו וכוונה היא למקום אחר. וגם נצטוו הצבור לענות אמן והנה שלשה. יהא שלמא רבא וכו' כוונה זו למקו' אחר עם התקבל והבן¹ וגם נצטוו לענו' אמן והרי ד'. על ישראל ועל רבנן וכו' בקשה² מעין השתי' הנזכ' לעיל והכוונה למקו' אחר באו' מן קדם מריה שמיא והבן. וג"כ נצטוו לענו' אמן והרי ה'. עושה שלום במרומיו וכו' כוונה זו למקו' אחר עם הבקשה הראשונה שהוא עושה שלום במרומיו כמו שאפרש ביוצר בג"ה לכן באנו להתחנן בבקשה לעשו' שלום עלינו ועל כל ישראל ונא' אמן והרי ששה. פירוש ברכו. כבר אמרנו בפ' יתגדל שהקדיש הוא³ חתימת כל דבר והפסקת כל ענין. לכן נהגו בתפלו' וזולתם⁴ לחתו' כל ענין [31] בקדיש עד דברי כל המדבר דברי תורה או קורא שום דבר מהם בקבע. לכן מפני שמבורך שאמ' עד ישתבח. ענין [אחד]⁵ תקנו לומר קדיש להראו' שנשלם העניין ההוא. ועתה מפני שיתחיל ענין אחר צריך ליטול רשות ממנו לספר עניין הוא. ואיזה ענין הוא ברכו' שמע ותפלו'⁶ שמנה עשרה. והכוונה בברכו לראשון הנזכר מקבל שפע הראשון שממנו יטול רשות ההתחלה וההפסקה. ועדיו⁷ השבח וההודאה וכל הברכו' כמו שפירשתי לעיל. ושליח צבור יאמ' כמצוה לעם. ברכו את י"י המבורך לעולם ועד. והעם יאמרו ברוך י"י המבורך לעולם ועד. ומאמ' זה דוגמת אמן יהא שמיא רבא מבורך אלא שעתה יעיד כל אחד ואחד מהם שהוא אדון בזכירת שם י"י בברכה זו. והכוונה לשם זה⁸ והוא הגדול והמבורך תחלה כמ' דפרש' לעיל. והוא מקבל השפע הראשון בראשונה שנ' בראשי' ברא אלהים [בראשית א א]. וכבר ידעת שב' של בראשי' רומז⁹ לברכה. ספר הבהיר. ומפני מה מתחיל¹⁰ בב'. כמה דמתחיל ברכה וכו' [ס' הבהיר ג]. ישב ר' אמורא¹¹ ודרש. מאי דכתי' ומלא ברכת י"י ים ודרום ירשה [דברים לג

¹ והבן זה
² בקשה זו
³ om.
⁴ om.
⁵ M om.
⁶ שמע ותפלו'. om.
⁷ ועדין
⁸ והכוונה לשם זה. om.
⁹ רומזת
¹⁰ התחיל
¹¹ אמוראי

שנ' ויקרא אלהים לאור יום ולחושך קרא לילה [בראשית א ה] כמו שברא השמש והירח אחד ליום ואחד ללילה. והשמש כלו אור וממנו יאור העולם התחתון וגוף הלבנה והכוכבי' חשכים מבלי אור. והאור אשר תראה בהם מניצוצי השמש וזה מבואר בספרי התכונה ואין זה מקומו. ספר הבהיר ישב ר' בוני' ודרש מאי דכתי' יוצר אור ובורא חושך [ישעיה מה ז]. אלא אור יש בו ממש. כתיב ביה² חשך שאין בו ממש. כתיב ביה [צב2] בריאה. יוצר הרים ובורא רוח [עמוס ד יג: ס' הבהיר יג] אמ' ר' רחמאי האורה קדמה לעולם וערפל סביבו [תהלים צג ב] שנ' ויאמר אלהים יהי אור [בראשית א ג: ס' הבהיר טו]. לכן יוצר אור ובורא חושך. עושה שלום. מאמר זה בא להורות שהשם הגדול ית' וית' הנ"ל בכמה מקומו' הוא בעל השלם. וכבר אמר³ שמצירוף אות בי"ת שין נמצא שהוא קודש כמה דפרשינן לעיל. אמ' ר' יוחנן כל שלמה שלמה בשיר השירים קדש שלם מן חד⁴ [שבועות לה ב]. ואני פירש' בצירוף בית שין ששלמה משתתף לולם עם השלם. והוא עושה שלום במרומיו. אמ' במלך שלמה⁵ מלך שהעמיד בריותיו שלמי' וכו'. ד"א מלך שהשלים מעשיו לאוהביו וכו'. ד"א במלך שלמה מלך שעושה שלם במרומיו וכו' לכן יוצר אור ובורא חושך עושה שלום במרומיו⁶. ובורא את הכל. דבר פשוט הוא ששם זה בורא העולמי' כמו שרומז בחי העולמי'. ומהברכה הנשפעת ממנו ית' הכל בקיומו יתקיים הכל כמו שבמציותו נמצא הכל כמה דפרשי' לעיל ומה שאפרש ביוצר שבת. לכן בא בברכה זו מסדר כמבאר פרט מעשיו כאשר יתבאר לך. לכן נאמ' יוצר אור ובורא חושך עושה שלום ובורא את הכל. המאיר לארץ ולדר' עליה. השם הנכבד הזה נקרא אור קדמון כאשר פירשתי בצירוף אל"ף. ולכן התחילו ברכה⁷ זו ביוצר אור כי מאורו יאיר הכל ר"ל כל אשר בו אור להאיר לדבר חוץ ממנו או לעצמו בלבד. כמו השמש שבו אור כל כך שהגלגלי' וגופי הכוכבים מאירים מאורו וכמו

1 אבו
2 ביה יצירה
3 ביארנו
4 מן חד מאחד
5 המשיח
6 om.
7 בברכה

צריכין להאמין שאור וחושך הם נבראי' על כל פני' שלא יתכן לומר כי היה אור וחושך¹ קודם בראשית ומשהיה בראשי' נוכל לומר מציאות הכל בין במאמר בין במעשה בין בכלל בין בפרט. והמאמין כי החושך אפיסת האור אין דעתו שלימה בזה מפני שיתכן להבין מדבריו שקודם היות האור בששת² ימי בראשי' היה החושך אכן מציאו' החושך קודם העולם³ ולאור הקדמון ולשמ' ולארץ וזה טעות. שקודם הוויית שמ' וארץ היה אור בהיק ווהר בהיר. ספר הבהיר. אמ' ר' נחוניא [צב2] בן הקנה כתוב אחד אומ' ועתה לא ראו אור בהיר הוא בשחקי' [איוב לו כא] וכתוב אחר אומ' ישת חושך סתרו סביבותיו סוכתו [תהלים יח יב]. ואו' ענן וערפל סביבו [תהלים צו ב]. קשיא. בא השלישי והכריע⁴. גם חושך לא יחשיך ממך ולילה כיום יאיר כחשכה כאורה [תהלים קלט יב: ס' הבהיר א]. אמ' ר' אלעזר הגדול השמ' מהיכן נבראו. מאור לבושו של הב"ה שנ' עוטה אור כשלמה נוטה שמ' כיריעה [תהלים קד ב: ס' הבהיר ג]. ספר הבהיר ישב ר' ברכיה ודרש. מאי דאמרינ' כל יומא העולם הבא. ולא ידעין מה קאמרינן. העולם הבא מתרגמינן עלמא דאתי. ומאי עלמא דאתי⁵. מלמד שקודם שנברא העולם. עלה במחשבה לברא אור להאיר ונברא אור גדול. שאין עין כל בריה יכולה לשלוט בו עתה⁷. ראה⁸ הב"ה שאין יכולין לסבולו. לקח שביעית ושם להם במקומו. והשאר גנזו לעתיד לבוא. אמ' אם יוכו לזה⁹ השביעי' וישמרוהו. אתן להם זה בעולם האחרון. והינו דכתיב העולם הבא. שכבר בא מקודם מששת ימי בראשי'. הלא הוא דכתי' מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וגו' [תהלים לא כ: ס' הבהיר קס]. הנה לך ראיות הרבה שהאור נברא קודם הוויית העולם. ולא היה שם חשך ולא היה הדבר כדעת האומר שאפיסת האור היא החושך. ולא היה חושך קודם לאור אבל יש לנו לדעת שהבורא ית' וית' ברא חושך כאשר יצר האור¹⁰. זה לצורך היום וזה לצורך הלילה. הכל יפה בעתו

1 הם נבראי' על כל פני' שלא יתכן לומר כי היה אור וחושך. om.
2 מ"ו
3 לעולם
4 והכריע ביניהם
5 קאמרי'
6 ומאי עלמא דאתי. om.
7 om.
8 צפה
9 בזה
10 היום

האש אשר תראנו [בעת]¹ הברק. והאש היסודי עצמו יאיר ג"כ כאשר תראה בנר הדלוק וכמו עיני כל בעל נשמה. לכן בא מאמ' זה להורות שהאור כולו בכלל ובפרט נמצא מאור [א33] קדמון זה כמו שחיותם מהמצאו ולכן² נקרא חי העולמים. ועתה יוצר אור. לכן נאמ' עליו יוצר אור ובורא חושך עושה שלום ובורא את הכל וכו'. ברחמיו כבר זכרנו בצירוף אותיו³ שרחמי' נמצא מצירוף גימ'ל רי"ש כמו גמילו' חסדים. וכן הוא שהעולם נתקיים בגמילו' חסדי' וברחמי'. ושם זה הנכבד והנורא גומל חסד על כל הנבראי' ומרחם³ עליהם. ולכן נקרא אב הרחמן מפני שכל מעשיו ברחמי' וזולתו מהסבות הנמצאו' מהמצאו' הם פועלים בחיוב שנתחייבו במצות⁴ שם זה לעשו' פעולה היא דכתי' אשר ברא אלהים לעשות [נבראשית ב ג] והבן זה. ועל ענין זה נמצא מדת הרחמי' ומדת החסד⁵. אמ' ז"ל בבראשי' רבא. לולי הדין לא היה עונש לרשעים ולולי החסד [לא]⁶ היה העולם קיים [ועי' בראשית רבה יב טו]. ובמדרש תלים פרש' כי אמרתי עולם חסד יבנה [תהלים פט ג]. אך הכסא אינו עומד אלא בחסד והוכן בחסד⁷ שנ' והוכן בחסד כסא וישב עליו באמת באהל דוד יושב ודורש משפט ומאיר צדק [ישעיה טו ה] למה הדבר דומה לכסא שיש לו רגלים. והיה האחד מתמוטט. נטל אחד וסמכו. כך היה הכסא של מעלה כביכול שמתמוטט עד שסמכו הב"ה. ובמה סמכו בחסד הוא עולם⁸ חסד יבנה. וכן דוד אומ' לעושה השמי' בתבונה [תהלים קלו ה] ועל ידי מה עומדים. כי לעולם חסדו [תהלים קלו ה] מדרש תהלים פט] וכן הוא או' חסד ואמת יצרו מלך וסעד בחסד כסאו [משלי כ כח]. ובצירוף חיי'ת סמ"ך זכרתי⁹ די למשכילי'. ועתה נתברר בה שמצירוף גימ'ל רי"ש נתקיים העולם וזה מבואר. וטובו מחדש בכל יום מעשה בראשי' וכו'. טוב הוא השם היוצא מהאלפא ביתא ההולכת על סדר תשר"ק והוא מדת הטובה כמו שזכרתי והוא שמו של השם הגדול כמו שהשם הגדול שמו [א33] של

M om. 1
ולא 2
וירחם 3
במדות 4
החסד ממנו 5
M om. 6
והוכן בחסד] 7
הוא עולם] הוי או' 8
רמותי 9

הנעלם קדוש הוא. וכל¹ דבר שני לראשון נקרא שמו מפני שממנו התבאר הפעולו' הנמצאו' ממנו וכן לאין חקר נקרא טוב. והוא תחלק הראו' הפעולה לשם זה. לכן אמ' וטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית ושם זה נמצא מצירוף טי"ת² נו"ן כמו שזכרתי. וטוב בצירוף אותיו³ בשתי אלפא ביתות הנזכ' בלוח נפש ונפש טוב. ענין זה מבואר³ מורה ששם זה ממונה על נפש כל חי. ומצירוף זה הנשמו' הטהורו' פורחו'. וזאת הפעולה הנמצאת ביום⁴ השביעי שנא' וכיום השביעי שבת וינפש [שמות לא יז]. וכת' לקח טוב נתתי וגו' [משלי ד ג] כדאמ' נפש נתתי לכם קבלו תורתי כדכתי' אדם ביקר בל ילין ומשל וגו' [תהלים מט יג]. ר"ל אדם שאינו דבק ביש הנמצא מאין הוא. והוא העצם הממציא שם זה ונקרא יקר מפני שעולה⁵ בגימא' למספר י"ש נמצא ככהמה דכתי' גם בלא דעת נפש לא טוב [משלי יט ג]. ר"ל כל מי שאין לו⁶ דעת להבין דבריו⁷ אלו אין לו נפש. שכבר ידעת⁸ כי נפש וטוב [ענין]⁹ אחד¹⁰ וזהו להנחיל אוהבי יש [משלי ח כא]. פירשו ז"ל עתיד הק'¹¹ להנחיל לכל צדיק וצדיק שלש מאות ועשר עולמו' שנ' להנחיל אוהבי י"ש [מדרש משלי ח ה]. וכ"ב אותי' הם וכל אות ואת יש לו גוף ונשמה וכל י' ספירו' בכל אות ואת. צא מהם האל"ף שהיא עולם הרוח הראשון כ"א אותיו' וי' ספירו' בכל אות ואת¹² הרי כ"א פעמי' עשרה. שלש מאות ועשרה עולמו'. ובכל¹³ מקום שתמצא עטרה¹⁴ על הענין הזה¹⁵ [עי' רי' עזרא בן שלמה, פירוש אנרות, ע' א4] הבן זה. לכן אומ' כי [כל]¹⁶ אות ואת ממלת לקח מורה על דבר בפני עצמו.

1 שכל
2 טי"ן
3 om.
4 ליום
5 שהוא עולה
6 בו
7 ענינים
8 תדע
9 M om.
10 אחד הוא
11 עתיד הק' [om.
12 צא מהם האל"ף שהיא עולם הרוח הראשון כ"א אותיו' וי' ספירו' בכל אות ואת] om.
13 וכל
14 om.
15 הנה עטרה
16 בכל M

מה שנתמנו עליו לעשות כדכתי' אשר ברא אלהים לעשו' [בדאשית ב ג].
 לעשות¹ מאליהן. ומפני שמדת הטובה היא סבה להראות הצירוף
 והערוב וההתפעלו' ומהנמצא ממנה תמצא ההרכבות. לכן נאמ' וטובו
 מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשי'. מה רבו מעשיך י"י וכו' [תהלים קד
 כד] מאמ' זה פירש גדול מעשה השם הגדול הנ"ל ותקפו וגבורתו. ורוב
 מעשיו. ועם כל זה אע"פ שהוא גדול [ב34] על הכל וממנו נמצא הכל
 יעיד הכתו' שהחכמה קדמה לשם זה. ובה עשה מעשיו כמו שפירש'
 באשר יצר את האדם בחכמה ובצירוף אל"ף תי"ו ובי"ת שי"ן פירשתי
 די למבין. לכן כלם בחכמה עשית כדכתי' י"י בחכמה יסד ארץ [משלי ג
 יט]. פירשו² החכמה מאין תמצא ואי זה מקום בינה. שתי מלות הללו
 מורים עיקר גדול³ מהקבלה הקדושה. ור"ל החכמה מאין תמצא
 כדאמ' מציאות החכמה ממקום הנעלם והוא האלפא ביתא הראשונה
 מהד' הנ"ל והוא מקום המחשבה כדאמ' עלה במחשבה לעשו' כך וכך.
 ומאחר מציאות החכמה תמצא הבינה ופיר' זה במפליג על ג'
 ספירות⁴. לכן תקנו במקו' זה⁵ לומ' כולם בחכמה עשית להורות
 שלא יתכן מציאות⁶ דבר זולת החכמה הקדומה כמה דפרשינן⁷
 לעיל⁸. אמור לחכמה אחותי את⁹ [משלי ז ד]. להדבק המחשבה בחכמה
 כאלו היא והוא דבר אחד. והלמד רוח לכל ולהמשיך המשך ההוא
 הנקרא מודע לבינה. וזהו ומודע לבינה תקרא¹⁰. כלם בחכמה עשית
 מלאה הארץ וגו' [תהלים קד כד]. מאמ' זה יורה שכל¹¹ ברואי עולם
 קניינו. וזה דבר פשוט¹² העליוני' כלם וכל צבאם נמצאו מהשפע
 הנאצל משם זה קל וחומר הארץ ויושביה. לכן מה רבו מעשיך י"י
 כולם בחכמה עשי' מלאה וגו'. המלך המרומם לבדו מאז. מאמ' זה

כאש' פירש' בלוח צירוף האותיו' והכן זה. אמ' ר' יוחנן שני אורים
 גדולי' שני' ויהי אור [בדאשית א ג]. ועל השנים נאמ' כי טוב. ולקח
 הב"ה האחד וגנזו לצדיקי' לעתיד לבא הה"ד [א34] מה רב טובך
 וגו' [תהלים לא כ: ס' הבהיר קמו] מלמד שאור הראשון אין² בריה יכולה
 להסתכל בו שנא' וירא אלהים את [כל] אשר עשה [בדאשית א לא]. ראה
 הב"ה כל אשר עשה וראה טוב מאד. מזהיר ובהיר לקח מאורו טוב
 וכלל בו ל"ב נתיבות החכמה ונתנו לעולם הזה. והיינו דכתיב כי
 לקח טוב נתתי לכם וגו' [משלי ד ג]. והאור הבהיר הזה הוא עטרת
 הצדיקי' דאמ' ר' חנינא עתיד הב"ה להיות עטרה בראש כל צדיק
 וצדיק⁴ [סנהדרין קיא ב: מגילה טו ג]. כשהנשמה נדבקת באור הבהיר ומשגת
 השפע הקדוש הטהור. אז תתפטר ממנו וזהו והרוח תשוב אל האלהים
 אשר נתנה [קהלת יב ו]. ועוד אמ' כל צדיק וצדיק נותני² לו מדור
 [לפני] כבודו וזהו כי הולך האדם לבית עולמו [קהלת יב ה]. ואמ' כל
 צדיק וצדיק יש לו עולם בפני עצמו [שבת קנב א]. ואמ' כל צדיק וצדיק
 יש לו ערך בפני עצמו [ויקרא רבה יח א: א: פסיקתא דרב כהנא ט א]. וזהו
 והיתה נפש אדני צרורה בצרור החיים [שמ"א כה כט]. כדי להיות נשמתו⁷
 משגת בשפע מקבלת הברכה מהספירה הראשונה אשר היא חי
 העולמי' והיא מקור החיים והפך השגה זו הוא הכרת שני' ונכרתה
 הנפש וגו' [בדאשית יו יד] תהיה⁸ נאבדת ונכלתה⁹ מן המקו' אשר היא
 ראויה לשוב שם וממעיין המשכת הנפשו' ומציאותן והרי טוב מבואר.
 מחדש בכל יום תמיד וגו' יש לך לדעת כי בששת ימי בראשי' נבראו
 כל הנבראי' מהם בכח מהם בפועל ואשר היה מהם בפועל היה תחלה
 הפרט ואשר היה בכח היה נמצא בעצם הסבות. ומאחר שנמצא סבת¹⁰
 דבר כאלו נמצא הוא [ממנו]¹¹. ולסבות אלו נתן רשות לעשו' מאליהן

1 om.
 2 אין כל
 3 M om.
 4 צדיק וצדיק. om.
 5 יש
 6 לפני M
 7 נשמה
 8 om.
 9 om.
 10 om.
 11 ממש M

1 om.
 2 פירשו בפניו
 3 ענין גדול. om.
 4 M om.
 5 om.
 6 om.
 7 דפרשית
 8 לעיל אמ'
 9 את וי"ל
 10 תקרא לכן
 11 שכל שמאחר כל
 12 שכל בראי עולם קניינו. וזה דבר פשוט. om.

יודיע שהכל ישבחוהו ירוממוהו מעתה¹ ועד עולם כדאמר לעיל. כל זמן² מציאות השפע והברכה יהיה משובח ומפואר שכל זמן שהברכה מצויה נמצא משבחיך והבן זה. לכן המתנשא מימות עולם אלהי עולם ברחמיך הרבי' רחם עלינו אדון עונו וגו'. כבר פירש' בתחלת המאמר אחר³ ה'לוחו' סוד הברכה. ותכלית כוונת המכוון ואיך צריך לכוון בדברי' הקדושי' הזכי' והשגת ענייני צורות⁴ הדברי' הנסתרי' לשתי⁵ שמות הראשוני' הנזכרי' והם אל ההודאות וטובו והדברי' המורכבים כמו הצלה מפחד ושמירה ועזר ורחמים ומגן⁶. בענייני הגוף צריך לכוין בשם הנמצא מצירוף האלפא ביתא הקטנה כאשר עליה כמו שביארתי למעלה. לכן תקנו [ב35] השני שמות הראשוני' בדבר וספור השפע ומציאו' הנפשות הטהורות כאשר ביארתי⁷. ועתה בא להתחנן לאלהי⁸ עולם הרמוז בזה המקום למדת הדין לרחם עלינו כדאמר בית יעקב לכו ונלכה באור יי' [ישעיה ב ה]. כי כל העמי' וגו' [מיכה ד ה] וכמ' דאמר דע את אלהי אביך וגו' [דברים כח ט] וכמו כי ידע שמי יקראני ואענהו וגו' [תהלים צא יד-ט]. ואם השם יחנן⁹ עליך ויתן לך לב שומע כדכ' ונתת לעבדך לב שומע [מלאי ג ט] ותבין עניינו מזמור זה תוכל להתפלל כאשר הראשוני' ז"ל. ובמפליג פירש' מזמור זה באר היטב בלי רמז וחידה. ושים לבך והתכוונן מאמר מדת הטובה למדת החסד שהוא יושב בסתר עליון כדאמר מתלונן במעיון הקדושה. מה אמ' לו. אומר ליי' מחסי ומצודתי אלהי אבטח בו [תהלים צא ג]. כבר פירש' שאותיו' האלפא ביתו' מתערבו' בצרוף זו עם זו. ולפעמי' הם פועלי' ולפעמי'¹⁰ הם נפעלים. וג"כ השמו' הנמצאים מהם¹¹. לכן מדת הטובה מתערבת בשם הנמצא ממ"ה¹² ומדת הדין ג"כ עמה. ומ"ה היא ב"ד של מטה ומפני ערוב זה יתהפך לפעמי' למדת רחמי' והשפעת

- 1 מעולם
- 2 om.
- 3 om.
- 4 סודות
- 5 לשני
- 6 om.
- 7 כאשר ביארתי] כמו שפרשתי
- 8 באלהי
- 9 יתחנן
- 10 הם פועלי' ולפעמי' om.
- 11 om.
- 12 ממדת

כפל עניין שבראשונה אומר בורא את הכל. ועכשיו המלך המרום¹. דבר ידוע שהבורא מרומם לנברא² מצד שקדם לו במציאות ומצד שהוא סבתו. לכן צוה בתורה כבוד אב ואם שהם דוגמת בורא. לכן נאמר כבוד את אביך ואת אמך [שמות כ יא]. וענין זה צוה בו בעשרת [הדברות]³ אחר שמירת שבת מפני שהגוף כולו נוצר מטפת האב והאם כמו שפיר' ז"ל [ס' הוהר ב ג צ א]. ושבת נתן בו נשמה כמו דפרשי' לעיל שנא' וביום השביעי שבת וינפש [שמות לא יז]. ועליו נאמר איש אמו ואביו [ב35] תיראו ואת שבתותי תשמורו אני יי' [שמות יט ג]. לכן⁴ הוא ית' וית' מרומם⁵ על כלם⁶. מאז⁷. אז מורה על⁸ ענין גדול שהוא שמונה⁹. השבעה מורה ז' קולו' שנתנה בהם התורה והו' צורות קדושות¹⁰ הנאמרו' לעיל זו' ימי הפסח זו' ימי השבוע. והשמיני. הוא חג עצרת עצמו שנתנה תורה בו וח' ימי חנוכת הבית. ספר הבהיר. מאי טעמא הוי עצרת אחד. מפני שבו נתנה תורה לישראל [ס' הבהיר קה] וגם הוא מורה על עניין דבק עם השבע קולות ואין להם [מעשה]¹¹ זולתו ולא לו זולתם. דכתי' תן חלק לשבעה וגם לשמונה [קהלת יא ב]. וכן כתו' שבעה ושבעה מוצקו' לנרות אשר על ראשה [זכריה ד ב]. אמ' ר' יהושע תן חלק לשבעה¹² [קהלת יא ג]. אלו ז' ימי הפסח. וגם לשמונה. אלו שמונה ימי החג [פסיקתא דרב כהנא כח יד; פסיקתא רבתי ד; קהלת רבא יא ג] כתו' לעיל. ובספר המפליג פירש' ענייני' אלו. הודיע מאמר זה שזה השם הנכבד מלאה הארץ קניינו¹³ והוא מלך מרומם לבדו על כולם ועל ענייני' אלו שהם עמודי עולם אשר מלת אז רומזת עליהם¹⁴ והבן זה. המשובח והמפואר והמתנשא מימות וכו' מאמר זה

- 1 המרום לבדו מאז
- 2 לבדו
- 3 הדברים M
- 4 על כן
- 5 om.
- 6 כל ברכה ותהלה
- 7 om.
- 8 om.
- 9 מורה בני השמונה עשרה
- 10 om.
- 11 M om.
- 12 לשבעה וגם לשמונה וכן כתב שבעה ושבעה מוקצות וגו'. אמר' יהושע תן חלק לשבעה קנייניך
- 13 קנייניך
- 14 אשר מלת אז רומזת עליהם] om.

למטה¹. ואו' היו' ראש השנה. אמ' ר' פנחס אמ' ר' חלקיה בשם ר' סימון. מתכנסין כל מלאכי השרת אצל הב"ה ואו' לפנין רבון של עולם אימתי² הוא ר"ה והוא או' להם. ולי אתם שואלי' אני ואתם נשאל לב"ד של מטה [פסיקתא דרב כהנא ה כ]. היני מלי אומ' לי"י מחסי ומצודתי. ב"ד של מטה. והוא הנקרא וי"י. הבן זה שהוא מבואר. לכן אלהי עולם ברחמין וכו'. בשבתות וימים טובים תקנו להוסיף בהזכרת גדולת תפארת פעולת השם הגדול. ואמ' עושה שלם ובורא את הכל. הכל יודוך והכל ישבחוך וגו' מאמ' זה בא לפרט הכלל לחלקין וזכר ו' פעמי' מלת הכל³. ואלו הם. עומק. רום. ועומק תחת עומק מזרח. ועומק מערב. עומק דרום. ועומק צפון. כמו שנ' בספ' יצירה. י' ספירות בלי מה. עשרה⁴ שאין להם סוף. עומק ראשית. ועומק אחרית. עומק טוב ועומק רע. עומק תחת. עומק מזרח. עומק מערב. עומק דרו'. עומק צפון⁵ [ס' יצירה א ת]. ויש לך להבין שמתחלת הברכה עד הלום נשלמו הי' ספירות שהד' הראשונ' רמו בהם⁶ לאל"ף [ב36] מהאלפא ביתא הגדולה מפני שהיא מורה על מציאות השם הגדול הנזכר שהוא ראשון והוא אחרון כמ' דפרש' לעיל. וזה עומק ראשית ועומק אחרית. ומהשם השני שהוא טוב רמו לעומק טוב ועומק רע. ומלת הכל ו' פעמי' הנה⁷ י' ספירות. ופירש בברכה זו שהכל ידוהו והכל ישבחוהו והו"א לכן תקנו בברכת מזון הזן את הכל וטובו והבן זה. ספר הבהיר. א' ר' יוחנן בשני נבראו המלאכי' עד אני כשנטעתי אילן זה להשתעשע בו כל העולם. ונקרעת⁸ בו הכל. וקראתי שמו כל שהוא תלוי בו. והכל ממנו יוצא. והכל צריכין לו [ס' הבהיר כא-כב]. האל הפותח בכל יום וכו' מאחר שזכר ברמזו הי' ספירו' כאשר פירש' לעיל בא להורות כי הוא ית' וית' מניע הכל בהכרע⁹ וזה מובן. שהתנועה התמידית יניע הגלגלי' כלם עם הכוכבי' אשר בהם תנועה מבלי הפסקה איש כפי דרכיו ומהלכיו ילכו. והגלגל

1 של מטה
2 מתי
3 קול
4 om.
5 עומק ראשית. ועומק אחרית. עומק טוב ועומק רע. עומק תחת. עומק מזרח. עומק מערב.
6 עומק דרו'. עומק צפון. om.
7 בהן
8 היכי
9 ונקרתי בהכרח

שתי מדות¹ אלו נמצאת בנפשות הצדיקי'. לכן הצדיקי' יראים חטא² כדכתי' או תבין יראת י"י ודעת אלהים תמצא [משלי ב ה]. וכתי' או תבין צדק ומשפט ומישרי' כל מעגל טוב [משלי ב ט]. וכתי' למען תילך בדרך טובי' וארחו' צדיקי' תשמור [משלי ב כ]. וכתי' ורשעי' מארץ יכרתו ובוגדי' יסחו ממנה [משלי ב כג] וכתי' דרך רשעי' באפלה לא ידעו במה יכשלו [משלי ד יט]. וכתי' [ואורח]³ צדיקי' כאור נוגה הולך ואור עד נכון היו' [משלי ד יח]. והשם הנמצא ממ"ה בתנועת האלפא ביתא כאשר פירש⁴ בעגול יזדמן במקרה כל אחד ואחד מאותויו עם אות אל"ף מהשם הראשון ונקרא אז אדון ואלהים. מפני היותו כנגד אל"ף הראשונה שנמצא ממנה⁵ האדנו' והאלהות. לכן אמ' כשואל⁶ אמור לי"י מחסי ומצודתי [תהלים צא ג]. ומן השאלה אמ' אלהי אבטח בו השיבוהו להבטיח בו [צ36] כדכתי' כי הוא יצילך וגו' [תהלים צא ג]. וכתו' אחר או' בטח בי"י ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה [תהלים לג ג]. מיד התחיל משבת. ואו' כי אתה י"י מחסי [תהלים צא ט] דוגמת י"י [עווינו]⁷ צור משגבנו וגו' ועל דרך זה שאר המזמורים עד⁸ מאמ' מ"ה כי ידע שמי וגו' [תהלים צא יד] וכן⁹ נשלם הזכרת גדולת הדברי' הנמצאי' מהג' אלפא ביתות. אמ' ז"ל מפני מה ישראל אינם נענין וכו' [מדרש תהלים קא ח] כתו' לעיל. ומפני מה¹⁰ שזכרתי בפיו זה עמקי הסודות הנסתרים אביא לחזק דברי ולהדיח דברי המקשי' מקצת ממה¹¹ שזכרו' רז"ל בב"ד של מטה ואיך י"י י"י¹² במקרא [השני]¹³ בית דין. דאמ' ר' אלעזר כל מקום שנא' י"י כ"ביכול הוא ובית דינו [שמות רבה ד ג]. תני ר' הושעוה. בענין החודש הזה. לכן¹⁴ גזרו ב"ד

1 מלות
2 מחטוא
3 ואור M
4 om.
5 ממלת
6 במשו'
7 עמנו M
8 עם
9 ובו
10 om.
11 מה
12 om.
13 השם M
14 לכם

וההודאה אשר מלאכי השרת וכל צבא השמי' ¹ נותני' ליוצרם. ולכן תקנו מענין זה אלפא ביתא בחול ואלפא ביתא בשבת מפני שכל דבר שבח הלל והודאה נאמרת על סדר אלפא ביתא יש לו עיקר גדול². אל ברוך זה השם הגדול ית' וית' הנא' לעיל אל ההודאות מפני שהוא מקבל הברכה הראשונה וקרא אותו אל ברוך והוא דוגמת ברכו³ את יי המבורך. גדול דעה. שם זה גדול על הכל כמ' דפר' לעיל. ונקרא השם הגדול והמלך הגדול ופי' שמעשיו כולם בחכמה ברא כלם בחכמה עשית. ג"כ החכם יקרא בעל דעה עכ"פ קל וחומר ממציא הכל. ולכן⁴ אמ' דעה קנית מה חסרת. ומפני⁵ שעניין זה כפירו⁶ למה שזכר לעיל⁷. אמ' שהוא ית' וית' ברוך וקרא אותו [ב37] אל ברוך. וג"כ גדול דעה כדכ' כי אל דעות יי' [שמ"א ב ג]. אמ' ר' אמי גדולה דעה שניתנה בין שתי אותיו' שנ' כי אל דעות יי'. אמ' ר' אלעזר גדול מקדש שניתן בין שתי אותיו' שנא' פעלת יי' מקדש יי' כווננו ידך [שמות טו יז]. אמ' ר' אלעזר כל אדם שיש בו דעה כאלו נבנה בית המקדש בימיו לפי שדעה נתנה בין שתי אותיו' ומקדש נתן בין שתי אותיו' [נכרות לג א]. מאמ' זה יש לו עניין⁸ גדול מופלא ומכוסה נורא מאד. צריך החכם לשי' מגמתו לעשו' מה שרמזו בו ז"ל כדי שיהיה בעל דעה ר"ל יודע עיקר הדברי' ושרשם ומקומ' כמו שרמזנו לעיל די למבין. וישתדל לעשו' ענייניו בקדושה ובטהורה. מפני מה מפני בקשתו ענייני הקדושי' הטהורי' הנשללי' מכל הרכבת האדמה ומעפושה כדכ' קדושי' תהיו לאלהיכם [במדבר טו טז]. וכן יהיה בנין בית המקדש בימיו כדכ' ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם [שמות כה טז]. ואם יודע השם הוא⁹ כפשוטו ויזכור אותו בהזכרת האותיו' בצירוף הנז' על מתכונתו ודקדוקו וישי' עבודתו ביראה אז תשרה עליו שכינה. ויהיה מתלונן בצלו ויצילנו מכל צרה וצוקה כדכ' עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה זה אלי ואנוהו וגו' [שמות טו טז]. וכדא' הנה אלהינו זה קוינו

הראשון יניעם כולם בהכרח להפך¹ מהלכם ממזרח למערב וממערב למזרח. ותנועה זו [תקרא]² יומיית כדכתי' איש אל עבר פניו ילכו [יחזקאל א ט]. וענייני' אלו [רמזים]³ בכאן ברמז נסתר והם כולם מבוארי' בספרי התכונה. לכן האל הפותח בכל יום דלתות וכו' ספר הבהיר והא כתי' ממזרח אבוא וזרעך וכו' [ישעיה מג ה; ס' הבהיר עג] ובוקע חלוני רקיע. א' ר' אלעזר הגדול בפרק ששי מפרקיו. ששה חלונו' החמה יוצא ונכנס במזרח צ"א⁴ בקרן דרומית. צ"א⁵ בקרן צפוני'. וחלון אחד באמצע. ושמו חלון נוגה [פרקי דר' אליעזר ז]. ואחר זה יזכור תקופה אחר תקופה. ויזכיר איך הוא הולך חלון אחר חלון [עד]⁶ שובו לחלון הראשון. ומפני שפרשתי עניין זה על מאמרו במפליג הנזכר לא אוסיף בכאן יותר. ואם ירחם ה' עליך ותבין מה שאמ' בו חלון באמצע [ב37] הרקיע שמו מזורות ואינו יוצא ונכנס בו אלא פעם אחד של מחזור הגדול יוצא ביום שנברא בו⁷ העולם תבין ממנו עיקר גדול באמונתנו ובמעשה בראשי' והוא פלא וסוד מהסודו' הגדולי' ופירש' אותו היטב במפליג הנזכ' אע"פ שהוא מבואר מדבריו לכל מי שיש לו עיני' לראו'. והשם ית' וית' יסיר מלבם כח ההבנה כדי שיהא הענין נסתר כראוי כדכ' כבוד אלהים הסתר דבר [משלי כה ג]. ומפני שאינם ראויים לכך כדכ' השמן לב העם הזה וגו'⁸ [ישעיה יז יז] וזה מבואר. לכן תקנו בברכה מעליא כזאת⁹ עניין גדול זה ואמ' ברמז. בוקע חלוני רקיע ומוציא ממה וגו' להורות שלהם מקומו' ידועי' בכל יום ויום כאשר פי' בהללו את יי' מן השמי' על מלת חק נתן ולא יעבור. ומכאן ואילך יחזור וישלי' הברכה כמו בחול עד תשלו' אלהי עולם. אל ברוך גדול דעה וגו' עד מספרי' כבוד אל וקדושתו וכו'.

¹ בהפך
² יקרא M
³ M om.
⁴ צ"א יום
⁵ צ"א יום
⁶ על M
⁷ om.
⁸ וגו' והנה
⁹ בזה
¹⁰ om.

¹ מרום
² כמו שזכרתי
³ ברוך בברכו
⁴ om.
⁵ ופי'
⁶ כמין פירו'
⁷ למעלה
⁸ עיקר
⁹ om.

על דלתות שערי מורח כדכתי' ויתן אותם אלהים ברקיע השמי'
והאיר על הארץ [נבראשית א יט]. מפני מה כתי' אף ידי יסדה ארץ וימיני
טפחה שמים [ישעיה מח יג] אלא להורו' שבשתי ידי ברא שתי עולמו'
ברא שמי' וכל צבאם בימינו כדכתי' ימין יי' עושה חיל ימין יי'
רוממה [תהלים קיח טז]. ר"ל החיל הגדול אשר ברום מעלה. לכן כתיב
ימינך יי' נאדרי בכח [שמות טז ט]. ויסד ארץ ביד שמולו. וזה מה שרמו
בספ' יצי'. פנה לשמאלו. פנה [צב] לימינו [ס' יצירה א יג] והנה זה
מבואר. פנות צבאות קדשי' וכו' נאמ' בספ' יצירה בספירה החמישי'
פנה למעלה. פנה למטה. פנה לפניו. פנה לאחוריו. פנה לימינו. פנה
לשמאלו [ס' יצירה א יג] וכבר פיר' בצירוף ואו' פ"ה. איך פנות וקצוות
ענין אחד. ובפרקי ר' אליעזר הגדול ז"ל נאמ' ד' רוחות¹ נבראו
בעולם. רוח פנת המזרח. רוח פנת הצפון. רוח פנת הדרו'. רוח פנת
המערב [פרקי דר' אליעזר ג] ומפני שכל פנה ופנה מרבה צבאות כמו
שפיר' בפסוק² על ידי יסדה ארץ. נאמ' פנות צבאו'. ולפי קדושת
צבא מעלה נאמ' קדושי' רוממי שדי. שדי שם ראשון נשלל מכל
מחשבה והוא מעיין הכל כמה דפרשי' לעיל. על האלפא ביתא
הראשונה הקדושה הטהורה מהד'. ואות השי"ן שמוש בו והבן זה. ולכן
הנמצא הראשון יושב בסתר עליון בצל שדי יתלונן [תהלים צא א].
ובפרקי ר' אליעזר ז"ל נאמ' השמי' מאיזה מקו' נבראו מאור לבושו
של הקב"ה. שהוא לבוש לקח ממנו ופירש כשמלה והיו נמתחין
והולכין. עד שאמ' להן די ונקרא אל שדי שאמ' לשמי' די ועמדו [פרקי
דר' אליעזר ג] לכן נאמ' שמו כשם רבו. ולפי שכל הקורא תקנו ז"ל
שמות. אע"פ שהם רומזי' לאיזה ענין. אמ' מטטרון שמו³ כשם רבו
[סנהדרין לח ג]. מפני שהוא עולה בגימ' למספר שד"י⁴ ויאמינו השומעי'
שר"ל אל גדול זה הנכבד כאן והרמו על ענין רמוז נסתר מפני שיו"ד
חסרה מבין שני הטייתין שהעיקר בו ככה כדא' משבח מתוך חסרונו
כדכ' מן המצר קראתי יה [תהלים קיח ט]. והאל הנוסף באל שדי מורה
מציאות האלהות ממנו וזה מבואר. כדכ' וארא אל אברהם אל יצחק
ואל יעקב באל שדי וגו' [שמות יג ג] והבי"ת נמשכת שהיא מורה מציאות
הפעולה במורכבי' והדבור ממקומו כאשר פירש' על גדול דעה.

¹ רוחות ד' רוחות
om.
² שמו
om.
³ שמו
om.
⁴ שמו

לו [ישעיה כה ט] וכיוצא מהן¹ רבי' להבין ולהודות. ואז יוכל לעשו'
פעולות במאמר וצווי וילך בדרך יי' אלהי ישראל וזה מבואר. הכין
ופעל זהרי חמה. ר"ל האור אשר ממנו נמצא אור החכמה² הנברא
להאיר על הארץ. וכבר פיר' לעיל אור החכמה ועליו אמ' הכתו' יהי
מאורו' ברקיע השמי' להאיר על הארץ [נבראשית א טז]. לכן אל ברוך
גדול דעה וכו' בא להורות שאל ברוך יוצר טוב כל מציאות השם
השני מהשם הראשון וזה מה שאמרנו בצירוף האלפא ביתא. וטוב זה
יצרו אל ברוך זה. כבוד לשמו כדאמ' וכבר פירש' זה שכומו שהוא
אל³ ברוך שמו של הבורא⁴ הרי⁵ טוב זה שמו של אל ברוך ב"ה.
ומאמ' זה היה לו לאומרו קודם אור החמה לפי סדר המעשים⁶. אך
לפי סדר [צב] אותיו' האלפא ביתא סדרו כך שלא להאריך
והמשכיל יבין העניין על סדרו. ועתה אפרש לך דבר נאה מאד. דע
שמלת אל רמז ב"ל ר"ל שלשי' ושתי' נתיבות פלאו' חכמה. חסד חד
הרומז על הנעלם ק"ה ונקרא וכבוד זה הוא הספירה הראשונה. ותי
עולמי'. וחי בגי' שמה עשרה. וטוב עולה לחשבון זה חסד חד והוא
ירמוז לאשר ימצא ממנו טוב זה שהוא שמו של אל ברוך והוא כבודו
כמו שאל כבודו של הק' הנעלם והבן זה שהוא מבואר. מאורו' נתן
סביבות עונו. מאמר זה דבק עם הכין ופעל זהרי חמה לפי שהעניין⁷
אחד. ועתה יבאר שנתן אותם סביבות עונו והסתכל איך זכר למעלה
חמה בלבד. ועתה זכר מאורות וזה ירמוז למה שפי' לעיל⁸ שאור
הלבנה והכוכבי' מניצוצי החמה. לכן במציאות אור החמה מציאו' אור
המאורו' כלם. והרי מאורות. עונו. שם זה נמצא לשמאלו של הב"ה.
מאי טעמא נשבע יי' בימינו ובורע עונו אלמא⁹ עונו שמאלו של הק'.
ובענין תפילין אבאר זה בג"ה. והתבאר¹⁰ במא' זה שהאל הנו' הכין
ופעל זהרי חמה וממנו נמצא המאורות ונתן אותם סביבות העול' הזה.
ומאורו' אלו נבראו ביום ד' והם מסבבים העולם ומאיר כמו שפירשנו

¹ בהם
² om.
³ שהוא אל שאל
⁴ הבורא קדוש הוא
⁵ om.
⁶ המעשה
⁷ הענין
⁸ למעלה
⁹ אלא
¹⁰ ובאר

ורחמי' לפני [39ב] כסא¹ כבודו. חיי'ת חסד זכרנו לעיל² מאמ' ז"ל
 אף הכסא אינו עומד אלא בחסד שנ' והוכן בחסד כסא [ישעיה טו ה: מדרש
 תהלים פט ב]. וגם מלת רחמי' פירש' והיא מדה מעליא. לכן בא להורות
 דבר גדול ואמ' שמדת חסד³ ורחמי' קדמו לכבודו של אל ברוך. כדא'
 מקדם לגן עדן את הכרובי' [בראשית ג כד]. טובים מאורות שברא וכו'.
 טי"ת טוב הוא שם כאשר פי' לעיל⁴ רמז במאמ' זה ב' ענינים גדולי'
 האחד איך⁵ השמש והירח והכוכבי' נבראו כדכ' יהי מאורו' ברקיע
 וגו' [בראשית א יד] והשני שבכל אחד ואחד מהם שפע ממדת הטובה
 ומציאותם ממנה כמו שביארתי. ולכן קרא אותם טובי'. יצרם בדעת⁶
 וכו'. יו"ד של שם בן ד' אותיו' עכ"פ מאורו' אלו נבראים משפע
 אצילות⁷ אות יו"ד ומצרוף יה"ו כאשר פיר'. אך מפני שהתחיל לספר
 ענין המאורו' בא להורו' שיש בהם⁸ דעה ובינה ושכל וסדר מלות אלו
 שכל אלו דעה ובינה. וזה דבר מוכרח שדברי' אלו נמצאי' בברואי'
 מטה הנבראים מהרכבה⁹ השנית העכורה המעופשת. ק"ו בברואי'
 מעלה הנמצאי' מההרכבה¹⁰ הראשונה הזכה הטהורה. וכל מה שימצא
 [בין]¹¹ משפע או אצלה מהמצאם אך מבלי כונה לכך אלא כפי¹²
 הזמרת הצירוף בחיוב מהחכמה הקרושה הקדומה שכל נמצא ונמצא
 יקבל שפע מאשר קדם לו וישפיע לאשר תחתיו. והוא הנמצא ממנו
 וכן מהראשון ית' וית' עד הגיעו עלינו¹³. לכן אמ' בדעת בבינה
 ובהשכל. כח וגבורה נתן להם. כא"ף. כהונה. מאחר שהתחיל לספר
 ענין המאורות היה לו לבאר יכולתם וגבורתם¹⁴. לכן אמ' ברמז איך
 השם ית' וית' נתן בהם כח וגבורה לעשו' מאליהן כל אחד ואחד
 כאשר נתמנה עליו כמו הסבות האחרות כגון האש בחמימות והמים

[39א] והכנ' תקנו חלוף אלפא בית' זו בשבתו'. אל ארון על כל וכו'
 ובה דוגמת מה שפירשתי בצרוף אותי' עתה שים לבך והתבונן אל
 ארון על כל המעשי' וכו' אל"ף אחר. אל² ארון יפרש שהוא ארון על
 כל³ הכל כמה דפרש' לעיל. וענין⁴ נאה סדר בעלינו לשבח לארון
 הכל. והוא מודה כמין חיוב במאמר עלינו לשבח לארון הכל וכו' ושם
 זה הוא אל ברוך הנאמ' לעיל. ברוך הוא ומבורך וגו' בי"ת ברכה
 יאמ' איך הוא ית' ברוך לפי קבלתו הברכה הראשונה. והוא מבורך
 בפי כל נשמה⁵ הנמצאי' הנבראי' כמ' דפר' לעיל. גדלו וטובו מלא
 עולם גימ"ל גדלה⁶. טוב הוא השם השני. וגימ"ל גומלת גמילות
 חסדים⁷ ומגדלת. לכן משתיהן מלא עולם כמ' דפר' לעיל. דעת
 ותבונה טובבי' וכו'. דל"ת דעה. רמז למה שזכרנו⁸. באל ברוך גדול
 דעה. והנם בראשי פסוקי' השני שמו' הנזכ' קודם לזה מלא עולם.
 ועתה יאמ' שדעת ותבונה טובבו' העולם. ומלת אותו מורה כך
 ובמפליג פירש' שכינה ומורה על זה העולם והבן. המתגאה על חיות
 הקודש. ה"א. ה"א ראשונה של שם בן ד' אותיו'. וכבר ידעת⁹ שבה
 נברא העולם השני. לכן יתגאה על כלם ית' וית'. ונאדר בכבוד וכו'
 וא"ו. וא"ו של השם. ובספ' יצירה בצירוף¹⁰ השם הגדול [ס' יצירה א יג].
 פירש איך בצירוף וא"ו נמצא. ומאמ' זה סמוך לעיל שהצירוף יהו לכן
 יתעלה על המרכבה שהיא חיו' הקודש ושרפי' ואופני' המלאכי השרת
 [ס' יצירה א יג]. ומלת בכבוד מורה שמציאותם מהכבוד השני. כאשר פיר'
 על מלת טוב מאל ברוך. זכות ומישור לפני כסאו. זי"ן זוהר זיו זכות.
 בא להורות שכל מה שיש לפני כסא הכבוד זך וישר¹¹ ואלו מהמדות
 הנאמרות בו ית' וית'. ובו אור זי"ן פיר' לעיל¹² די למשכיל. חסד

1 והבן זה
 2 om.
 3 om.
 4 בענין
 5 om.
 6 דיעה
 7 om.
 8 om.
 9 תידע
 10 בפירוש
 11 om.
 12 למעלה

1 לפני כסא מלא
 2 למעלה
 3 חסד ומדת
 4 om.
 5 איך המאורות ר"ל
 6 בדיעה
 7 ואצילות
 8 להם
 9 מהמרכבה
 10 מהמרכבה
 11 בנו M
 12 אלא כפי' אך
 13 אלינו
 14 ופעולתם

שהוא הפנה הנמצאת בו פעולת שם [ב40] עוז הנזכר. ואע"פ שאמ' שהכל יפארו ויתנו כבוד לשמו יכפיל ויאמ' שהכל ידונן ויגילו וישמחו במלכותו¹ כדכ' בדרך יחד כוכבי בוקר ויריעו כל בני אלהים ואיב לה² קרא לשמש ויזרח אור. קו"ף. קול. כבר ידעת³ שהכל נמצא מהספירה הראשונה כמו שביארתי ורמז בכאן. שהשמש יזרח במאמ' וצווי כמו שביארתי לעיל. ראה והתקין. ר"ש רצון. המאמ' הזה אחד עם אשר למעלה ממנו. שבח יתנו לו כל צבא. ש"ן. שכינה. וגם זה ענין אחד עם השנים אשר עליו. תפארת וגדולה שרפי' וחיו' עם אופני קודש. והנכון בעיני⁴ שרפי' ואופני' וחיו' הקודש מפני שהם⁵ סדר⁶ המרכבה. תא"ו. תפארת. מאמ' זה⁷ מעין השבח הנ"ל להורות שהכל מודים לו שהוא אדון להם⁸ והיכולת בידו וגם זה כן הוא מעין תמיד מספרי' כבוד אל וקדושתו. ענין ב' אלפא ביתו' אלו [אחד]⁹ אלא שיש בשבת אריכו' עניין¹⁰ מפרש מה שזכר בחול ותמצא פסוקי אל אדון מ"ד ארבע מלות כל אחד ואחד מהם זולתי האל"ף שיש בו ה' מלות והביית יש בה ו' והשי"ן ג"כ ו' והתא"ו יש בה ז'. ואפשר יש לה טעם מפני שיתכן להיות כוונת במטפרו לרמוז במלת אות¹¹ אל"ף לאות ה"א ראשונה של שם. ורמז במלת אות¹² ב"ת ואות ש"ן שהם ו' ו' ל"ב פשוטו הנזכ' בספ' יצי' [ס' יצירה א ב]. או יתכן שכיון במלות אות אל"ף אות ב"ת ה"א וא"ו של השם ואל אדון מורה הו"ד הנה השם הגדול. יה"ו. ועל דרך זה כוונת¹³ לרמוז בחשבון מלות אות ש"ן ותא"ו ל"ג מדות להורות שהוא ית' וית' אל רחום וחנון וכו' כמו שהוא אל אדון כמ' דפרשי' לעיל. במ"ד ושניהם נאים וחשבון מלות הי"ח אותיו' הנשארות עולות עד ע"ב מלות במספר שם

1 במלכו
2 תדע
3 אצלי
4 שזה
5 om.
6 מאמ' זה om.
7 עליהם
8 M om.
9 כמין
10 om.
11 om.
12 זה כוונתו כיון

בקיריו וכיוצא בזה והבן זה. ורמזים [רמזות]¹ למעלה מאלו. [א40] להיות מושלי' בקרב תבל. למ"ד לוי. מאחר שנתן בהם כח למשול בו על מה שיודמן להיות ממונה² עליו בשעת ממשלתו בא להורות שהם מושלי' בקרב תבל. אמ' לוי אין לך מזל שקודם את חברו ואין לך כוכב שראה את שלמעלה ממנו. בפרקי ר' אליעזר ז"ל כשם שאין אור החמה מושל באור הלבנה. ולא אור הלבנה באור החמה [פרקי דר' אליעזר]. ר"ל שלא ישול אחד מהם במה שימשול חברו אל³ הענין על הסדר. וגם בשעת ממשלת חברו כמו שאתה⁴ רואה בשעו' היום חל"ם כצנ"ש. ולא ישיג גבול איש את רעהו וכתו' למשול ביו' ובלילה [בראשית א יח]. ונא' את השמש לממשלת ביו' וגו' [בראשית א טז] ואמ' ז"ל אין לך עשב ועץ⁵ מלמטה שאין לו מזל מלמעלה מכה אותו ויאמ' לו גדל [בראשית רבה י]. מלאים זיו ומפיקי' וכו' מ"ם. מזבח⁶. מזרח. כל כוכב וכוכב ממנו שהוא במזרח. אין זה מקו' מהישוב יראה זיוו ואורו. לכן בא להודיע שהאור הנמצא בעולמנו זה מסבתם. לכן מלאים זיו וכו'. נאה זיום בכל העו'. נו"ן נשמה. בא לשבח זיום ומעשיהם ברמז כדכ' בכל הארץ יצא קוים [נתהלים יט ה]. שמחים בצאתם וכו'. סמ"ך. סם חיים. זכר שמחתם בעבודת קונם כדכ' ישיש כגבור לרוץ אורח [נתהלים יט ט]. עושי' באימה וכו' עי"ן. עוז והוא שמאלו של הק'. כבר פיר' שהשם הגדול ית' וית' על כל הנמצא' והוא מרומם מתנשא מתגאה על כלם והכל יודוהו וימליכוהו. אם כן מן הדין ליראה ממנו ואע"פ שהם פועלי' במה שנתמנו עליו וממשלתם עליהם. אפשר לפעמי' כפי כוונת הקורא ידיחו מעשיהם מלבוא גזרתם. וכן הקדמוני' דוחי' את הגזירות בדיעת שם בתקונו. וכתו' וינועו אמו' הסיפי' מקול הקורא [וגו' ובמפליג פרשתי שהכל רועדים מקול הקורא]. ואם יחנך השם תבין סוד זה והוא נורא מאוד. פאר וכבוד יתנו⁸ לשמו. פ"א פאר. מאחר שאמ' שהכל עושי' באימה רצונו ית' וית' אמר שהכל יפארו ויכבדו לשמו כמ' דפרשי' פעמי'. צהלה ורנה לזכר. צאד"י. צפון. מפני

1 רמזותו M
2 ממונה מושל
3 על
4 אתה
5 om.
6 מורה
7 M om.
8 יתנין

משרתים ואשר משרתיו כולם עומדי' ברום עולם וכו' בא להורות ענין המשרת' ואיך הם עומדים ברו' עולם להשמיע קול בדברי אלהים חיים והוא מלך עולמו. ר"ל אל ברוך הנזכר שהוא חי העולמי. קול. ורוח. ודבר. נמצא מהספירה הראשונה כדאמ' בספ' יצי'. קול. ורוח. ודבר. זה רוח הקודש [ס יצירה א ט]. גרם¹ פעולת החכמה הקדומה להמצא בנבראי' כאשר תראה בבעלי נפש שכאשר² ימצא³ החיות משם כבודו⁴ הקול נמצא⁵ בכל ואין קול⁶ בעבור⁷ ממנו. והעליונו' משמיעי' בקול כאשר אמר⁸ לעיל אחד אל אחד עד הגיעו אלינו וזהו ב"ת קול. וכל שימצא זה בנבראים השפלי' קל וחומר בעליוני' הטהורי' הקרובי' מהמעון הקדוש. וזה דוגמת מה שפירש' על יצרם בדעה. לכן בא להורו' במאמר זה שהמשרת' הנבראי' ממציא' השם השני עומדי' ברום עולם משמיעי' ביראה אחד אל אחד קול בדברי אלהים חיים כאשר הם משפיעי' אחד אל אחד השפע המקובל מאשר עליו כמו שפיר' עד הגיעו אלינו בהגעת חיים. וחכמה. ודעת. ובינה. וזולתם ככל הנמצא אצלינו [וכת'⁹]. וקרא זה אל זה ואמ' [ישעיהו ג]. אמ' המחבר מפני שכמעט אבדה אמונתנו בנטותינו אחרי הסברו' הנפסדו' המובילות רגלינו לבאר שחת הוצרכתי לבאר כאן¹⁰ מעט מצעד¹¹ בעניין הקול והתברר אצל כל הקוראי' ספרי¹² הטבע

1 ושם
2 שבעש
3 תמצא

4 כבודו כבר ימצא הקול והרוח והכבוד ומאחר ודבור בדרום עולם והראיה בו שאין דבור מבלי גרון וקנה ולשון ושיניים שאלו כלי הדבור והדבור הנאמר בעיקרי אמונתנו הוא דבור שכלי מעין מחשבה כמו וידבר אל לבו. אמרו בלבבלם וכיוצא בזה הנאמר על המחשבה ומעפוש החומר והטבע העבור לא ינתק [יתכן] להם להשכיל דבר בלי גוף כאשר הם עושים עובדי פטילים ולא שמו לבם למאמר הנוטע [היוצר] אוזן הלא ישמע וכמוהו יוצר הדבור לא ידבר לכן מפני רוב הדעות המבולבלות אשר קצרה ידם להשיג השגה אמיתית והפרו לנפשם שוחות כדכתי' חופר גומץ בו יפול הוצרכתי לומר מאמר זה אשר חננו הש' יכין כוונתי וירין אותי לכך זכות. ואתה יודע מה שכתבתי לעיל מדברי רז"ל על וידבר אל לבו והם בהרחקתם מהאמת יביאו ראיות שלא כדת

5 נשמע
6 כל
7 עובר
8 פירשתי
9 M om.
10 בכאן
11 מועד
12 בספר

בן ע"ב. ואו' שרמזו ב"ח פסוקי' אלו לספירה הראשונה שהוא חי העולמי' העולה בגימ' י"ח. וכן תמצא מספר מלות אל ברוך כ"ו במספר יהו"ה¹ [41א] ואפשר שכוונו לכך והבין זה. תתברך יי' אלהינו בשמים ממעל ועל הארץ מתחת ועל כל שבח מעשה ידך וכו' מאחר שתקנו הענין הגדול הנאמ' לעיל ברמז כרי שלא יטריחו ודי למבין. התחילו דוגמת ברכה. מברכי' ומשבחי' ומודים לאל ברוך שהוא אלהינו. כדאמ' תתברך יי' אלהינו בשמ' ממעל וכו' כבר פירשנו שצבא השמים וברואי מטה פעולת שתי ידיו ר"ל השני עולמו'. ונתכוונו שתהא ברכה זו מעליא על כל² ברכה ועל כל שבח מעשה ידך. מנהג פשוט בעולם לחלק כבוד לאביו ולרבו כל שכן למלך ק"ו לבוראו. ומפני שנהגו בעולם לחלק כבוד לסבתם ולעובדם אמ' בברכה זו שתהא מעליא על כל³ שבח מעשה ידך. ר"ל על כל השבחי' שהם נותני' לאלו הסבות. ועל מאורי אור שיצרת וכו' ומפני שהמאורות נתנו לאות בין צבא השמ' וענינם גדול מהאחרים ורבי' טעו בהם לומר שהם אלוהות פי' כאן⁴ פירוש מבואר שאע"פ שהם נכבדו' בין צבא השמ' תהא ברכה זו ושבחי' אלו על הברכו' והשבחי' הנאמר' להם. ולזה כווננו בקדיש לומר מכל הברכות השירות והתושבחו' הנחמרו' האמונו' בעולם וצונו עליו לומר אמן וזה מבואר. לכן⁵ יפארוך סלה. תתברך לנצח⁶ צורנו וכו' מאמר זה כעין חתימה לברכה זו כמו אל ההודאו' היא⁷ חתימה לחתימה והבין זה. בורא קדושי' ישתבח וגו' הברכה ראשונה אשר נחתמה לעיל היא לשם הגדול כמ' דפרשינן. ועתה יתחיל בענין שמו של אל ברוך והוא טוב כמו שפיר' ומפני שמציאו' הכל ממציא'ו' שם זה הוצרך לברכו' ולשבחו' וקרא לאל ברוך הנ"ל בורא קדושי' מפני שהשפע הראשון כלו קדוש וכל הנמצא ממנו קדוש לכן קרא קדושי'. ישתבח שמך לעד מלכנו. עתה יתחיל לשבח שם זה ואמר [41ב] שהמשרת' כלם ברואי מעלה ומטה נמצאי' ממציא'ו' השם השני זה⁸ והוא כן. לכן יוצר

1 שם בן ד' אותיות
2 om.
3 om.
4 בכאן
5 לפיכ'
6 לנצח מלכנו
7 שהיא
8 זה כן

(רואים את הקולות וכי קולות נראין)¹ אלא וכל העם רואי את
 (הקולות וכו' [שמות כ יד] קולות נראין אלא וכל העם רואים את
 הקולות)² אותם שאמ' דוד שנא' קול יי' על המים וכו' [תהלים כט ג] הא
 למדת שבו' קולות ניתנה תורה ובכולם נגלה עליהם ארון העולם
 וראוהו³ והינו דכתי' וכל העם רואי' וגו' [ס' הבהיר מה] וכתי' אחר או'
 קול דברי' אתם שומעי' [דברים ד יג]. הא כיצד בתחלה רואי' את
 הקולות⁴. ומה ראו ז' קולות שאמ' דוד ולבסוף שמעו⁵ הדבור יוצא⁶
 מבין כולם [ס' הבהיר מה]. אם יחנך השם ותבין זה תידע הכל⁷ ומקום
 הקול והדבור. דע באמת שבמדת הדין נברא העולם. ומפני שמהאלפא
 ביתא הקטנה נמצא מדת דינו של עולם וכל אות ואת ממה מדת
 [42] הדין בפני עצמו לכל הנמצא בידו. נמצא [אצל]⁸ קולות אלו
 מאותיו' זו האלפא ביתא. ומפני שאמ' ז' קולו' היה לנו לדבר על הז'
 כדאמ' דוד במזמור הבו לי יי' בני אלים [תהלים כט א]. ורמז בהם בספ'
 יצי' שבע כפולות בג"ד כפר"ת [ס' יצירה ד א]. וכשתבין הסוד ממלת
 המזמור ממש תידע כל אחד ואחד מהם ותראה אותם ותכיר פעולתם
 בנמצאים. וכן הוא בודאי⁹ כאשר זכר ע"ה בלי רמז גדול. ובספ'
 הבהיר פיר' כל אחד ואחד כפי הראוי¹⁰ לכוונתו ובקול [הששין]¹¹
 שהוא אות הגימ"ל ונמצא ממנה גבורה שהיא¹² מדת¹³ דינם של
 צדיקי' וגדולה שהיא מדת¹⁴ החסד וגמילו' חסדי' מצד הצידוף¹⁵.
 אמר¹⁶ קול יי' יחיל מדבר וגו' [תהלים כט ח] עושה חסד למשיחו

וההגיון. שאין קול¹. כבר ימצא הקול והרות. ומאחר ודבור ברום
 עולם. והראיה שאין בו דבור מבלי גרון וקנה ולשון ושני' שאלו כלי
 הדבור. והדבור הנאמ' בעיקרי אמונתנו הוא דבור שכלי מעין מחשבה
 כמו וידבר אל לבו [עי' בראשית ח כא]. אמרו בלבבכם [תהלים ד ח] וכיוצא
 בזה הנא' על המחשבה. ומעפוש החומר והטבע העבור [42] לא יתכן
 להם להשכיל דבר בלי גוף כאשר הם עושי' עובדי פסילי' ולא שמו
 לבם למאמ' הנוטע אוון הלא ישמע וכמוהו יוצר הדבור לא ידבר. לכן
 מפני רוב הדעו' המבולבלו' אשר קצרה ידם להשיג השגה אמיתית
 וחפרו לנפשם שוחות כדכ' חופר גומץ בו יפול [קהלת י ח]. הוצרכתי
 לכתוב מאמ' זה ואשר חננו השם יבין כוונתי וידין אותי לכף זכות.
 ואתה יודע מה שפירש' לעיל מדברי רז"ל על וידבר אל לבו והם
 בהרחקתם מהאמת יביאו ראיות שלא כדת ע"כ ההגה"ה². בת קול
 וכל³ צדיק⁴ יש לו בת כנגד בת המלך פנימה [תהלים מה ד]. ואשר אין
 לו בת אל⁵ יכנס בחצר בית המלך והבן זה. אמ' ז"ל ענה דודי ואמ'
 לי קומי לך וגו' [שה"ש ב י]. אמ' ר' עזריה. לא היה עניה. ולא היה
 אמירה. אלא ענה לי ע"י משה. ואמ' לי ע"י אהרן. מה אמ' לי⁶. קומי
 לך. זרזי גרמיק רעיתי בתו של אברהם אבינו⁷ שריעה⁸ אותי בעלמי.
 יפתי בתו של יצחק שיפה שמי בעולמי בשעה שעקדו אביו על גבי
 המזבח. ולכי לך. בתו של יעקב ששמע אל אביו ואל אמו וגו' [פסיקתא
 דרב כהנא ה יג]. פסיקתא רבתי טו יז [והבן זה שהוא מבורא. אמ' ז"ל בו' קולות
 נתנה התורה [ויקרא רבה כח ו]. ספ' הבהיר. אמ' ר' מאי דכתי' וכל העם

כל¹

² כבר ימצא הקול והרות. ומאחר ודבור ברום עולם. והראיה שאין בו דבור מבלי גרון וקנה
 ולשון ושני' שאלו כלי הדבור. והדבור הנאמ' בעיקרי אמונתנו הוא דבור שכלי מעין
 מחשבה כמו וידבר אל לבו. אמרו בלבבכם וכיוצא בזה הנא' על המחשבה. ומעפוש
 החומר והטבע העבור לא יתכן להם להשכיל דבר בלי גוף כאשר הם עושי' עובדי פסילי'
 ולא שמו לבם למאמ' הנוטע אוון הלא ישמע וכמוהו יוצר הדבור לא ידבר. לכן מפני רוב
 הדעו' המבולבלו' אשר קצרה ידם להשיג השגה אמיתית וחפרו לנפשם שוחות כדכ' חופר
 גומץ בו יפול. הוצרכתי לכתוב מאמ' זה ואשר חננו השם יבין כוונתי וידין אותי לכף
 זכות. ואתה יודע מה שפירש' לעיל מדברי רז"ל על וידבר אל לבו והם בהרחקתם

מהאמת יביאו ראיות שלא כדת ע"כ ההגה"ה]. om.

³ בת קול וכל]. om.

⁴ צדיק וצדיק

⁵ לא

⁶ ליה

⁷ om.

⁸ שריעה

- ¹ רואי' M
- ² הקולו' M
- ³ וראים
- ⁴ הקולות ואת הלפידים
- ⁵ שמעו את
- ⁶ שיצא
- ⁷ הקול
- ⁸ אצלינו M
- ⁹ כאמת
- ¹⁰ כפי הראוי]. om.
- ¹¹ השם M
- ¹² זה היא
- ¹³ מבית
- ¹⁴ מצד
- ¹⁵ מצד הצידוף] מצידוף
- ¹⁶ om.

לרוד ולזרעו עד עולם [תהלים יח גא]. יותר מן המדבר. ומדה זו נבחרת¹
להשמיע קול לצדיקי' ולהדריכם בדרכי יי' צבאו' ולשמור מצוותו
חקותיו ותורותיו ולדין משפט צדק שנ' ושפטתם צדק בין איש ובין
וגו' [דברים א טז]. וכן הוא או' צדק צדק תרדוף [דברים טו כג]. ומאזני צדק
וגו' [ויקרא יט לז] ולכן אנשי חסד ואמונה רודפי² צדקה וגמילו' חס'
נקראי' צדיקי' מפני שהם מתקרבי' למדותיו של ה' שנק' צדיק
שנ' צדיק וישר הוא [דברים לב ד]. וכן צדיק יי' וגו' [תהלים יא ז] ולכן כתי'
וצדיק יסוד עולם [משלי י כה]. ושאר השבע קולות ממונו' על דברים
אחרים כל אחד ואחד כאשר נתמנה עליו וזה מבואר. תנו רבנן צדק
צדק תרדוף [דברים טו כג]. הלך אחר ב"ד יפה [סנהדרין לב ג]. בכל מקום
שתמצא צדק³ דע כי הוא דין צדקה ולמדת⁴ רחמי' ולהני⁵ דגדולתו
של מלך מלכי המלכי' הב"ה. ספר הבהיר כתי' ושחקי' יולו⁶ צדק
[ישעיה מה ח] וצדק זו מדת דינו של עולם שנ' צדק צדק תרדוף [דברים טו
כג]. וכתי' בתריה למען תחיה וירשת [דברים טו כג]. אם תדין עצמך תחיה
ואם לאו היא ידין עליך ותקים בעל כרחך. ומאי צדק צדק תרי זמני.
אמ' ליה דכתי' מנוגה נגדו [תהלים יח יג]. צדק ראשון צדק ממש. והיא
שכינה דכתי' צדק ילין בה [ישעיה א כא]. ומאי צדק שני זה צדק
שמפחיר⁷ את הצדיקי' [ס' הבהיר עד-עה] [43א] לכן כלם עומדי' ברו'
עולם ומשמיי' ביראה יחד קול בדברי אלהים חיים. אלהים חיים רמו'
לחי עולמי' כאשר זכרתי לעיל. ומלך עולמי' ג"כ הוא עצמו כמ'
דפרשינן לעיל. והכל מודים מקבלי' מלכותו עליהם⁸. אמ' המחבר
מצאתי בספר העייון שחבר רב חמאי⁹ על ענין הפנימיות מאמ' על י'
ספירות. ושם הראשונה. תא"ו¹⁰. על דרך. תשר"ק. כאשר פיר' לעיל¹¹.
ודבר שם על הדבור כאשר תראה. אמ' התא"ו היא הספירה העליונה¹²

שאינ אדם יכול לחקור בישותה¹ מפני שאין לה גבול והיא כח מושכל
שנעשת מלאך עומד על החשמאל. והוא מלאך הנקרא ענפינאל²
שהוא מיוחד מכל זהרי האור המופלא והוא תמונה מסותרת מדה שי
בה פרצוף פנים ופתיחת³ פה ולשון לדבר וללמוד באדם. והוא רצון
שזה ממציא כל הנבראים ונקרא תאווה וזהו ונפשו אותה ויעש [איוב כג
יג]. ופי' נפשו רצונו כמו אם יש את נפשכם [כראשית כג ח]. וזהו הרצון
ותרצה שיתברר מן החשמאל רוח ונברא וזהו אל אשר יהיה שמה
הרוח ללכת ילכו [יחזקאל א יג] ותרגם יונתן רעוא⁴. וזהו שנ' בספ'
יצירה. אהל רוח אלהים חיים [ס' יצירה י ח]. וזהו האור שנחלק לשני
חלקים. קול ורוח. הקול היה מתגבר [מצחצוח]⁵ המאורו' הנמשכי' מן
החשמל. הרוח היה מתגבר בכח המנהיג שהוא ענפינאל⁶. ומפני
שאינו נכר תמונתו נקרא תא"ו וזה שנ' יעמוד ולא אכיר מראהו וגו'
[איוב ד טז] יעמוד ולא אכיר נא' על ענפינאל⁷ העומד ממעל לחשמל
כנגד האור המופלא שאינו נכר ממשותו. תמונה לנגד עיני. שהוא
מדה שדומה שיש בה הכר⁸ פרצוף פני' כאדם. ועליו נאמ' כמראה
אדם עליו מלמעלה [יחזקאל א כז]. דממה וקול אשמע [איוב ד טז]. שבשעה
שענפינאל⁹ מתיחד למעלה כנגד האור המופלא. כל כחות החשמל
חשות ומתהוועעי' בלי קול ושפה שהוא מתיחד בחשמל עצמו. כל
כחות החשמאל מתגלגלי' ומתנוועעי' בצווח¹⁰ גדול וזהו שמברא
מעצמו. ועל זה אמ' פעמי' חשות ופעמי' ממללו' [תניגה יג ג] בחווק¹¹
המאורות המתצחצחי' מן [43ב] החשמל בכח אורפינאל וכו' [ס' העייון
ע' מה-מש (מה' וורמן)] כולם אהובים. כולם ברורים. כולם גבורים. ראשי
תיבות אב"ג. והוא שם אחד מע"ב. וכן רמוז אחריו כולם עושים
באימה. ראשי תיבות. ע"ב. וכל אדם יש לו לזכור על זה בשעת
התפלה. כלם אהובים כלם ברורי' כלם גבורי' כלם קדושים כולם

1 נכרת
2 רודפים לעשות
3 om.
4 ומדת
5 ולה
6 יולו מים
7 שמפחד
8 מלכותו עליהם עליהם מלכות
9 רחמאי
10 תי"ו
11 למעלה
12 הראשונה

1 מרשותה. in the margin במשמעותה M
2 om.
3 ופתיחת ותמונת
4 רעוא
5 מצווח M
6 ענפיאל
7 ענפיאל
8 om.
9 שענפיאל
10 בצווח קול
11 בכח

קולות חזקות מכינות לידועים ולאשר חננו השם. ובמפליג הנזכ'
 פירשתי מזמור¹ השמים מספרים כבוד אל [תהלים יט א]. והבאתי ראיות
 ברורות שהם מדברים על כל פנים. בשפה ברורה ובנעימה קדושה
 כלם כאחד עונים באימה ואומרים ביראה קדוש קדוש קדוש יי'
 צבאות מלא כל הארץ כבודו [ישעיהו ג]. בספור זה עשרה מלות עד
 ביראה² כנגד עשרת הספירות וכנגד העשרה מאמרות וכנגד כל
 עשרת שאין קדושה בנבראי³ וזלתי עשרה שהוא מורה השלמת³
 הנפדרי⁴ [ומכאן] ואילך תחת ההרכבה הזכה הראשונה. וזה ענין
 תקון התפלה בעשרה ושליית צבור אחד מהם. ולזה תקנו מקום גבוה
 להשמיע קולו עליהם. ומן הדין היה לו להיות הראשון שיכנס בבית
 התפלה⁵. ואם יתכן להיות כהן הרי⁶ יותר טוב והבן זה. וקרא זה אל
 זה ואמר קדוש. קדוש. קדוש. יי' צבאות מלא כל הארץ כבודו. כבר
 ביארנו שאחד אל אחד קורא ונותן רשות זה לזה ונוטלין רשות זה
 מזה⁷. ומפני מה קדוש ג' פעמים להורות קדושתו ית' וית' בשלשה
 עולמות. אם כן מה יי' צבאות. זו מדת הדין להורות שמשפטיו
 בקדושה. ספר הבהיר ומאי הוי קדוש קדוש קדוש. ואחר כך יי'
 צבאות. אלא קדוש כתר עליון. קדוש. שורש האילן. קדוש. נדבק
 ומיוחד [ב44] בכולם. יי' צבאות מלא כל הארץ כבודו. ומאי ניהו
 קדוש שהוא דבק ומיוחד. אלא משל למלך שהיה לו בנים ולבנים
 בנים וכו' [ס' הבהיר קכה-קכט] והאופנים וחיות הקודש ברעש גדול
 מתנשאי⁸ לעומתם משבחי⁹ ואומ' ברוך כבוד יי' ממקומו [יחזקאל ג יב].
 בנבאי⁸ הראשונים ק"ק⁹ הקדושים נאמר אימה ויראה. ובאופנים¹⁰
 וחיות הקדש שהם תחת כסא הכבוד נאמ' רעש גדול. והם מתנשאי⁹
 לעומת¹¹ הראשונים בשבח ואו' ברוך כבוד יי' ממקומו. מורה שאינן
 יודעות מקום מציאות הכבוד ב"ה. לכן נא' ברוך כבוד יי' ממקומו.

- 1 om.
- 2 עד ביראה] om.
- 3 השלמות
- 4 ומעשרת M
- 5 הכנסת
- 6 הרי זה
- 7 ונוטלין רשות זה מזה] om.
- 8 הנביאים
- 9 om.
- 10 והאופנים
- 11 לעומתם

עושים באימה וביראה רצון קוניהם וכולם פותחי' את פיהם בקדושה
 ובטהרה וגו'¹ מאמ' זה יבאר מה שפירש' למעלה קודם לזה בענין
 הדבור. וגם מה שפי' באל ארון מפסוק שמחים בצאתם עד תאו'. וכן
 מורה עליו ענין תמיד מספרי' כבוד אל וקדושתו. אלא שזה כמו² פי'
 לו והבן. וכלם מקבלי³ עול מלכות רוכב⁴ שמים זה מזה. מאמ' זה
 יחזק דברי שכל אחד ואחד מקבל שפע מאשר עליו ומשפיע לאשר
 תחתיו עד הקטן שבנבראים לפי הראוי. ומלת רוכב שמים מורה שהוא
 ית' וית' ממציא שם זה והנמצאי' ממנו מקבלי' עול מלכות עליהם.
 והאומ' מלכות שמים במקום זה יטעה מאד שהרוכב ארון על
 המרכבה. אמ' זל אין הרוכב טפילה לסוס. אלא הסוס טפילה לרוכב
 [בראשית רבה סח טו פסיקתא רבתי כא ה]. הרוכב על הסוס הוא מושל עליו והוא
 ברשותו לעשות בו חפצו [והנאותו]⁵ בו ואין לסוס פעולה זולתי חפץ
 הרוכב עליו. לכן מקבלין עליהם עול מלכות רוכב שמים זה מזה⁶
 ונתנים רשות זה לזה להקדיש ליוצרים בנחת רוח. מאמ' זה יבאר
 הרשות⁷ הנאמ' לעיל. ועד כאן נשלם ענין. קול. ורוח. ודבר. שהוא
 רוח הקודש. שבתחלה אמר משמיעי' קול [ודבר]⁸. ועתה אמ' נותנים
 רשות בנחת רוח. הרי קול. ורוח. ודבר. הנאמר בספר יצירה וזה רוח
 הקודש [ס' יצירה א ט]. להודיע שכל מעשיהם בדבור כאשר פירשתי
 למעלה⁹. והם ממללים וכל הרשות הניתן מאחד לחבירו בדבור והקול
 שהם משמיעים במלול¹⁰. לכן תקנו [44] ספור זה בין שלש מלות
 אלו. ולכן אמרו רבותינו זכרם לברכה השמלים חיות ממללות [חגיגה יג
 ב] וזה מבואר שצבא השמים מדברים ואין הדבור כסברת בעלי הטבע
 המופסד. וגם בפילוסופיא הקדומה אמר בראיות ברורות שברום

- 1 ראשי תיבות אב"ג. והוא שם אחד מע"ב. וכן רמזו אחריו כולם עושים באימה. ראשי
 תיבות. ע"ב. וכל אדם יש לו לזכור על זה בשעת התפלה. כלם אהובים כלם ברורי' כלם
 גבורי' כלם קדושים כולם עושים באימה וביראה רצון קוניהם וכולם פותחי' את פיהם
- 2 כמין
- 3 מקבלים עליהם
- 4 om.
- 5 והאו M
- 6 זה מזה] om.
- 7 הראשון
- 8 בדברי M
- 9 לעיל
- 10 om.

אהבתנו י"י אלהינו חמלה גדולה ויתרה חמלתה¹. מאחר שתקנו בברכה ראשונה ספור² וההשפעה והברכה³ והשבח יתחיל עתה⁴ לבקש רחמי' מהמדות הנזכרו' לעיל. אבינו מלכנו בעבור שמך כבר פירשתי שהשם הגדול ב"ה ראשון לכל והכל נמצא ממנו. ולכן נקרא אב וגם נקרא מלך כאשר פירשתי למעלה⁵. והשמות כולם הם שמות ממונו' על כל דבר ודבר והכל נמצא משם זה ב"ה. ואע"פ שכל אחד ואחד מהשמות שם לאשר נמצא ממנו כלם יחד שמות לשם זה ב"ה. ולכן התחנן לו בבקשה אבינו מלכנו בעבור שמך כדכת' למען שמך י"י תחיינו [תהלים קמג יא] ושם זה מדת דינם של ישראל. ובעבור אבותינו שבטחו בך. מאחר שהתחנן לפניו בבקשה במדת דינם יתחנן עתה בזכו' אבות שבטחו בשם הגדול ב"ה כדכ' וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב באל שדי [שמות יג]. והוא השם הגדול⁶. ותלמדם חוקי חיים כן תחוננו. מפני שהחיים נמצא ממנו ב"ה ולכן נקרא חיי העולמים כדכת' וישבע בתי [ב45] העולמי' והתורה שבה החוקי' נתן לנו באהבה. מפני שבחר בנו לכן יורה. שאבותי' קבלו את התורה ובטחו בו כדכ' בך בטחו אבותינו וגו' [תהלים כג ה]. לכן יבקש בתחנה⁷ שיחנן⁸ עלינו בעבור שמו ובזכות אבות. אבינו מלכנו אב הרחמן. עד לא נכלם לעולם ועד. ומאחר שקדם צדק לדרך ויש לו פתחון מה לדבר לפניו ושם זכות אבות מגן וצוה עליו התחיל ואמ' מעין הודאה. אבינו מלכנו כשם שאתה אב לכל ומרחם עליהם רחם עלינו. ומה רחמי' בקש ממנו. אלא לשים בלבו יראתו כדאמ' יהי רצון שתרגילנו בתורתך. ומה טעם לבקש זה. והלא היה לבקש. זהב וכסף. שררה ומלכו' שהכל בידו שנ' לי הכסף וגו' [חגי ב ח] אלא בקש בקשה שלמה דבר שלם שבו ישיג האדם כל חפצו כבקשת שלמה המלך ע"ה. ונתת לעבדך לב שומע [מלא' ג ט]. ומפני שבקש חכמה נתן לו חכמה ומלכות כדכת' ויחכם מכל האדם [מלא' ה יא]. ובמלכו' כת' ויגדל המלך שלמה וגו' [מלא' י כג] ולענין זה אמר ותן בלבנו להבין ולהשכיל. ויש

1 חמלת עליון
2 ספור הסדר
3 om.
4 עמה
5 לעיל
6 הגדול ב"ה
7 התחנה
8 שיחנן

ספר הבהיר. ומאי הוי כבוד י"י. משל למלך שהיה לו מטרוניתא¹ וכו' [ס' הבהיר קלא] ובפרקי ר' אליעזר ז"ל. והחיות אצל כסא הכבוד. ואינן יודעות מקום כבודו. והחיות עומדות ביראה. באימה. ברתת. ובזיעה. ומזיעת² פניהם. נהר של אש מושך ויוצא לפניו שנא' נהר די נור נגד ונפק מן קדמוהי ונדיאל וי. שנים שרפים עומדים אחד מימינו של הב"ה ואחד משמאלו שש כנפים שש כנפים לאחד³ בשמים יכסה פניו נישעיה ו [ג] שלא יביט⁴ פני שכינה. ובשתי' יכסה רגליו ובשתי' מעופפי' ומעריצי' ומקדישי' זה עונה וזה קורא ואו' קק"ק י"י צבאות וגו' והחיות עומדות בצל כבודו. ואינן יודעות מקום כבודו. עונות ואומרו' בכל מקום שכבודו שם. ברוך כבוד י"י ממקומו [יחזקאל ג יב; פרקי דר' אליעזר ז] והבן זה שהוא מבואר. לאל ברוך נעימות יתנו למלך אל חי וקיים זמירו' יאמרו ותושבחו' ישמיעו כי הוא לבדו פועל גבורו' עושה חדשו' בעל מלחמו' זורע צדקו' וכו'. מאחר שהנבראים כלם משבחים מפארים באימה ברעש מקדישים מעליצים⁵ שם הנעלם קדוש⁶ הוא. ומברכים כבודו [ב"ה]⁷ יאמרו לאל ברוך הנזכר לאל שמלכותו ואלהותו⁸ קיים לעולם ולעולמי עולמים נעימות וזמירות ותושבחות. ויבאר שהוא [א45] לבדו עושה הכל. וגם בברכה זו עשרה עניני' כנגד עשר הספירות עם אל ברוך ומלך שהוא העשירי שנ' והעשירי יהיה קדש [ויקרא כו לב]. המחדש טובו בכל יום תמיד מעשה בראשי'. יבאר במאמר זה מה שפירשתי לעיל והוא שהשם הנקרא טוב הוא שמו של השם הגדול ב"ה⁹ וממנו מציאות כל הנבראי' המשרתי' כמה דפרשי' לעיל. ועתה יכפול הענין ואמ' שטוב זה מחדש בכל יום תמיד בלי הפסקה מעשה בראשי'. ומפני שהמאורו' הם האותות הגדולו' הנראי' לעין ומהם האור לעולם¹⁰ הזה כאשר פירש' ויעידו על האור הקדמון חתם ברכה זו בא"י יוצר המאורות. אהבת עולם

1 מטרונה
2 ומזיע
3 לכל אחד ואחד
4 יביטו
5 om.
6 om.
7 בהי M
8 ואלהותו וחיותו
9 ית'
10 לעינים

לך לדעת שבענין זה מלה נסתר¹ שהם כוונו לומר² כח להבין ולהשכיל. ומפני מה כדאמ' יהי רצון שתצילנו מיצר רע. וכבר ידעת³ בסודו⁴ ויצר רע כח נתן בלב האדם כדכ' יצר לב האדם רע וגו' [בראשית ח כא] ועליו נאמ' קרעו לבבכם ואל בגדיכם וערל לב ועורלה זו בכל מקום שלט⁵ עליה יצר הרע. לכן היה לנו לומר' ותן בלבנו כח להבין⁶ וזו יצר טוב כדא' ודבקנו ביצר טוב. ולהסתיר הענין אמ' להבין ולהשכיל. והנכון לו' בינה והשכל. מאחר שלו יזכור כח. ויחד לבבנו לאהבה וכו' אהבה דבר גדול והכל תלוי בה ואין⁷ לה הפסקה ושנוי כדא' ז"ל אהבה תלויה בדבר אהבה שאינה וכו' [מ' אבות ה טו].
ואנטגנוס אמ' אל תהיו כעבדים וכו' [מ' אבות א ג] ר"ל להיות עובד מאהבה לא על מנת לקבל פרס. [א46] יראה גם כן תדע שהיראה דבר גדול ומי שאין לו⁸ יראה אין לו אמונה ולא בטחון אע"פ שאהבה גדולה ממנה מפני שהיא דוגמת האמונה. והיראה דוגמת הבוטח והבן זה. הירא לא יחסר לעולם שפרי הבטחון שמירה וגמילות חסדים כדכתי' הנה [אנכי]⁹ עמך ושמרתך וגו' [בראשית כח טו] ופרי האמונה חכמה ובינה והשכל. לזאת לא יתכן מצוא¹⁰ בוטח זולתי מאמין ויתכן מצוא מאמין זולתי בוטח והבן זה. ועל הבוטח אמר הכתו' יראו את י"י קדושו וכו' [תהלים לד י]. וכתו' לא ראיתי צדיק נעזב וגו' [תהלים לו כה] ורבים מאלו. לכן בקשת המתחנן להיות עובדתו או תפלתו הנאמרת במקום עבודה וביראה לשמו זה הרמוז אליו כאשר פירשתי בתחלה. למען לא נבוש ולא נכלם לעולם ועד. כאשר העובד באהבה וביראה והוא המאמין והבוטח באלהיו לא יחסר כל ולא יהיה נעזב כך לא¹¹ יכלם ולא יבוש כדכתי' או לא אבוש בהביטי וגו' [תהלים קיט ו]. כלו' בטוח אני שלא אבוש. מפני מה. מפני שאני בטוח¹²

בך ואשמור מצותיך. לכן אמ' בתחנה זו שתהא יראתו עליו באהבה למען לא יבוש ולא יכלם לעולם כי בשם קדשך הגדול והנורא בטחוני נגילה ונשמחה וכו'. מה טעם לומר' בתחלה בעבור שמך ועכשיו בשם קדשך הגדול. אלא לומר¹ משל למלך שיש² לו שרים נכבדים זה גדול מזה. והמתחנן לפניו אומ' רחם עלי בעבור פלוני שאני שלו במצותיך ובעבור פלוני הגדול ממנו העומד לפניך שאני והוא תחת מצותו לעשות רצונך. לכן בשם קדשך הגדול בטחוני ושם זה מדת טובה והיא נמצאת מקדושת השם הגדול ברוך הוא. לכן יתחנן בלי הפסקה רחמי עלינו וישועתו ר"ל הדברים הנמצאים מכל אות ואות מאלפא ביתא כדי שיזכה לברכה הנמצאת³ ממנה. והבא עלינו ברכה ושלום מהרה. מאמר זה חזוק לדברי שבקשתו [א46] להיות זוכה לברכה הזאת. וכבר תידע שברכה ושלם אחד לפי מציאותם מצירוף א"ת ב"ש⁴ והכל פירשתי היטב⁵ בצירוף זאת הכוונה. ושבור עול הגוים מעל צוארנו וכו' מפני שבקשה זו כלה לרחם עלינו כדי לאהבה וליראה שמו הנזכר בתחלת הברכה ולהדבק בו כדי לעובדו באהבה כאשר פירשתי. ולא יתכן היות זה⁶ כראוי עד היותו בארץ הבחירה והשכינה אינה שורה חוץ ממנה בהיות בית המקדש של מעלה כנגדה וכבר פירשתי זה. לכן יתחנן לשבור עול הגוים מעל צוארנו ולהוליכנו לארצנו. ואז נעבוד באהבה וביראה כראוי. כי אל מלך⁷ פועל ישועות אתה וכו'. מאמ' זה דוגמת בקשת חיוב. מפני מה שבתחלה בקש רחמים בעבור [שמו]⁸ ובעבור אבותינו וכל הספור ההוא ועתה אמ' לו שהיכולת בידו ובחר בנו⁹ לעבודתו¹⁰. אם כן מן הדין להושיענו. לכן ושבור עול הגוים מעל צוארנו והוליכנו קוממיות לארצנו כי אל מלך¹¹ פועל ישועו' אתה ובנו בחרת וקרבנתו מלכנו לשמך הגדול להורות לך באהבה וליחדך גם זה

1 מלה נסתר[ת] מלות נסתרות
2 לומר' ותן בלבנו
3 תדע
4 סודו
5 שלט יצר
6 להבין ולהשכיל
7 דאין
8 שאין לו] שלא
9 אני M
10 למצא
11 שלא
12 בוטח

1 om.
2 שהיו
3 הנזכה
4 א"ת ב"ש] ב"ת שיין
5 om.
6 היות זה] זה להיות
7 om.
8 M om.
9 בנו לעיל
10 לעבודת
11 om.

ולכן אמ' חצי הש"ם כמלא' הש"ם [ע' אבן עזרא על שמות ג יג] כדאמ' י"י
 אלהינו י"י אחד. ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. המכוון לעלות
 כמו שפירשנו אינו צריך לומר ברוך שם מפני שגנאי הוא.² לברך מדה
 שלמטה לפניו. אמ' ז"ל למה הרבר דומה לבת מלך שהריחה ציקי
 קדירה. תאמר יש לה גנאי לא תאמ' יש לה צער התחילו עבדיה
 מביאי³ לה בחשאי [פסחים נו א]. לכן תקנו לאמרו בלחש. ומפני שאמרו
 יעקב תקנו לאומרו ומפני שלא אמרו משה יאמ' בלחש והמכוון
 להמשיך חסד מכסא הכבוד יש לומר ברוך שם וכו' כמה⁴ היא קיים
 הכבוד לעולם ועד שבקיימו יתקיים מה שלמטה כאשר פירשנו
 בתחלה והבין זה. ואהבת את י"י וגו' [דברים ו ה] אהבה זו⁵ מה שפירשתי
 באהבת עולם וזה מבואר. את י"י. יש לך לדעת כי לעולם בא הכתו'
 שלם בלי תוספת ובלי גרעון ובמקום מדה אחת לא יזכיר שתי'
 ובמקו' שתיים לא ישים אחת.⁶ לכן ואהבת את י"י אלהיך כדאמ' י"י
 אלהים וכתיתבו כך אדנ"י יהו"ה⁷ וזה מבואר. בכל לבבך. בשני יצרך
 ביצר טוב וביצר רע שכל אדם יש לו כח ממונה עליו מלמעלה
 ונקראים בדברי חז"ל שני מלאכי המלוים לו לאדם [שבת קט ט]. ובענין
 ותן בלבנו להבין להשכיל פירשתי די למבין. בכל נפשך. כדי להדבק
 מדת הטובה [ב47] למדת רחמי' בכל מאודך בכל ממונו ובכל
 השתדלותו וזה מבואר. והיו הדברים האלא וגו' [דברים ו ה] כדי להכין
 לבו לשמוע מאמרו ולעשות מצותו כדא'⁸ אבותינו נעשה ונשמע [שמות
 כד ז] וכדי להיות יצר הטוב מתגבר על יצר הרע כמו שפיר' על לבבך
 ואז תתפסק⁹ הוזהמה ממנו כדא' ז"ל כשא' ישראל נעשה ונשמע
 פסקה זוהמתם מעליהם [שבת קמ ב; יבמות קג ב; עבודה זרה כב ב]. ושננתם
 לבניך [דברים י ז] כדי לחנכן במצות. ודברת בם וגו' כדכתי' בכל
 דרכיך דעהו [משלי ג ג] וכדי להזכירו בכל מעשיו וישתדל לעשותם
 באמונה ובצדק ובמשפט כדכתיב בטח ב"י ועשה טוב שכן ארץ ודעה

1 ככל
 2 om.
 3 מביאות
 4 כלומ'
 5 om.
 6 אחד
 7 אדנ"י יהו"ה [om].
 8 כמו שארז"ל שאמ'
 9 תפסק

מעניין של מעלה. מאחר שבחרת בנו וקרבתנו לשמך הגדול זו מדה
 טובה להודות לך באהבה. ולא יתכן עשותו עד בואנו לארצנו ולא
 ליחד שמך עד היותנו שם. לכן נאמ' שבור עול הגוים וגו' כדכתי'
 ועלו מושיעי' בהר ציון לשפוט את הר עשיו וגו' [עובדיה א כא] עד ושמו
 אחד. ולכן חתמו ברכה זו מעין מה שאמרתי שהעניין כלו תלוי
 באהבתו אלינו ובבחירה וזה חיוב לרחם עלינו בא"י הבוחר בעמו
 ישראל באהבה. שמע ישראל י"י אלהינו י"י אחד [דברים ו ד]. פסוק זה
 עקר אמונתנו והעניין¹ בו כפי הכוונה. לכן המכוון להדבק² מדת
 הדין ומדת הטובה במדת רחמים היה³ לומר י"י אלהינו י"י אחד. י"י
 אלהינו ביחד. וי"י אחד⁴ ביחד. כדי להורות שי"י אלהינו הוא אחד
 כדכתי' אתה הוראית לדעת כי י"י הוא האלהים [דברים ד כה] וכמוהו
 רבים. והשתי הכוונת האלו אחת⁵ הן. אלא שהאחד עולם בכוונה
 כנגד כסא הכבוד והאחד יורד מהכסא מושך רחמים וחסד במדת הדין
 כדי להיות גזר דינם ברחמי' ומודיע ומורה [א47] שאלהי ישראל
 אדון עלינו והוא אחד לכולנו. וזר אל⁶ יקרב כמו שהיתה כונת בני
 יעקב אבי' ע"ה בעת שאמ' להם הקבצו ושמעו בני יעקב [בראשית מט ב]
 וכשראה יעקב אבי' ע"ה שבניו קבלו עליהם עול מלכו' אלהי אברהם
 יצחק ויעקב ע"ה⁷ נתן הודאה ושבת ואמ' ברוך שם כבוד וכו'. אחד
 צריך הקורא לחטוף האל"ף כדי שלא לכוון בנעלם קד"ה וצריך
 להאריך באות ח"ת מפני שהיא רומזת⁸ על החכמה הקדומה כדי
 להתבונן ולחשוב בה. כדאמרן בספר יצירה הבן בחכמה וחכם בבינה
 [ס' יצירה א ד] והדל"ת גם כן יאריך כדי להבין ולהורות ענין המרכבה
 והתולדות וזה מבואר. אחד בגימ' י"ג כנגד י"ג מדות הנאמרות
 בהקב"ה. ולכן נאמ' י"י י"י⁹ אל רחום [שמות לד ו]. כנגד י"י אלהינו י"י
 אחד וזה מבואר. וי"ג הוא חצי הש"ם בן ד' אותיות שעולה¹⁰ לכ"ו

1 והעיקר
 2 om.
 3 היה לו
 4 י"י אלהינו ביחד. וי"י אחד [om].
 5 אחד
 6 לא
 7 om.
 8 רומזת
 9 om.
 10 שהוא עולה

אמונה [תהלים לו ג]. וכשיעשה מעשיו כך בטוח אני שהוא נשמר מכל רע ויחיה מספר ימיו כדכתי' ואת מספר ימיך אמלא [שמות כג כו]. וכתי' צדק צדק תרדוף למען תחיה [דברים טו כ]. כדכתי' לעיל. וקשרתם לאות וגו' [דברים ו ח]. מאמ' זה מורה עניין. התפלין וקשרתם לאות'. זו תפלת היד. והיו לטוטפו² זו תפלת הראש. לכן תקנו הנחת תפלין של יד קודם לתפלת הראש ולחלוץ של ראש קודם משל יד. פי' התפלין עניינו גדול נורא מאד. תפלת הראש מורה על מקום הקדוש וזה טעם קדש לי כל בכר [שמות יג ב]. ולכן נמצא מצידוף אלף תא"ו וגם בא לרמוז על העטרה הנאמרת בכמה מקומות בדברי חז"ל והלא הוא³. דכתי' בעטרה שעטרה לו אמו [שה"ש ג יא]. ותפלת היד מורה על כח מדת הדין הבא מצד שמאל. לכן אמ' ז"ל שהב"ה מניח תפלין. אמ' ר' אבין בר אדא אמ' ר' יצחק. מניין שהב"ה מניח תפלין וכו'. ותני' ר' אליעזר הגדול או' אלו תפלין שבראש [ברכות ו א]. כי ימינך וזרועך ואור פניך [תהלים מד ד] מכריע בגודל זרעך. אף זרועי תמצאנו. עורי עורי לבשי עוז זרועי יי' [ישעיה נא ט]. טעם התפלין קדש לי כל בכר המתפאר מהמשכת השפע המקובל מצד המושך נקרא מניח תפילין. ותפילין בקו היושר שהוא האמצעי הוא ענין המשכת החכמה. שניה היא הבינה הולכת בחכמה כדי להתבונן ביציאת מצרים. ראשית שניה ענין בינה. שלישית שמע הוא אהבת חסד רביעית והיא מדת הדין הקשה. וזהו מניח תפלין לפי קבלתו מן הכל. [א48] הספירה החמישית הנקרא עוז והיא שמאלו של הקב"ה וזהו שאמ' ואין עוז אלא תפלין. ולכך הנחתם ביד שמאלו. וזהו והיה לאות על ידכה [שמות יג טו] שכתו' בה"א כי היא ספירה החמישית על שם מעלה חמישית. וזהו טעם הנחתם במקו' המוח נקרא צרור חיים ואו' צרור המור דודי לי וכו' [שה"ש א ג]. אמ' ליה רב נחמן בר יצחק לר' חייא בתפלין דמארי⁶ עלמא מה כתי' בהו [ברכות ו א]. הכתר שעל הראש שמו ישראל. ומי כעמך כישרא"ל [שמי"ב ז כג]. וכן או' משם רועה אבן ישראל [בראשית מט כ; ר' עזרא בן שלמה, פירוש אגדות, ע' זב-א2]. מה טעם להניח

תפילין [של יד]¹ קודם לתפלת הראש שהראש עיקר לאדם והוא דוגמת שורש האילן ולכן נקרא האדם אילן הפוך. לפי שהשורש למעלה והענפים למטה. הראש דומה ליו"ד של ה'. והמוח ממנו יתפשט בחוט השדרה והקיום ממנו. לכן היה להניח תפלת הראש קודם² לתפלת היד להורות מקום הקודש. אלא שמאל הוא צפון וצפון נסתם מצרופ השם הגדול בו ה"י³ נמצא הה"א קודמת ליו"ד. וברמו זה מניחין תפלת היד קודם⁴ הראש. ולא עוד אלא פנת צפון בראו הקב"ה ולא גמרו ושם מדור למזיקין ויצר הרע מהמזיקין כדא' לעיל כדכתי' חבר הוא לאיש לבעל המשחית [משלי כח כד]. לכן מניחין תפלת היד קודם כדי להתגבר על יצר הרע כאשר פירשתי בוהיו הדברים. ומאחר שנכנע יצר הרע ונקשרו המזיקין נתן לו רשות להתקרב למקום⁵ כדכתי' של נעלך מעל רגלך וגו' [ישעיה ה טו]. ולכן נאמ' מלת וקשרתם והבין זה. ולפי הנראה מתקון זה צריך הקורא שמע כל⁶ אחד ואחד מהשמות בפני עצמו עולה כנגד כסא הכבוד כדי להדבק מדת הדין במדת רחמים. ואז דומה לכהן עושה נשיאות כפים. וכשהוא קורא שתי המלות ביחד היה מחבר תפלת הראש לתפלת היד כאשר ביארתי להמשיך⁷ רחמים וחסד במדת הדין ואז דומה לנביא כשהוא נופל אפים לקבל קול הנבואה. ואז היה לו להניח תפלת הראש קודם לתפלת היד. ויתכן זה למקבל עול מלכות שמים עליו. ואיזה זה הירא שמא יגרום החטא והוא בוטח באלהיו כדכתי' ביעקב הצילני נא מיד אחי [בראשית לב יג] [ב48] והלא כבר הבטיחהו ואמ' הנה אנכי עמך ושמרתך [בראשית כח טו]. היאך היה ירא הלא בטח באלהיו. חס ושלם. אלא היה ירא שם יגרום החטא. ולכן אמ' הצילני נא [בראשית לב יג]. וכלל כוונתו לפי הנראה⁸ על דרך זה מושך רחמי' במדת הדין. ולזה אמ' ברוך שם כבוד וגו' והבין זה שהוא נורא. ובעניין זה אמ' באות טטפת טט נגדפי שתיים פת באפריקי שתיים והעניין אחד הסתכל בו. והיה אם שמוע תשמעו וגו' [דברים כח א] הפרשה הזאת דוגמת מה שאמר

M om. ¹
om. ²
בו הי' [ז] om. ³
קודם תפלת ⁴
om. ⁵
לכל ⁶
om. ⁷
הנראה היתה ⁸

¹ לאות על ירך
² לטוטפות בין עיניך
³ והלא הוא והוא
⁴ om.
⁵ om.
⁶ דמרי

האמור לעיל וזו דבקות הלב בשפע העליון כדכתי' ותנח עליהם הרוח [במדבר יא כז]. ואז תוכל לומר' שהוא רומז' ללב האדם וללב השמים והוא הכבוד כמה דפרישית לעיל. וכל מה שתקנו בו ז"ל מהכריתות² והחוליות להם סודות נסתרים תידעם אם יחנך השם ועקר³ במספרם ולולי האדיכות הייתי מודיע רמז. פתיל תכלת מורה על סודו לפי שהוא כעין הרקיע. ספר הבהיר. מאי טעמ' אנו מטילין תכלת בציצית ומאי טעמ' ל"ב חוטיין. משל למלך שהיה לו גן נאה ולו ל"ב נתיבות. ושם שומר עליהם והודיעו לבדו אותן הנתיבות וכו'. ומאי טעמ' דתכלת. אמ' שומר שמא יאמרו שומרים אלה הגן שלי. נתן להם סימן ואמ' ראו זה הסמן למלך שהוא שלו הגן הזה ואלה הנתיבות הוא תקנם ואינם שלי. והנה חותמו משם למלך⁴ ובתו וכו' [ס' הבהיר צב-ג]. אמ' ר' מאיר מה נשתנה תכלת מכל מיני צבועי' מפני שהתכלת דומה לים וים דומה לרקיע ורקיע לכסא הכבוד שנא' ויראו את אלהי ישראל וגו' [שמות כד י] ואומ' כמעשה אבן ספיר דמות כסא וכו' [יחזקאל א כז; ס' הבהיר צו]. וכן היה הפרכת תכלת שנא' ועשיתה פרוכת תכלת [שמות כו לא] מפני שהעניין אחד וממקור אחד יבואו. ואל עניין אחד רמז⁵ משל למלך שהיה עטרה בראשו ומאהבתו בה עשה כמין זכר⁶ לה בבגדיו כדי לעיין בו בכל עת ואז ישמח בלבו שנא' שמחת עולם על ראשם [ישעיה לה י; נא יא] כדכתי' בעטרה שעטרה לו אמו וגו' [שה"ש ג יא] אמ' ר' יצחק חזרנו על כל המקראות ולא מצינו שעשתה בת שבע עטרה לשלמה בנו. אלא זה אהל מועד שהיה מעוטר בתכלת וארגמן ובתולעת שני. אמ' ר' חנינא שאל [ב49] ר' שמעון בן יוחאי את ר' אלעזר בר' יוסי אמ' ליה איפשר ששמעת מאביך⁷ בעטרה שעטרה לו אמו אמ' לו הן אמ' [ליה משל]⁸ למלך שהיתה לו בת יחידה וכו' [במדבר רבה יב ח; פסיכתא דרב כהנא א ה] ועיקר עניין זה נמצא מצרוף האותיות שהכל נמצא מהן גם כל מיני צבעים. אל"ף נמצא

1 דומה
2 אין הכריתות
3 ועקרם
4 משם למלך] של מלך
5 רומזים
6 חבר
7 מאביך מהו
8 לו M

דוד עמו אנכי בצרה [תהלים צא טו] מאחר שבטח בו. ואמ' כי אתה י"י מחסי [תהלים צא ט] וכמוהו רבים כאשר פירשו' בברכת אהבת עולם בבוטח והנשמר. ואם לא תשמעו [ויקרא כו יד]. הפך הדבר כדכתי' השמרו לכם פן יפתה וגו' [דברים יא יז] ועניין זה כולו דבקות במדת הדין והבטחה בו. והוא דבור י"י אלהינו עמנו במדת הדין כדכתי' אם תלכו עמי בקרי [ויקרא כו כא] והבין זה שהוא מבואר. ושמתם את דברי אלה [דברים יא יח]. כפל ההזרה לשמוע ללמוד לעשות². למען ירבו ימיכם וגו' [דברים יא כא] כפל ההבטחה שכאשר הכפיל ההזרה הכפיל ההבטחה. ויאמר י"י אל משה [במדבר טו לז] הפרשה כולה מצות ציצית ומצוה³ לזכירה והזכירה למעשה שנ' והיה לכם לציצית וראיתם אותם וזכרתם את כל מצות י"י ועשיתם אותם [במדבר טו לו]. כפי הראוי והמצוה להתעטף האדם בטלת מצויצית⁴ כל היום או בדבר שיש⁵ לו ציצית כדי לראות בכל עת. ועל ידי הראייה יבא לזכירה ועל ידי הזכירה יבא למעשה. נמצא כך כל היום עושה מצות ומתרחם מן העבירות והלילה מתנהג כפי הרגיל היום נמצא כך זוכה לקבל עול מלכות שמים. ויתכן בהנהגה זו לשמוע בת קול כי כן דבר המלך ורתו להיות לפני כל צדיק וצדיק⁷ כאשר ישא איש את בנו [דברים א לא] והשומע ישמע והחדל יחדל. ולפעמ' ראינו מי שזכה במדרגה זו. והכל לפי הכוונה והמעשה והסיוע. ולפניו שנינו אגרתנו זו וסמך ידו עלינו.

פירוש ציצית סודו נסתר נעלם מאד ורומז הוא לעניינים [א49] עתיקים והעיקר בו התכלת ומספר החוטיין והכריתות והחוליות החוטיין ל"ב כנגד ל"ב נתיבות⁸ פלאות חכמה וכנגד לב האדם. וזו נחלת החכמים כדכתי' כבוד חכמים ינחלו [משלי ג לה]. וכבר פירשתי בצירוף⁹ באל"ף¹⁰ למ"ד שכבוד ולב אחד בגימ' וסודו פירשתי שם. לכן כל המתעטף בטלת מצויצית ולו לב שומע ינחל הכבוד והעניין

1 אפר'
2 מעשות
3 ומצות
4 האדם בטלת מצויצית] בציצית
5 שהיה
6 בו
7 om.
8 om.
9 בפי'
10 אל"ף

ממנו אור כאשר¹ פירשתי. ב"ת נמצא ממנו² צבע שחור³ שהוא דומה לחושך. ולכן נאמ' יוצר אור ובורא חושך וישעה מה זן כמו דאמ' אל"ף ב"ת. ולכן כל הצבעים משתנים אליו והוא לא ישתנה לאחד מהם. גימ"ל נמצא ממנו תכלת והוא צבע נורא מאד דומה לשמים ולכסא הכבוד כמו דאמ' לעיל. ולכן נתן באהל מועד ובציצית והבין זה שהוא מבואר. וכן שאר האותיות שדי לי בעניין הוה. לכן אל"ף ב"ת גימ"ל. אמת ויציב וגו'. מאמר זה קיום שטר עלינו לעשות מצותיו ולקבל עול מלכותו עלינו כמו דפרי' לעיל בפרשת שמע. והוא דוגמת עניה או תשובה⁴ לפרשת אם שמוע תשמע כמו שאמ' אבותינו נעשה ונשמע [שמות כד ז]. אמת⁵ אלהי עולם מלכנו וגו' בתחלת יוצר בקש המתפלל רחמים מאלהי עולם כדא' אלהי עולם וכו' וענין זה מפורש הוא. ועד עתה השתדלו לבארו לכן מאחר שנתקיים שטר דינא עלינו לעשות מצותיו ולשמע מה יצוה. באנו עכשיו להאמין בו. ר"ל לבטוח בו שכבר בארנו שהבוטח מאמין וכת' וירא ישראל את הירד הגדולה וגו'. ויאמינו ב"י וגו' [שמות יד לא] אמנה זו הבטחה הא כיצד⁶ שעד מקום זה לא האמינו ישראל שהיכולת בידו להושיעם. ואמרו המבלי אין קברים וגו' [שמות יד יא]. ומאחר שראו עניין גדול כזה שנא' וירא ישראל [שמות יד לא] האמינו שהיכולת בידו להושיעם ולעשות להם ניסים ונפלאות על ידי משה כדכת' ויאמינו ב"י ובמשה עבדו [שמות יד לא] ר"ל בטוח ב"י ובמאמר משה עבדו במצותו כדמפרש כדכת' ויאמינו ב"י ובמשה עבדו⁷ כדכת' ישראל בטח ב"י עורם ומגינם הוא [תהלים קטו ט]. עתה אנו אומ'⁸ אמת אלהי עולם מלכנו. אמת במקום זה כמין⁹ קנין לשטר. צור יעקב. [כבר]¹⁰ ביארנו בפסוק שמע שכוונת יעקב להמשיך הרחמים במירת הדין. ולענין זה אמרנו¹¹ [א50] צור

1 כמו
2 om.
3 שחור מפני
4 או תשובה] om.
5 אמת היא
6 הא כיצד] הרי צד
7 כדמפרש כדכת' ויאמינו ב"י ובמשה עבדו] om.
8 om.
9 כבון
10 M om.
11 אמרנו מלכנו

יעקב מגן ישענו¹. ומה טעם צור יעקב. והלא הוא אלהי אברהם יצחק ויעקב. אלא מפני שהכוונה נכרת ממנו ודי למבין. הוא קיים ושמו קיים. הוא קיים מפני שמדת רחמים תחיה ותתקיים המדות האחרות נקרא כל אחד ואחד² מהם חי וקיים. משל למלך שיש³ לו מטרוניתא מגדלת הבני' ואישה נקרא ביניהם⁴ מטרון. וכל בני הבית נושאים פניהם להם וחולקים להם כבוד. אמר' להם מטרו' כל זמן שארני המלך חי וקיים. אתם חיים וקיימים. לכן נאמ' חי וקיים כתו' לעיל. ושמו קיים כבר פירשתי. שכל שם לאיזהו שמו. ומאחר שקבלנו עלינו⁵ עול מלכותו באמרנו. אמת אלהי עולם מלכנו ונתברר שהוא קיים. אכן שמו קיים. וזה מבואר במה⁶ שאמרנו לעיל. מאי טעמא כי שמי בקרבנו [שמות כג כא] משל למלך ששלח שלוחו למקום מלכותו וכתבו בידו לעשות מצותו להאמין בדבריו והיינו דכתי' הנה אנכי שולח מלאך [שמות כג כג] נתחייבו אנשי המקו' ההוא לשמוע דברו הה"ד השמר מפניו ושמע בקולו אל תמר בו [שמות כג כא]. לכן מאחר שאנו מודים שהוא אלהינו ומלכנו ומקבלין עול מלכותו עלינו לעשות מצותו נתחייב⁷ לעשות מצות שלוחו הממונה עלינו כדאמ' שלוחו של אדם כמותו [מ' ברכות ה ה]. הנה זה המלאך ששולח לפנינו ושם⁸ אלהי עולם בקרבנו וקבלנו עלינו לעשות מצותו כמאמר רבו. ושמע בקולו אל תמר בו. לכן הוא קיים ואמונתו קיימת. ר"ל אמונתו בו קיימת שמלת אמונתו מורה שהוא מאמין חס ושלום⁹ לזולתו¹⁰. לכן אמונתנו קיימת בלבנו. ולכן תקנו בערבית אמת ואמונה כל זאת קיים כלומ' האמת והאמונה שאמרנו בבקר. הרי אנו¹¹ עדיין עומדין ומחזקי¹² ומודי' בעניין ההוא. ואו' כי הוא י"י אלהינו ואין זולתו. כאמרנו

1 ישענו לדור ודור
2 om.
3 שהיתה
4 om.
5 om.
6 כמו
7 נתחייבנו
8 ששולח לפנינו ושם] השולח אלינו בשם ושם
9 חס ושלום] om.
10 לזולתו חס וחלילה
11 הרי אנו] הרינו
12 om.

בבוקר ואין לנו¹ עוד אלהים וזולתך סלה. ודבריו חיים וקיימי וגו'
לעד ולעולמי עולמים. עולמי מאמ' זה חזוק למה שאמרתי למעלה
שכמו שקבלנו עלינו עול אלהי עולם כך אנו מקבלים דבריו על ידי
מלאך זה ששולח² לפנינו. ומלאך זה ששולח³ המלאך [ב50]
הגואל אותי מכל רע [בראשית מח טו]. והוא מה שנגלה למשה⁴ בסנה
שנא' וירא אליו מלאך יי' וגו' [שופטים ו יב] והוא שנגלה לכל הנביאים
בכל מקום שנא' בו מלאך ולכן ועברתי בארץ מצרים [שמות יב יב]. אני
ולא מלאך [הגדה של פסח]. והטעם הבטחתו ליעקב לעלותו ממצרים
כדכתי' אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך [בראשית מד ד]. ומה טעם
ודבריו חיים והלא די קיימי נאמני' ונחמדי'. [אלא]⁵ ר"ל דבריו⁶
הנאצלים ממקור החיים והקיום והוא הספירה הראשונה כדמפרש⁷
לעיל. ולא עוד אלא שהם מורים דרך החיים שנא' עץ חיים היא
למחזיקי' בה [משלי ג יח]. והלא מאמ' זה נאמ'⁸ על התורה. אלא מפני
שעל יד מלאך זה נגלה הקב"ה למשה בסנה ועניין הוא סבה למתן
תורה. ולכן ודבריו קיימים⁹ מושך חס"ד ליודעיו וצדקתו לבני בנים
כשהארם מכיר מלאך זה ויקבל עליו שלוחו ויאמין עליו שלוחו
ויאמין בדבריו יצילהו מכל רע וישמרהו ויעשה עמו צדקה וחסד¹⁰.
ודבר זה ברור ידוע ומפורש בין הצדיקי' ואם יחנך ה' תדע סוד זה.
ולעניין זה אמ' המלאך הגואל אותי מכל רע [בראשית מח טו]. ומה טעם
מושך חסד ולא היה לו¹¹ לומר עושה חסד הלא הוא מה שאמרתי
לעיל¹² שכל האו' בפסוק¹³ שתי מדות¹⁴ ביחד הוא ממשיך רחמי'
וכבר פירש' שרחמי'ם וחס"ד מדה אחת. ויורה שעל ידי מלאך זה

יבוא החסד ליודעיו. וגם כן פירש' שכל אחד ואחד מהסבות הראשונות
ישפיע לאשר תחתיו עד הגיעו אלינו. לכן מושך חסד ליודעיו ממש
ולבני בניהם. וכשידע האדם שם זה יבא החסד על ידו כדכתי' כי ידע
שמי יקראני ואענהו עמו אנכי בצרה וגו' [תהלים צא יד-טו] וזה מבואר.
על אבותינו ועלינו וגו' עד [חוק נתן]¹ ולא יעבור. עניין זה דבק עם
שלמעלה ממנו להודיע שדברו היה טוב וקיים על אבותינו וגם כן
עלינו ועל כל זרע ישראל. והוא כגון מענה למאמ' ולא אתכם לבדכם
אנכי כורת את הברית הזאת כי את אשר ישנו פה עמנו² לומר ועל
כל דורות וזרע ישראל עבדיך וכו' חוק [נתן]³ ולא יעבור חוק זה נתן
לישראל והם קבלוהו באמת ובאמונה כדאמ' לעיל. אמת אלהי עולם
מלכנו ואמונתו לעד⁴ קיימת [א51] והוא מושך אלינו רחמי'. והחסד
והטובה בא עלינו על ידו. וזה כפל ספור לחזק השטר וההתקבלות
ונודה לשם זה שהוא מלאך ממונה עלינו ועל אבותינו לשמדם בדרך
ולהביאם אל הארץ כדכתי' לשמרך בדרך ולהביאך וגו'⁵ [שמות כג כ].
אמת שאתה הוא יי' אלהינו וכו' עד ואין לנו עוד אלהים וזולתך סלה.
מאמ' זה מורה איך⁶ אנו מודים לאלהי ישראל שהוא אלהינו ואלהי
אבותינו מלכנו ומלכם גואלנו וגואלם צורם וצורנו ושמו והוא
המלאך הנזכר פדנו והצילנו. ואין לנו אלהים⁷ וזולתך. כפל דבר
למלות פסוק שמע ולקריאת⁸ שתי מלות ביחד. והוא כגון מענה
למאמ' לא יהיה לך אלהים אחרים [שמות כ ג] והבין זה. ובמלת צורנו
ישעו רבים עד למאד באומרים יוצרנו ואז יגידו טפשים והבין זה שכבר
בארתי. בברכות ערבית תקנו הודאה כמין זו כאשר אמרתי על אמת
ואמונה. ואחר ההודאה⁹ התחיל לספר¹⁰ החסד והרחמי' שעשה עמנו.
ואמ' הפודנו מיד מלכי' וכו' עד ראו בני' את גבורתו. והוא כגון וירא
ישראל את היד הגדולה כמו שפי' למעלה. ומאחר שראו את גבורתו

1 om.
2 השולח
3 יעקב אבינו ע"ה
4 למשה רבי' ע"ה
5 אל M
6 דבריך
7 כמה דאמ'
8 om.
9 חיים
10 om.
11 om.
12 למעלה
13 בפסוק שמע
14 מלות

1 חק M
2 אנכי כורת את הברית הזאת כי את אשר ישנו פה עמנו] לכן תקנו
3 M om.
4 ואמונתו
5 ולהביאם אל הארץ כדכתי' לשמרך בדרך ולהביאך וגו'. om.
6 איך אמר
7 אלהים עוד
8 ולקרות
9 הודאה הוא
10 מספר

שבחו והודו¹ לשם זה. והוא המלאך השלוח לפניהם כדכתי' ויסע מלאך האלהים (שמות יד יט). וכל הדבר הגדול ההוא הנעשה על יד המלאך הזה כמה דפרישי' בפרשה ההיא. ואחר הודאה זו קבלו עליהם מלכו² אלהי ישראל שמלאך זה שמו כמו² שאמרתי לעיל. ואמרו שירה בשמחה רבה לאלהי ישראל כדאמ' משה ובני ישראל לך ענו שירה וכו'. לכן נמצא ענין זה כמין הודאה למה³ שקבלנו בבוקר. ואז נתן רשות לבקש רחמי'. ותקנו לומ' השכיבנו וכל הבקשה ההיא. ומפני שהמזיקין שולטין בלילה יותר מביום⁴ תקנו לומ' שבור שטן מלפנינו עד סוף הברכה. מה טעם השלטת המזיקי' בלילה יותר⁵. משל למלך ששם⁶ שומרי' בעיר. ועל כולם הגדיל שנים. והאחד גדול מחברו אמ' הגדול אני. אדוני המלך. יש לי יכולת לשמור יחידי ביום וחברי הקטן ממני. עם שאר השומרי'. ישמרו בלילה. וכולם נושאים פני הגדול וחולקי' לו כבוד. והקטן עשה עם שאר⁷ השומרי' חבורה ומשא [ב51] ומת⁸ ונמצא נקל בעניהם ואין חולקין לו כבוד כל כך. וכל אחד ואחד מהם יש לו צבא רבה. מהם טובים מהם רעיו. והטובים עושים מלאכתם בצדק ובמשפט. והרעיו' עושי' ברעה הה"ד צדק ילין בה ועתה מרצחי' [ישעיה א כא]. ולכן אמ' חז"ל הלך אחד ב"ד יפה [פנהרדיו לב ג] כתי' לעיל כדי להדבק לעולם במקו' הצדק⁹ ולהתרחק מעושי עולה כדכתי' מכל משמר נצור לבך [משלי ד כג]. כלו' מכל משמר רע נצור לבך. וכשהרעיו' שולטי' יזיקו לבני האדם מפני ששומר זה הממונה עליהם בלילה נקל לפניהם ובידיעת רז"ל ענין זה ברור. ותקנו להתחנן לי"י אלהינו לשומרנו בלילה. ומשל¹⁰ זה אמת¹¹ בצמצום בלי רמז. כך הוא בעולם שמכל אות ואות מהאלפא ביתא הקטנה נמצאים אלו ואלו וענין זה גדול מאד. ורבי' תעו אחריהם

ועושי' פעולתם. והלא הוא דכתי' לא יזכרו עור¹ לשערים [ויקרא יז ז]. וזוכח לאלהים יחרם וגו' [שמות כב יט] והבין זה². עזרת אבותינו אתה הוא מעולם וכו'. ספור זה הודאה ושבח לי"י³ כמו דפרישי' לעיל. ברום עולם מושכך וכו' מאמ' זה ירמוז לשפע הנאצל [ממנה]⁴ נגד בני אדם מרום עולם ממקום מושבו ומשם ישפוט תבל בצדק כדכתי' ישפוט תבל בצדק וגו' [תהלים ט ט]. וכמאמ' צדקתך כהררי אל משפטריך תהום רבה [תהלים לו ז]. ועניין זה כולו אחד שים לבך והבין. אמת אשרי איש שישמע למצותיך וגו' הודאה זו מורה שתורתו ומצותו ודברו טובי' כמ' דאמ' לעיל והה"ד תורת י"י תמימה וגו' [תהלים יט ח]. אמת אתה הוא אדון לעמך. הודאה זו בכל⁵ דבר למה שזוכר למעלה. אמת אתה הוא ראשון ואמת ממזרים וכו' עד עוזר דלים וגו'. מאמר זה כלו שבח והודאה בספור הנפלאות שעשה עמנו. העונה לעמו בעת שועם אליו. מאמ' זה מורה⁶ שהוא עונה ומרחם כדכתי' והיה אם צעק תצעק אלי ושמעתי כי חנון אני [שמות כב כז]. ורבי' מורים על ענין זה⁷. תהלה לאל עליון גואלם וגו'. מאמ' זה כנגד אל עליון שהוא השם הגדול כדפרישי' לעיל. שכבר אמרנו⁸ שממנו נוטל האדם רשות ובו יסיים להודיע שהוא ראשון והוא אחרון ושים לבבך [א52] והתבונן איך עד⁹ עתה דבר עם אלהי עולם פה אל פה פני' בפנים כמדבר לחברו. ועתה אמ' תהלה לאל עליון¹⁰ כמדבר נסתר והבין זה. משה ובני ישראל וגו' מאחר שנתן תהלה לאל עליון חזר מדבר עם אלהי עולם כבתחלה. ר"ל כמדבר לנמצא. ואמ' משה ובני ישראל לך ענו שירה בשמחה רבה. שירה זו היא¹¹ הנאמרת בתורה שנ' אז ישיר משה ובני ישראל [שמות טו א]. ובמלת נאד"ר בקד"ש ונאד"ר בכח האריכו בו בעלי הקבלה נר' עזרא בן שלמה. פירוש

1 והודו לשמו
2 כשם
3 כמו
4 דבר גדול ממה שהם שולטים ביום
5 יותר מהיום
6 שמינה
7 om.
8 om.
9 הצדק לר' הצדק
10 ומאמר
11 אמר

1 עור את זבחים
2 והבין זה] והמבין יבין
3 לי"י אלהינו
4 M om.
5 לכל
6 עונה
7 זה בתורה
8 ביארנו
9 om.
10 עליון גואלם
11 om.

דברים אחרים זולתי מה שכוון¹ בראשונה ק"ו לספר בדברי הוי"א או כיוצא מהם³ מדברי צורכי⁴ אדם. י"י שפתי תפתח [תהלים נא יז] מאמר זה בנוטל רשות לדבר. ויש אומ' שהוא הפסקה וי"א שהוא כמין גאולה אריכתא. מה נאה תיקון תקנו באוחילה לאל אחלה פניו. ובמה חלה² פניו. שאל ממנו מענה לשון כדי להיות זוכה לשיר עוזו בקהל רב ולרנן במפעליו. ואמ' הנני מוכן לקבל ענין⁶ הוא שלא יתכן להיות⁷ לאדם מענה לשון בלי הכנה. והכתי' לאדם מערכי לב ומי"י מענה לשון [משלי טו א] ר"ל כשהאדם יכין לבו לקבל העניין הנורא ההוא. אז מי"י מענה לשון⁸ הה"ד ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם [שמות כה ה] כפל דבר י"י שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך [תהלים נא יז]. בא"י אלהינו ואלהי אבותינו וכו' ברכה זו לשם הגדול והוא מה שנא' האל הגדול הגבור והנורא אל עליון גומל חסדים טובים. הוא יתברך וית' גומל חסד שמדת החס"ד ממנו כתי' לעיל. קונה הכל כמו בורא הכל. ואמ' מלאה הארץ קנייך [תהלים קד כד]. זוכר חסדי אבות באבות⁹ על כל פני עובדי' מאהבה כמ' דפרישי' לעיל. וכוונתם באל עליון ככוונת האו' ברוך אברם לאל עליון [בראשית יד יט]. ולכן נאמר במשה¹⁰ וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב באל שדי ושמי י"י לא נודעתי להם [שמות ג] כתי' לעיל. ומביא גואל לבני בניהם וכו' בקשה זו לתת רשות למדת דיננו לריב את ריבנו ולגאול אותנו ולהצילנו מכל רע כמה דכתי' בגאולה שהענייני' באים מסבת אותיות האלפ"א בית"א הקטנה. למען שמו באהבה וגו'. בקשה זו כמין מה שזכרנו באהבת עולם כאו' אבינו מלכנו בעבור שמך הגדול ובעבור אבותינו שבטחו בך. וירמוז ששם זה מלך עוזר ומושיע ומגן¹¹ בא"י מגן אברהם. אתה גבור לעולם י"י. אל עליון בארנו שהוא הספירה הראשונה והוא חי העולמי' ולכן תקנו ברכו' אלו י"ח והוא רוח אלהים חיים. ונמצא

- 1 שנתכוון
- 2 הבאי
- 3 בהם
- 4 צורכי בני
- 5 אחלה
- 6 והענין
- 7 om.
- 8 ר"ל כשהאדם יכין לבו לקבל העניין הנורא ההוא. או מי"י מענה לשון [om.
- 9 האבות
- 10 למשה
- 11 om.

אגדות. ע' [בס] ואין זה מקומו¹. ואם יחנך י"י תבינהו. שירה חדשה שיבחו גאולי' עד לעולם ועד וכו'. שמו של מדת דיננו הוא המלאך השליח כאשר זכרתי² למעלה ומפני שעל ירו נעשה באותה שעה שליחות הרבה כאשר רמזתי למעלה. מין הדין לשבחו. איך הכל יחד הודו והמליכו ליי' אלהי ישראל כאשר אמרנו לעיל³ במקומו רבו'. לכן גואלנו י"י צבאות שמו קדש ישראל בא"י וכו' סוד י"י צבאות פרשתי בסדר האלפא ביתא קטנה. ושמו הוא המלאך ההולך לפני מחנה ישראל ונקרא קדש כי ממקום קדש המצאו. לכן נקרא קדש ישראל הה"ד בקרבך קדש [ישעיה יב ז]. כתי' לעיל וחתמת ברכה זו מעין הברכה. וספור הענייני'⁴ ומעשהו ותקפו וגברתו לכן בא"י גאל ישראל. ת"ר בפרק תפלת השחר כשחלה ר' אליעזר נכנסו תלמידיו לבקרו אמרו לו תלמידיו למדנו אורחו' חיי' אמר להם. הזהרו בכבוד חבריכם וכשאתם מתפללים דעו לפני מי אתם עומדים. ובדבר זה תכנסו⁵ לחיי עולם הבא [ברכות כה ג]. וכן הוא אומ' אתה שלמה בני דע את אלהי אביך ועובדהו [יהיא כה ט] כי מי שאינו יודע איך ידע לעובדו.

פי' י"ח ברכות. יש לך להבין במה שכתבתי בברכו' שמע איך התחיל המתפלל בשם הגדול. וזה⁶ מושך רחמי' ושפע עד הגיעו למדת דינם של ישראל. ובסוף הברכו' [חזר] עולה בכוונה עד מקום הוא⁸ כאשר פירשתי במאמ' תהלה לאל⁹. וזו¹⁰ כמכניס שתי פתחי' דכתי' בברוך שאמר. ואע"פ שחזר כמדבר עם מדת דיננו לשלם עניין הגאולה היה ולתת לו¹¹ הודאה לפני לפניו. ולכן צוו שלא לפסוק בין גאולה לתפלה. שמאחר שנכנס האדם לפני לפניו¹² גנאי [בס2] הוא לספר

- 1 ואין זה מקומו] om.
- 2 זכר
- 3 למעלה
- 4 הענין
- 5 תזכו
- 6 ויהא
- 7 יאר M
- 8 שהוא
- 9 om.
- 10 מה
- 11 om.
- 12 ולכן צוו שלא לפסוק בין גאולה לתפלה. שמאחר שנכנס האדם לפני לפניו] om.

לעיל¹ אמר' נקדש את שמך בעולמך כשם² שמקדישין אותו וגו'
ועתה נאמ' שלעומת המקדשי' אותו אנו משבחי' ואו' ברוך כבוד יי'
ממקומו [יחזקאל ג יב] מעין האופני' וחיות הקדש כמה דפר' במקומו די
למבין. וברכה זו למדת הטובה שהיא כבודו של אל ברוך כמה דפר'
לעיל. ובדברי קדשך כתו' לאמ' ימלוך יי' וגו' ירמוז למדת דינם של
ישראל והוא השוכן בציון שימלוך עלינו לדור ודור³ כדאמ' אמת
[ב53] אלהי עולם מלכנו: פי' הללויה כתי' לעיל. בקדושה זו קדש
המתפלל מעלה ומטה וצאתו משני הפתחי' מעין הג' פסיעו' שהוא
עושה אחר התפלה. ומן הראוי שלא לרבר ושלל לזו ממקומו ושלא
לחשוב מחשבות זולתי מכוון במה שהיה בתחלה⁴ עת⁵ התפלה עד
שומעו מהשליח⁶ הקדושה. שקדושה זו היה לו לאמת⁷ עת התפלה.
אלא שאיך יחיד רשאי לאומרה ויש לו לכוון כמו שהיה במקו' הוא
בעת התפלה. ובצאתו משני פתחי' אלו התחיל מבקש ממדת הדין
צרכיו שכבר אמר' שלעולם דברי צורכי הגוף. וענייני ההרכבות
נמצאות מאותיות האלפא ביתא הקטנה. ומכאן ואילך הוא כנגד
ההרכבו'. מדת הדין נתמנה ליפרע מן העברות ולשלם לאיש⁸ כפי
מעשיו בין טובים ובין רעיו' בין באונס בין בשגגה בין במזיד הכל לפי
המעשה. ולכל אחד ואחד יש לו קרבן ידוע וגם לדברים אחרי' כגון
נדר או נדרה ושאר ענייני' הנזכרי' בקרבנו'. וכלם היו להפך מדת
הדין למדת רחמי'. ר"ל להיות מדת⁹ דיננו מאתו ברחמי' שלכך נקרא
אל רחום וחנון ואו' והיה כי יצעק אלי ושמעתי וכו' [שמות כב כו]. ספר
הבהיר ישב ר' רחמאי ודרש מאי שנים עשר שבטי יה. אלא מלמד
ששני' עשר שבטי' להק"ה ומאי ניהו משל למלך שהיה לו מעין¹⁰ נאה
וכו'. עד הדין נקודה אתיא דרך הצנורות להדין¹¹ אתיא על ידיה

1 למעלה
2 כמו
3 לדור ודור] לעולם ועד
4 מתחילה
5 עד
6 מהשליח צבור
7 לאמרה
8 לאדם
9 גזר
10 מעין
11 על הדין

מספירה זו הספירה השני' והיא רוח מרוח. ומקום זה נשמות הצדיקי'
פורחו' פיר' לעיל. לכן נאמ' בו מחיה מתי'. ומספירה זו² השני'
נמצא ספירה שלישי' והיא מיס³ מרוח לכן נאמ' בברכה זו משיב
הרוח ומוריד [א53] הגשם או טל לפי העניין. אמ' ר' יהודה⁴ בן לוי
כל דבור שיצא מפי הקב"ה יצאה נשמתן של ישראל וכו' [שבת פח ב]
כתי' לעיל. לכן בא"י מחיה המת'. אתה קדש ושמך קדש וגו' בעומרו
המתפלל לפני לפני' בפתח השני ממשיך רחמי' ממעלה למטה היה לו
לספר בקדושתו ובקדושת שמו וכל הנמצא ממנו קדש כמו שהוא חי
שהמעין אחד. וכבר זכרתי שבכל הנבראים ממה שבנמצא הראשון
זולתי הבא מצד ההרכבה ותוספת המדרגות בירידה שכל המוסיף
גורע. וזהו בקרבך קדש. וקדושים בכל יום יהללך סלה. כבר פרשתי
בבורא קדושי' איך שמו יוצר משרתים. ונא' כלם קדשים [במדבר טו ג].
וכן פנות צבאות קדושים. לכן וקדושים בכל יום יהללך סלה. תקנו
לומ' קדושה בתוך עדה קדושה. ר"ל בתוך י' אנשים כנגד י' ספירות.
ומפני שהקדושה הנאמרת בברכו' שמע הוא ספור צבא השמי'
נתחייבנו אנו לומ' גם כן קדושה להדבק עם מה שלמעלה ממנו.
נקדש⁵ שמך בעולם וכו'. מאמ' זה מעין ישתבח שמך הנאמר לעיל.
והוא לנעלם ק"ה כמ' דפרשי' במקומו. ויש אומ' נקדישך ונעריצך
כנועם שיח וכו' מאמ' זה לשם הגדול ית' וית' ואז הוא כמדבר
בנמצא לנוכח⁶. והנכון הראשון לפי שהוא נסתר ונהדר ונעלה והמבין
יבין. וקרא זה אל זה ואמ'. מאמ' זה מעין נותנין רשות זה לזה כמו
דפרשי' לעיל. קק"ק יי' צבאו' וגו' נישעיהו ג. מאמ' זה איך אנו
מקדישין אותו במדת רחמים וחסד ובמדת הטובה⁷ ובמדת הדין. ועל
ידה ותמלא הארץ כבודו⁸ כדאמ' יי' צבאות מלא הארץ כבודו נישעיהו
ג. לעומתם משבחי' ואומ' וגו'. מאמ' זה מעין והאופני'. וכן הוא כי

1 כמה דפרישי'
2 om.
3 om.
4 יהושע
5 נקדש את
6 om.
7 ובמדת הטובה]. om.
8 מהכבוד
9 והאופנים וחיות הקדש

שזכה לעניין זה. ובאו לו שני מלאכי' והגידו לו עתידות. וראיתי
 לזמן קרוב מה שהגידו. וי"י העלי' ממני [מליב ד כוז]. לכן אומ' שהזוכה
 בידיעת צרוף זה והשמו' הנמצאי' ממנו יוכל לעשות ענייני' ויידע
 עתידות כפי הסיוע. והא כתי' על דניאל¹ וראיתי אני דניאל את
 המראה והאנשי' אשר היו עמדי לא ראו [דניאל י יז]. ואמ' רז'ל מאן
 אינון אנשים אמ' ר' יהודה זה חגי. זכריה. מלאכי. וכי מאחר דלא
 חזו². מאי טעמא וכו' [מגילה ג א; סנהדרין צג ב-צד א]. ואל יקשה בעיניך
 דבר זה ואל תרחיקהו מדעתך כי אתה יודע שבשמוש תלים הביאו
 ענייני' רבים כאלו והוציאו מכל מזמור שם בחלוף אותיות. וחלוף
 הוא הוא הצרוף הזה שלא יתכן להם להורות עגול כאשר פירשתי.
 ואמ' חלוף אותיו' באלפא ביתא שכל תנועה ותנועה היא אלפא ביתא
 בפני עצמה. לכן היודע שמות אלו בהזכירם בברכו' אלו יוכל לעשו'
 פעולות כדי שיזכיר בכל ברכה וברכה השם³ הממונה על העניין
 ההוא. ולולי האריכות הייתי מזכיר בכל אחד ואחד⁴ מהן שמו⁵. וצריך
 להיות המעשה בטהרה בנקיות בקדושה ביראה ברמת ומכוון בעניין
 ויזכיר אותו בלחש בשפה ברורה במילות שלמו' בנחת. וגם בהשכיבנו
 תוכל לשאול כמין שאלת חלום ויגיד לך שאלתך על כל פנים. לכן
 היודע השם הראוי לכל דבר ודבר יוכל לבקש צרכיו בברכו' אלו
 כאשר תהיה מעין שאלתו כמין חכמה ודעת בחונן הדעת ותשובה
 בהשכיבנו וכן בכל אחד ואחד מהן⁶. וגם היכולת בידו כפי הסיוע
 לומ' בשמע קולנו⁷ ענייני' רבי'. ואם יזכיר השם⁸ הראוי לעניין
 כאשר תנתן לו [ב54] על כל פני' שאלתו אנכי אערבנו [בראשית מג ט].
 ואפשר שלא יזון ממקומו בעוד שאלתו עמו. ובאמת דע לך כי לכן
 נתכוונו ז"ל בתקונם נפילת אפים אחר התפלה. ובנפילת אפי' זו ב'
 ענייני' נאים. האחד דרך ענוה שלא להסתכל פני אלהים וכן כתי'
 ויסתר [משן]⁹ פניו וכו' [שמות ג ז] וכנגד מדה זו נתנה מדת השגת

¹ על דניאל[דניאל
 om.
² om.
³ om.
⁴ אחד ואחד[אחת ואחת
⁵ שם
⁶ אחד ואחד מהם[אחת
⁷ תפלה
⁸ om.
⁹ M om.

דריה הקרבן ומיד יורד¹ כדכתי' ריח ניחוח לי"י [ויקרא א ט] שיוורד י"י
 לי"י ה"ד שמע ישראל י"י אלהינו י"י אחד [דברים ו ה; ט' הבהיר קיג-קטז].
 ר"ל מה שאמרנו מתהפך מדה² למדה שכבר פיר' מה ר"ל י"י ובית
 דינו והבין זה. וכתוב בהו ספרא אמ' ר' רחמאי מאי דכתי' וישא
 אהרן את ידיו אל העם ויברכם וירד [ויקרא ט כב]. והוא כבר ירד אלא
 וירד מעשות החטאת והעולה ואחר כך וישא אהרן את ידיו. נשיאות
 זו למה לפי שהקריב³ ונתקרב לפני אביהם שבשמי' כדלעיל⁴ צריך
 אותו שמקריב מקרבן לעליוני' ומיחדו ליחד בכללן אלו וכו' [ס' הבהיר
 קכג]. אמ' ר' יודן בשם ר' סימון. מימיו⁵ לא לן אדם בירושלם ובידו
 עון. הא כיצד תמיד של שחרית⁶ מכפר על העבירו' שנעשו בלילה⁷
 ושל בין הערבים היה⁸ מכפר על עברו' שנעשו ביום. מכל מקום לא⁹
 לן אדם בירושלם ובידו עון ומני' צדק ילין בה [ישעיה א כא; פסיקתא דרב
 כהנא ה כד]. לכן¹⁰ תקנו תפלה במקו' קרבן. וכל המתפלל ומתודה
 שתיים¹¹ ביום כנגד שני תמידין תקבל תפלתו [א54] כקרבן זובח
 ועולה דכתי' ומודה ועוזב ירוחם¹² [משלי כח יג]. והכל לפי הכוונה
 כדאמ' רחמנא לבא בעי. אמ' המחבר אע"פ שהאלפא ביתא כלה שם
 אחד והוא שם בן עשרים ומדת דינם של ישראל אחת היא והמדות
 כולן מקום אחד והכל עניין אחד ולפי תנועת האלפא ביתא הקטנה
 יודמנו¹³ שמו' רבי' כאשר אמרתי בתחלה והמלאכי' השלוחי' לעשו'
 מאמ' הבי"ה רבו מלספור. והם פורחי' באויר מכל צד ומכל פנה ואין
 יכולת לאדם¹⁴ לראותם אלא אם זכה ובא לו בשליחו' כעניין והנה
 שלשה אנשים¹⁵ [בראשית יח ב]. ואני מעיד שהייתי יושב ושונה עם מי

¹ ומיד יורד[ומאי
² ממדה
³ שהקריב קרבן
⁴ כמה דאמינא לעיל
⁵ מעולם
⁶ שחר
⁷ בלילה ותמיד
⁸ om.
⁹ לא היה
¹⁰ לכן
¹¹ שני פעמים
¹² ירוחם ורבים כמוהו
¹³ יודמן
¹⁴ באדם
¹⁵ אנשים נצבים עליו

ואחד ירא ממה שלמעלה ממנו ורבות כאלו אמרו¹ ומהם לא מצאתי במדרש הלשון הזה אלא דומה לו והוא כמזמור [א55] אלי אלי למה עזבתני [ההלים כב ג] ובמדרש תלים. אם אתה עונה לי² מוטב ואם לאו אני קורא ואתה קדוש יושב תהלות ישראל. ואו' אומרה לאל סלעי למה שכחתי [ההלים מג ג] וזהו יהי רצון מלפני. ולא אמ' לפני. ואתנהג עם בני במדת רחמי' [נברכות ו א; ר' עזרא בן שלמה, פירוש אנדות, ע' 33-32].

בראותן³ בדברי החכמי' מלך יושב על כסא דין ועומד מכסא דין ושב בכסא רחמי' וכו' ובעניין זה אמ' ר' ישמעאל פעם {אחת}⁴ נכנסתי לפני לפני להקטיר קטרת וראיתי אכתריאל יה ה' צבאות אמ' לי ישמעאל בני ברכני. אמרתי לפני יהי רצון מלפניך וכו' [נברכות ו א]. ספר הבהיר. שאלו [תלמידיו]⁵ את ר' ברכיה⁶ נרצה דברינו לפניך וכו'. עוד אמ' להם השמיעני חכמתכם פתחו ואמ' בראשית אחד. ורוח מלפני יעטוף ונשמו' אני עשיתי פלג אלהים מלא מים [ס' הבהיר גא].

הבן גם כן מלפני זה ואיך⁷ רמו לשלשה ספירות הראשונ' והמבין יבין והבין זה שהוא מבואר⁸ ממה שקדמנו לעיל. רצה י"י אלהינו עד סוף הברכה. מאמר זה נורא מאד ונכבד מאד כולל המדות כולם כדי להורות שהכל אחד ואין הפרש בעניין כלל. וכבר אמרנו שהשמות כולם שם אחד רק כפי העניין ישתנה המעשה כמין צרוף. והצורו' הנמצאו' ממנו וחלוף כל אחד ואחד מהם בנקוד שכל נקוד ונקוד מורה על עניין גדול כאשר הוא מבואר בספר הבהיר. ולכן נקראו מדות. רצה י"י אלהינו בעמך ישראל ובתפלתם שעה⁹. מאמ' זה למדת דינם של ישראל שאז לפניו הוא עומד. לכן יתפלל לו שיתרצה

הנבואה להסתכל באספקלריא המאירה כדכ' פני' בפני' [דברים ה ד]. וכת' פה אל פה אדבר בו וגו' [במדבר יד ח] ובנביאים כלם נבואה שרתה¹ עליהם בחלום ובתרדמה ובנפילת אפים כמו שתמצא כתו' בכמה מקומו' ולא אורך פה² רק אזהיר למביני' וליודעי' חן. והעניין³ או הסכה⁴ השני' למנוע⁵ העין להסתכל בדברי עלמא כדי לעכבו ולהפסיק בינו ובין המדבר בו שאפשר לשמוע קול דבור בלי ראות תמונה מודיע תשובה שאלתו וענין זה גדול מאד ונורא. רחוק מכל סברא ושכל⁶ אנושי רק⁷ אשר חננו השם ית' וית' בסיוע מאתו כאשר הוא מבואר. גם לא יתכן אשר חננו ית' וית'⁸ לבאר עניין זה במתכונתו לעוצם נוראותיו כי זך וטהור הוא. ומעשי⁹ ראיתי מימי¹⁰ מאשר פרשתי על אופן אחד מפני שהסולם גרם¹¹. והלא הוא דכתי' ויחלו' והנה סולם [בראשית כח יב] ודי למבין. ונפילת אפים זו צריכה התבודדו' בלי שמיעת שום קול הברה בעולם ולבו פנוי מכל מחשבה והרהור זולתי בדבר המבוקש וזכירת השם ית' במקומו כאשר פרשתי. ותנתן לו שאלתו כפי הכוונה והסיוע אנכי אערבנו. ועתה נשוב לדברנו ואמ' כי ג"כ נהגו לומ' בשומע תפלה זכור רחמין וכבוש כעסך ויגילו רחמך על מדת וגו' וזו זכירה לתפילתו של הקב"ה דאמ' ר' יוחנן בברכו' מניין שהב"ה מתפלל וכו'. מאי מצלי¹² אמ' מר זוטרא בר טובה יהי רצון מלפני שיכבשו רחמי את כעסי וכו' [נברכות ו א]. ואם תרצה לדעת סוד זה תמצאנו באות מ"ם ממלת¹³ מלפני. ולכך לא אמ' לפני. והרבה פירשו על מאמ' זה והוא הנכון כי מאד נורא הוא. ודבר עמוק ועתיק ויפה הביאו ראייה לדבר. ואמ' אמ' החכם כי גבוה מעל גבוה שומר וגבוהי' עליהם [קהלת ה ז]. כל אחד

1 אמר
2 אותי
3 בראותך
4 אחד M
5 M om.
6 ברכיה אמרו לו
7 ואין
8 שהוא מבואר. om.
9 מאמר זה נורא מאד ונכבד מאד כולל המדות כולם כדי להורות שהכל אחד ואין הפרש בעניין כלל. וכבר אמרנו שהשמות כולם שם אחד רק כפי העניין ישתנה המעשה כמין צרוף. והצורו' הנמצאו' ממנו וחלוף כל אחד ואחד מהם בנקוד שכל נקוד ונקוד מורה על עניין גדול כאשר הוא מבואר בספר הבהיר. ולכן נקראו מדות. רצה י"י אלהינו בעמך ישראל ובתפלתם שעה. om.

1 שורה
2 ולא אורך פה] ואין זה מקום אריכות כענין זה
3 ובעניין
4 או הסכה. om.
5 למנוע ראיית
6 ומשכל
7 רק זולתו
8 וית' בסיוע מאתו כאשר הוא מבואר. גם לא יתכן אשר חננו ית' וית'. om.
9 om.
10 ועמי
11 גרם לכך
12 מצליה
13 om.

בתפלת עמו ישראל וישעה פלולם ומלולם והגיונם¹ לפניו לתת להם מאויים ומשאלותם כאשר היכולת בידו ית' וית'. והשב העבודה. מאחר שביקש המתפלל צרכיו ושאלותיו והתחנן לרצות הוא ועמו ישראל בקש² להיות העבודה בדביר הבית כי אז תקבל התפלה וימלא משאלותיו כדכתי' נרננה בישועתך ובשם אלהינו נדגול ימלא ה' כל משאלותיך (תהלים כ ז) ואז תנתן שאלתנו ותשמע שועתנו. וסוד זה מבואר לעיל בצירוף יו"ד על ירושלם. ולכן אמ' בתשכון ירושלם עירך כאשר דברת וכסא דוד בתוכה תכין וכו' ולכן תקנו בברכת המזון³ ברכה זו ברחם י"י אלהינו בא"י בונה ירושלם. אמ' ר' אלעזר כל שלא אמ' ארץ [חמדה]⁴ טובה [ברכות מח ב] והוא כתוב לעיל בצירוף דל"ת. ואשי ישראל ותפלתם מהרה באהבה⁵. [555] כשתהיה העבודה בדביר הבית⁶ אז אשי ישראל ותפלתם תקבל. תפלה זו⁷ במקו' זה וידוי שיעשה האדם על חטאתו או בקשת שאלתו שלא יתכן להקריב קרבן עולה או זבח שלא להזכיר בינו לביין⁸ עצמו או לכהן כוונתו לכן אמ' אשי ישראל ותפלתם. מהרה באהבה תקבל ברצון. אהבה שפע אחד נורא ואיום והכוונה במאמ' זה להיות אישי ישראל ותפלתם מקובלים באהבה וברצון מהרה כדאמר⁹ כך וכך יהיה במהרה בימינו. ותהי לרצון תמיד⁹. אהבה. ורצון. וחכמה. שפע אחד נכבד ונורא הוא. וכבר בקשנו שיקבל אלהי ישראל תפלתנו באהבה וברצון ועתה נאמ' שתהא עבודתינו לרצון כדי שנהיה¹⁰ עובדי מאהבה. וכשתגיע כוונתנו למקו' מציאות שפע זה כדי שלא נהיה¹¹ באונס כלל וכדי שלא ישלוט עלינו¹² מקטרג כעניין עזאזל להיות הכוונה למקו' אחד¹³. והוא מה שאמרו ושלא תהא המחשבה וזה

¹ והגיונות
² om.
³ המזון כמין
⁴ M om.
⁵ באהבה תקבל ברצון
⁶ ביתך
⁷ om.
⁸ om.
⁹ תמיד עבודת ישראל עמך
¹⁰ שיהיו
¹¹ יהיו
¹² עליהם
¹³ om.

מייוחד הכל כתו' לעיל. והלמ"ד במלה משמשת כדאמ' לעיל¹. אמר המחבר מפני חטאינו גלינו מארצנו ואין בנו עבודה לכפר על עונותינו ולא נשאר בנו כי אם לשון תפלתנו. לכן אנו יראים שלא ישלוט בנו מקטרג. ולכן נקדים בבקשה שירגילנו בתורתו וידבקנו במצותיו ולהצילנו מפגע רע ומשטן רע ומיצר רע שלא להדיחנו מיראתו כמו דפרי' לעיל. כי לכן נוצרו להבחין הצדיקי' כמ' דפרי' לעי'² בעניין העקידה. וכן אמ' בקרבן יום הכפורי'. ולזאת נצטוו בשעיר המשתלח. דאמ' ר' זכריה. אמ' סמאל לפני הבה רבוננו של עולם. על כל אומות העולם נתת לי רשות. ועל ישראל אין אתה נותן לי רשות. אמ' לו³ הרי יש לך רשות עליהם⁴ ביום הכפורים אם יש להם חטא. ואם אין אין לך רשות בהן⁵ לפיכך נותנין לו שוחד לסמאל⁶ ביו' הכפורים שלא לבטל קרבן של ישראל. שנא' גורל אחד לי"י וגורל אחד לעזאזל וגו' [ויקרא טו ח] גורלו של הבה קורבן עולה וגורלו של עזאזל שעיר חטאת וכל עונותיהם של ישראל עלין שנא' ונשא השעיר עליו את כל עונותם אל ארץ גזרה [ויקרא טו כב; פרקי דר' אליעזר מו]. וכי בזמן שבית המקדש קיים היינו יראים ונותני' שוחד לסמאל. ונתן לו רשות לקטרג קרבנותינו [556] ביום הכפורים שאמ' עליו חז"ל ואילו ל⁷ יום הכפורי' לא היה העולם עומד [פרקי דר' אליעזר מו] ק"ו בזמן הגלות שרבו עונינו. לכן תקנו לומר' ותהי לרצון והבין זה שהוא נורא. ועניין עזאזל נסתר מאד. ונמצא כתוב מפי ר' מאיר ז"ל עזאזל⁸ ולפי הגרסא אלי תהיה⁹ כתיבתו עזאזל¹⁰ מפני שכתוב לפני¹¹ ולא יבחו עוד וגו' [ויקרא יז ז] ולפי שעוינו היה אחרי מות שני בני אהרן¹² והבין זה. ואני פרשתי היטב בספר המפליג בפ' מ"ו מפרקי ר' אליעזר הגדול ז"ל. ושים לבך בשם סמאל והוא המלאך

¹ לפנים
² רז"ל
³ om.
⁴ רשות עליהם. om.
⁵ עליהם
⁶ om.
⁷ ואלמלא
⁸ עזאזל
⁹ כתיבה
¹⁰ עזאזל
¹¹ לעיל
¹² אהרון בהקריבם אש זרה

ברוך הוא על הנסים שעושה עמנו בכל עת. ודבר זה מפורסם בצדיק¹ וליודעי² חן וכוזמני³ שנעשו לנו נסים ונפלאו. תקנו באותו זמן לזכרו כמו בחנוכה ופורים. ואני יודע ידיעה שלימה קיימה ברורה נכונה מפורסמת באמת בלי שום ספק בעולם בבחינה ובדרישה ובחפוש גדול עד למאד בכל דרכי ענייני המקרה בשרשם ובענפם בכללם ובפרטם בכל דקדוקם כמבקש מה יש בתוך ביתו בצהורים כי כשהאדם ישים בטחונו כראוי על השם ב"ה כי הוא ישמראו מכל רע ויתן לו כל צרכיו וידיח מעליו כל שר צורך בביתו ויסתירהו בצל כנף רחמיו וישלח מלאך להצילו דכתי' כי מלאכיו יצוה לך וגו' [תהלים צא יא] ויעשה עמו נסים ונפלאות בעת מחמתו מהמקרה בלי ידיעתו. עד עבור² עת הועם הידוע אתו והה"ד השלך על ה' יהבך וגו' [תהלים צה כג]. וכן כתי' מאותות השמו' אל תחתי כי יחתו הגוים מהמה [ירמיה א ג]. ועליו נאמ' כי חלק ה' עמו וגו'³ [דברים לב ט] על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצא רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו [תהלים לב ט] ואז יכיר פועל ה' ית' ויכין תקפו וגבורתו ויתן הודאה ושבח לו וישתדל בכל כחו ומאודו לעשות מצותיו חוקיו ותורתיו והמשכילים יזהירו כוזהר הרקיע [וינאל יב ג]. הטוב כי לא כלו רחמיך עד סוף הברכה מתחלת רצה ועד תום התפלה ערב הכל כאשר פי' להודיע שהכל אחד. עתה סיים להודות מדת הדין על הנסים ועל הנפלאו' שהוא עושה עמנו וחזר למדת הטובה ואמ' הטוב כי לא כלו רחמיך וכו' ומפני שנפש כל חי פורחות ממדה זו. אמ' כל החיים יודוך סלה. ואתה יודע שטוב הוא נפש ונפש טוב. בא"י הטוב שמך וכו'. ברכה זו למדת רחמי אשר שמו טוב כאשר פי' ולמדה זו נאה להודות. והנה בכאן הג' מדות נכללות כאשר עשה ברצה.

[א57] אלהינו ואלהי אבותינו ברכנו בברכה וכו'. ענין ברכה זו גדול ונורא מאד. ובספר הבהיר האריכו בו מאד ברמזי' מבוארי' ואמ' ישב ר' ברכיה ודרש. מאי תלי⁴ זה דמות שיש לפני הבה"ה. דכתי' קווצותיו תלתלי⁵ [שה"ש יא]. מאי גלגל זה בטן. ומאי לב זו⁶ דכתי' בהו וכו'.

¹ לצדיקים
² עד עבור. om.
³ וגו' וכן כלי
⁴ דכתי' קווצותיו תלתלי'. om.
⁵ om.

הממונה על כל חטא ופשע כמו שאמ' ז"ל בהרבה מקומו'. ונמצא שם זה מאות דל"ת והצבע שלו אדם לכן ונתמנה על הדם והרציחה והניאוף והבין זה. גם מלת גזירה ממה דבר גזור והוא כן והמבין יבין. ותחפוץ בנו ותרצנו וכו'. חזר מדבר במדת¹ דיננו לחפוי' בנו ולרצותינו ושישיב [לציון]² מהרה בימינו ואז נחזה בעינינו הה"ד ויחזו את האלהי' [שמות כד יא] ובקשנו עוד להיות דיננו ברחמי' וכן יהי רצון בא"י המחזיר וכו' כדכתי' כי בחר ה' בציון וגו' [תהלים קלב יג] ולמעלה ביארנו על משמיעי' ביראה יחד קול ענייני השכינה וזה מבואר. מודים אנחנו לך וגו'. מאמ' זה מעין אמת אלהי עולם מלכנו וכו' וכבר ידעת מה שפיר' עליו. נודה לך ונספר תהלתך. שים לבך והתבונן הודאה זו על השפע ועל הרחמי' הבא אלינו ממדת זו ממה שתקבל מהרה³ אשר עליה כדפרישי⁴ ומפני שסבת קיום⁵ הנפש בנמצאים חיי שעה אמ' על חיינו המסורי' בידך. ואחר המסירה זו הופקדו לו הנשמות כדכ' בידך אפקיד רוחי [תהלים לא ט]. על נסיך שבכל יום. הבה עושה בכל יום ובכל⁶ עת נסים ונפלאות נסתרות בלי ידיעת האדם בגודל רחמיו שהוא מרחם על בריותיו או על ידי מעשי' טובים שאפשר לגזור עליו דין על ידי⁷ עונות. ויעשה האדם טובה⁸. אז יליץ בעדו מליץ טוב לאיזה דבר קדם כדכתי' אם יש [עליו]⁹ מלאך מליץ [איוב לג כג] או עשה תשובה בלב שלם¹⁰. [ב56] ונתהפכה מדת הדין למדת רחמים והאדם לא ידע. ודבר מפורסם הוא באמונתנו וגלוי לכל היודע בסתרי הקבלה שהתשובה מבטלת גזירה על כל פנים ועל ידה נעשו לאדם נסים רבות בלי עת ידוע. והמתים אינם יודעי' מאומה. וקטני אמנה ישימו עיקר דבר זה מקרה לכן נאמ' אם תלכו עמי [קרי'¹¹ וגו' ויקרא כו כא]. לכך¹² תקנו להודות לו

¹ למדת
² בציון M
³ מהמה
⁴ כאשר פירש למעלה
⁵ קיימת
⁶ יום ובכל. om.
⁷ om.
⁸ שובה
⁹ M om.
¹⁰ בלב שלם. om.
¹¹ M בקרי'
¹² לזאת

זו על ד' פנותיו ראיתי לשים אותו על אופנו והמבין יבין. תם ונשלם
תהלה לאל עולם אמן.

אנקתם יברכך

אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליי¹ [שמות טו א]

לאמר	והו	נתה	והו	סוס
ורכבו	ילי	האא	דני	לי
לישועתך	סיט	ירת	החש	אלהי
אבי	עלם	שאה	עמם	יי ¹
שמו	מהש	ריי	נוא	ומבחר
שלשיו	ללה	אום	נית	כמו
אבן	אכא	לכב	מבה	ימינך
יי ²	כהת	ושר	פוי	תהרוס
קמיך	הזי	יחו	נמם	וברוח
אפיך	אלד	להח	ייל	נד
נוזלים	לאו	דוק	הרח	אמר
אויב	ההע	מנד	מצר	תמלאימו
נפשי	יול	אני	ומב	נשפת
ברוחך	מבה	חעם	יהה	במים
אדירים	הרי	רהע	ענו	מי
כמכה	הקם	ייו	מחי	יי ³
פלא	לאו	ההה	דמב	נחית
בחסדך	כלי	מיך	מנק	נוה
קדשך	לוו	וול	איע	חיל
אחו	פהל	ילה	חבו	אלופי
אדום	נלך	סאל	ראה	נמוגו
כל	יי ⁴	ערי	יבם	אימתה
ופחד	מלה	עשל	היי	עד
יעבור	חהו	מיה	מום	מכון כוננו
קניית	יי ⁵	ימלך	לעולם	ועד
שבתך	לבאית	קמסית קרבות	קרמית	קרנות

אֵיֹאר פסתם. ישא פספסים. וישם לך שלום דיונסיםֹא

עד לב [דברים ד יא] ובו כלולי¹ ל"ב נתיבות פלאות חכמה. מאי דכתי'
יברכך ה' וישמרך יאר ה' וכו' [במדבר ו כד-כה]. ישא ה' פניו וכו' [במדבר ו
כז] זה שמו של הקב"ה המפורש והוא בן י"ב. דכתיב יי² יי³ יי⁴ [שמות
לד ו] מלמד ששמותיו של הקב"ה גם השלישי² והם עשרי³ וד' שמותיו
של ה"ב⁴. מלמד שלשה חילים. וכל חיל וחיל דמות לחבירו³ ושמו
כשמו וכלם חתומים ביי¹. והיאך תצרף יי² עשרים וארבעה פעמי'.
והם חיל אחד. יברכך יי². וגם השני. והם כ"ד שמותיו של הקב"ה. גם
השלישי והם כ"ד שמותיו של הקב"ה⁴. מלמד שכל חיל וחיל ראשיהם
ושריהם הם כ"ד תצרף עד⁵ ג' פעמי' ויהיו ע"ב שמותיו היוצאים מן
ויסע⁶. והן מעינו' החכמה [ס' הבהיר קו-ק]. אמ' המחבר עניין נאה כזה
ראוי לבארו מפני שאמ' והיאך תצרף השם כ"ד פעמי' והם⁷ חיל אחד.
תמצא בברכה זו ג' פעמי' יי² [ושש]⁸ מלות והם ברכה. שמירה. אורה.
חנינה. נשיאות. שלום. וכל שם ושם בן ד' אותיות. כפול ג' על ד'
פעמי' הינו י"ב והוא שם בן י"ב. והם כלולי¹ בענין התלי הנזכר לעיל
ודי למבין כי מבואר הוא. מלות הברכה ו' כנגד ו'⁹ כפול אותם י"ב
פעמי' כמספר שם בן י"ב. היינו ע"ב והוא שם בן ע"ב בא להורות
שבח הוא¹⁰ בכל אחד ואחד מהשנים עשרה. וכל אחד ואחד מהם בכל
אחד ואחד¹⁰ מהוא¹⁰ נמצא כל אחד ואחד מהם בחברו. ומפני
שהחשבון נוסף תחלה משם בן ד' אותיו' תראה שכל אחד ואחד מהם
נחתמי' ביי¹ והוא דאמ' וכולם חתומי' ביי¹. הנה לך שם בן ע"ב¹¹
שלם נמצא מכח שם בן ד' אותיות. חלק אותם לג' חלקים כנגד ג'
חילות¹² של ה"ב⁴ הנ"ל. נמצא כל חיל וחיל מהם כ"ד שמות. והנה
צרופם מצאתי ומפני שמצאתי בספר אחד [ב57] מהחכמי' הבקיאים
בשמות ג' חילות אלו נכתבי' במלות השירה וד' שמות אלו מברכה

1 om.
2 גם השלישי¹. om.
3 om.
4 גם השלישי והם כ"ד שמותיו של הקב"ה. om.
5 כ"ד
6 ויסע ויבא ויט
7 והיינו
8 וששה M
9 ו' של שם
10 om.
11 ע"ב אותיות
12 כנגד ג' חילות]. om.

אותיות אלו הע"ב שמות. רי"ו. שג' פעמי' ע"ב עולה רי"ו.
וד' פעמי' נ"ד עולה רי"ו.

[א58] שים שלום טובה וברכה חן וחסד ורחמי' וכו' בא"י המברך את
עמו ישראל בשלום. מאחר עלות¹ המתפלל בכוונה והגיע עד מקו'
השלום באמרו ולך נאה להודות. ואמרנו שהוא עושה שלום במרומיו.
אמ' לו בבקשה ממך². שים שלום טובה וברכה. שלום וברכה נמצאי'
מצרוף אחד כמ' דפרי' לעיל. לכן חתם בהם טובה. היא מדת הטובה
הנאמרת לעיל. ולכן הביא אותם בנתיים כי שלום נמצא מאלפא ביתא
היא להתחלה וברכה מאלפא ביתא הראשונה. והפך הדבר לבסוף.
ולזאת כווננו³ בתיקון זה כדי ליצרף ולהתערב⁴ אותיות שתי אלפא
ביתא הללו. וברכנו כלנו יחד ברוב עוז ושלום. כבר אמרתי שכל
שפע ודבר הבא אלינו משתיהן. יהיה על ידי מדת הדין. לכן אמ'
ברכנו כלנו יחד ברוב עוז ושלום. להיות השפע והאצלה יחד על עמו
ישראל. מצד זרוע עוזו ששם התפילין⁵. ומשם מדת הדין מתפשט
עלינו. וכבר תדע זה ובמקו' זה הביאווהו. כנגד האלפא ביתא
השלישי'. ואות שי"ן של השנית לעולם בתחילה כנגד בי"ת ובית
מהשתיהם. לכן וברכנו יחד ברוב עוז ושלום. בא"י המברך את עמו
ישראל בשלום. אמנ'.⁶

Mordekay Dato

סודות הנקודות

Edited

by

Giulio Busi

¹ עלוה

² om.

³ תקנו

⁴ ולערב

⁵ התפלה

⁶ אמנ'. תם ונשלם פה גיבוה אשר על שפת הים. ליל יום א' י"ג מרחשון שנת שי"ן לפרט
קטן. חזק יוסף הכהן בכמ"ר יהושע הכהן ז"ל י"י יוכני להגו' בו אני זורעי זרע זרעי
לאהבתו ולדובקה בו אמנ' M